

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

Μάνατζμεντ Τουριστικών Επιχειρήσεων Και Οργανισμών

Διπλωματική Εργασία

Οικονομικές, Κοινωνικές και Περιβαλλοντικές επιπτώσεις των Μικρής Κλίμακας Εκδηλώσεων και Γεγονότων στην τοπική κοινωνία:

Μια έρευνα πεδίου στο Επταπύργιο Θεσσαλονίκης

Υπεύθυνος Φοιτητής: Βασίλειος Δάλλας

ΑΜ: ΜΤΜ 17016

Επιβλέπων Καθηγητής: Βασιλειάδης Χρήστος

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη

Ακαδημαϊκό Έτος: 2017-18

Υποβλήθηκε ως προαπαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στο Μάνατζμεντ Τουριστικών Επιχειρήσεων Και Οργανισμών

Θεσσαλονίκη, 2018

Δηλώνω υπευθύνως ότι όλα τα στοιχεία σε αυτήν την εργασία τα απέκτησα, τα επεξεργάστηκα και τα παρουσιάζω σύμφωνα με τους κανόνες και τις αρχές της ακαδημαϊκής δεοντολογίας, καθώς και τους νόμους που διέπουν την έρευνα και την πνευματική ιδιοκτησία. Δηλώνω επίσης υπευθύνως ότι, όπως απαιτείται από αυτούς τους κανόνες, αναφέρομαι και παραπέμπω στις πηγές όλων των στοιχείων που χρησιμοποιώ και τα οποία δεν συνιστούν πρωτότυπη δημιουργία μου.

Βασίλειος Δάλλας

Αφιερώσεις

Την συγκεκριμένη διπλωματική εργασία την αφιερώνω στους ανθρώπους που συντέλεσαν με ψυχολογική και ηθική βοήθεια στην ολοκλήρωσή της.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον κ. Χρήστο Βασιλειάδη, επιβλέποντα της συγκεκριμένης διπλωματικής και Καθηγητή του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, για τις πολύτιμες συμβουλές και την καθοδήγηση που μου έδωσε για την ολοκλήρωση της εργασίας. Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου και τα κοντινά μου πρόσωπα που συνέχιζαν να πιστεύουν στις ικανότητες μου και με στήριζαν κατά την διάρκεια των τριών εξαμήνων του μεταπτυχιακού προγράμματος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Περίληψη

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι η διερεύνηση της επίδρασης των γεγονότων και εκδηλώσεων και πιο συγκεκριμένα των μικρής κλίμακας γεγονότων στην τοπική κοινωνία. Η έρευνα αυτή θα πραγματοποιηθεί υπό το πρίσμα του Τριπλού Αποτελέσματος ή αλλιώς Triple Bottom Line (T.B.L.) που εισήγαγε πρώτη φορά ο John Elkington (1997). Για να μπορέσει να πραγματοποιηθεί μια λογική συνέχεια στις έννοιες των εκδηλώσεων και γεγονότων, γίνεται μια εισαγωγή με το πρώτο κεφάλαιο όπου και γνωστοποιούνται οι ορισμοί τους και διατυπώνεται η διάρθρωση της εργασίας. Η περαιτέρω ανάλυση και εντρύφηση στην οντολογική διάσταση των εκδηλώσεων τοποθετείται στο δεύτερο κεφάλαιο όπου πραγματοποιείται η βιβλιογραφική ανασκόπηση και τίθενται τα αντίστοιχα ερευνητικά ερωτήματα που σχετίζονται με το κενό (gap) που υπάρχει στην βιβλιογραφία. Για την κάλυψη του συγκεκριμένου κενού χρησιμοποιήθηκε η μελέτη περίπτωσης (case study research): «Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης-Yedi Kule Conquest» όπου με την χρησιμοποίηση του Στατιστικού Πακέτου SPSS 23 πραγματοποιήθηκε περιγραφική στατιστική. Το τρίτο και τέταρτο κεφάλαιο σχετίζονται με το μεθοδολογικό πλαίσιο και τα αποτελέσματα της έρευνας αντίστοιχα. Από τα αποτελέσματα της έρευνας γίνεται κατανοητό πως όντως οι εκδηλώσεις και τα γεγονότα μικρής κλίμακας τείνουν να επηρεάζουν την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον της τοπικής κοινότητας. Τέλος στο πέμπτο κεφάλαιο διατυπώνονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την βιβλιογραφική ανασκόπηση και από την μελέτη περίπτωσης και τίθενται προς απάντηση τα ερευνητικά ερωτήματα.

Λέξεις-Κλειδιά

Γεγονότα, Εκδηλώσεις, Τοπική κοινωνία, Βιωσιμότητα - Triple Bottom Line

Πίνακας Περιεχομένων

Αφιερώσεις	3
Ευχαριστίες	4
Περίληψη	5
Πίνακας Περιεχομένων	6
Περιεχόμενα Εικονογραφήσεων	8
Εικόνες	8
Πίνακες	9
Γραφήματα	10
Κεφάλαιο Πρώτο: Εισαγωγή	11
1.1 Εισαγωγή στις έννοιες των εκδηλώσεων και γεγονότων	11
1.2 Οι εκδηλώσεις και τα γεγονότα ως συνάρτηση του Triple Bottom Line (T.B.L.)	12
1.3 Σκοπός στόχοι και συνεισφορά	13
1.4 Διάθρωση της εργασίας	13
Κεφάλαιο Δεύτερο: Βιβλιογραφική Ανασκόπηση	15
2.1 Ορισμοί	15
2.2 Τα ενδιαφερόμενα μέρη (Stakeholders)	17
2.3 Κατηγοριοποιήσεις εκδηλώσεων	19
2.3.1. Βάση μεγέθους	20
2.3.2. Βάση περιεχομένου	22
2.4. Μικρής Κλίμακας Εκδηλώσεις και Γεγονότα (Small Scale Events)	26
2.4.1 Χαρακτηριστικά των μικρής κλίμακας γεγονότων	26
2.4.2 Triple Bottom Line Analysis (TBL) ενός μικρής κλίμακας γεγονός	27
2.4.2.1 Το οικονομικό αντίκτυπο μιας μικρής κλίμακας εκδήλωσης (Economic Impact)	32
2.4.2.2. Το κοινωνικό αντίκτυπο μιας μικρής κλίμακας εκδήλωσης (Social Impact)	33
2.4.2.3. Το περιβαλλοντικό αντίκτυπο μιας μικρής κλίμακας εκδήλωσης (Environmental Impact)	34
Κεφάλαιο Τρίτο: Μεθοδολογικό Πλαίσιο Έρευνας	36
3.1 Ερευνητική Μέθοδος	36
3.2 Συγκρότηση Δείγματος	36
3.3 Όργανα Συλλογής Δεδομένων	40
3.3.1 Οικονομικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης	40

3.3.2 Κοινωνικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης	41
3.3.3 Περιβαλλοντικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης	41
Κεφάλαιο Τέταρτο: Αποτελέσματα.....	42
4.1 Οικονομικές Επιπτώσεις.....	42
4.2 Κοινωνικές Επιπτώσεις	44
4.3 Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις	48
Κεφάλαιο Πέμπτο: Συμπεράσματα	51
5.1 Γενικά συμπεράσματα.....	51
5.1.1 Οικονομικές επιπτώσεις	52
5.1.2 Κοινωνικές επιπτώσεις.....	52
5.1.3 Περιβαλλοντικές επιπτώσεις.....	53
5.2 Περιορισμοί και μελλοντική έρευνα	54
5.2.1 Περιορισμοί	54
5.2.2 Μελλοντική έρευνα	55
Βιβλιογραφία	56
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία	56
Ελληνική Βιβλιογραφία	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	60
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΑΠΕΙΚΩΝΙΣΗ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΕ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	77

Περιεχόμενα Εικονογραφήσεων

Εικόνες

Εικόνα 2.1: Τα ενδιαφερόμενα μέλη μιας εκδήλωσης.....	18
Εικόνα 2.2: Το χαρτοφυλάκιο των γεγονότων βάση μεγέθους.....	20
Εικόνα 2.3: Τυπολογία των σχεδιασμένων γεγονότων και των κτηρίων.....	24
Εικόνα 2.4: Triple Bottom Line.....	28

Πίνακες

Πίνακας 2.1: Κατηγοριοποίηση των γεγονότων βάση περιεχομένου	23
Πίνακας 2.2. : Δημοσιευμένα επιστημονικά έργα για την διαχείριση γεγονότων και εκδηλώσεων με κύρια χρήση τους το Triple Bottom Line (TBL).....	30
Πίνακας 4.1 Περιγραφικά στοιχεία οικονομικών επιπτώσεων.....	42
Πίνακας 4.2.1 Περιγραφικά στοιχεία κοινωνικών επιπτώσεων.....	45
Πίνακας 4.2.2. Θα πρότεινα σε φίλους και συγγενείς στο Φεστιβάλ.....	45
Πίνακας 4.2.3. Συνολικός αριθμός αθλητών εθελοντών κατά έτος.....	47
Πίνακας 4.3.1 Συνολικός αριθμός κάδων (βιολογικών και ανακυκλώσιμων).....	48
Πίνακας 4.3.2. Περιγραφικά στοιχεία περιβαλλοντικών επιπτώσεων.....	48
Πίνακας 4.3.3 Συμβολή του Φεστιβάλ στην ευαισθητοποίηση για το φυσικό περιβάλλον.....	49

Γραφήματα

Γράφημα 1.1 Φύλο.....	37
Γράφημα 1.2 Ηλικιακή κατηγορία.....	38
Γράφημα 1.4 Κατηγορία επαγγέλματος.....	38
Γράφημα 1.5 Μορφωτικό επίπεδο.....	39
Γράφημα 1.7 Κάτοικος Θεσσαλονίκης.....	39
Γράφημα 4.1.1. Διανυκτέρευση κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ.....	43
Γράφημα 4.1.2. Έξοδα κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ.....	43
Γράφημα 4.1.3. Συνολικές δαπάνες κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ.....	44
Γράφημα 4.2.1. Παροχή εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.....	46
Γράφημα 4.2.2. Αύξηση συμμετοχής της κοινωνίας και των πολιτών.....	47
Γράφημα 4.3. Ηχορύπανση.....	49

Κεφάλαιο Πρώτο: Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγή στις έννοιες των εκδηλώσεων και γεγονότων

Στη σύγχρονη κοινωνία η δημιουργία εκδηλώσεων και γενικότερα οι εκδηλώσεις και τα γεγονότα είναι ένα φαινόμενο που χρήζει ιδιαίτερης επιστημονικής προσοχής καθώς μπορεί να αποτελούνται από διάφορες κατηγορίες, αποφέροντας έτσι κέρδος τόσο στον εξωτερικό φορέα, που τις πραγματοποιεί, αλλά και στην κοινωνία που τις φιλοξενεί. Στην διεθνή βιβλιογραφία υπάρχει μια κατηγορία από μόνη της που αφορά τις εκδηλώσεις και την διαχείριση τους, ωστόσο αυτή η βιβλιογραφία άρχιζε να ανθίζει την τελευταία εικοσαετία.

Αναφορικά με τη βιβλιογραφία, ιδιαίτερη συμβολή έδωσε ο Getz ο οποίος μέσα από τις δημοσιεύσεις του για τις εκδηλώσεις έθεσε τις βάσεις για την ακαδημαϊκή έρευνα σε αυτό τον τομέα. Ο Getz (2008), κάνει αναφορά για την διαχείριση των γεγονότων και κατηγοριοποιεί τις εκδηλώσεις βάση μεγέθους και βάση περιεχομένου. Ορίζει τον τουρισμό εκδηλώσεων ως σπάνιες εκδηλώσεις, εκτός των συνηθισμένων δραστηριοτήτων όπου η καθοδήγησή τους έχει ως σκοπό κατά κύριο λόγο το κέρδος (Getz, 2008). Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι μελέτες που σχετίζονται με τις εκδηλώσεις και τον τουρισμό και η αντίστοιχη εμπειρική έρευνα τους είναι ακόμα σε πρώιμο στάδιο.

Μια από τις κατηγοριοποιήσεις των εκδηλώσεων είναι τα μικρής κλίμακας αθλητικά γεγονότα, τα οποία θα απασχολήσουν τον πυρήνα της συγκεκριμένης έρευνας. Σύμφωνα με τον Wilson (2006), ο μικρής κλίμακας αθλητικός τουρισμός περιλαμβάνει εκδηλώσεις όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να ξεπεράσουν σε αριθμό τους θεατές, συχνά πραγματοποιούνται σε ετήσια βάση και παρουσιάζουν μικρό εθνικό ενδιαφέρον καθώς και μικρή προσοχή από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (Wilson, 2006). Οι Taks κ.α. (2015) συμβάλλουν με την σειρά τους στην βιβλιογραφία σχετικά με τις εκδηλώσεις μικρής κλίμακας κάνοντας αναφορά για το πώς αυτές επηρεάζουν την τοπική κοινωνία σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο. Ωστόσο αναφέρουν πως δεν είναι ακόμα σαφές πως αυτού του είδους οι εκδηλώσεις επηρεάζουν την γενική ευημερία των κατοίκων κυρίως υπό το πρίσμα της κοινωνικής ζωής, την αστική ανάπτυξη, την αθλητική συμμετοχή και την περιβαλλοντική διαχείριση. Επιπλέον αναφέρουν την έλλειψη έρευνας για το πώς οι μικρής κλίμακας εκδηλώσεις μπορούν να επηρεάσουν τον εισερχόμενο και εγχώριο τουρισμό.

Οι Pereira κ.α. (2015) ασχολήθηκαν με τις στρατηγικές μόχλευσης των εκδηλώσεων και το πώς η ανάπτυξη χαρτοφυλακίου των εκδηλώσεων μπορεί να δημιουργήσει ή να διατηρήσει θετικό αντίκτυπο στην σηματοποίηση (branding) προορισμού, μέσω της διοργάνωσης εκδηλώσεων. Τονίζουν ακόμα ότι πρέπει να υπάρξει περεταίρω έρευνα η οποία θα περιλαμβάνει τις σχέσεις του κοινωνικού κεφαλαίου και των οικονομικών συμφερόντων που θα δημιουργούνται μέσω της επίτευξης των εκδηλώσεων μικρής κλίμακας. Οι Fotiadis κ.α. (2016) αναφέρουν την σημαντικότητα των αθλητικών εκδηλώσεων για την διαχείριση προορισμού, αφού είναι ικανές να μεγιστοποιήσουν την θετική εικόνα ενός προορισμού. Τονίζουν βέβαια πως έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές σημαντικές έρευνες για μεγάλης κλίμακας εκδηλώσεις, συγκριτικά με τις εκδηλώσεις μικρής κλίμακας που είναι περιορισμένες.

1.2 Οι εκδηλώσεις και τα γεγονότα ως συνάρτηση του Triple Bottom Line (T.B.L.)

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ο κύριος πυρήνας της συγκεκριμένης έρευνας θα είναι η μελέτη των μικρής κλίμακας αθλητικών γεγονότων, ωστόσο η ιδιαιτερότητα που την κάνει μοναδική και συνεισφέρει στην κλαδική βιβλιογραφία είναι ότι η συγκεκριμένη έρευνα θα πραγματοποιηθεί υπό το πρίσμα του Triple Bottom Line (T.B.L.). Το T.B.L. αναλύει μια εκδήλωση από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική πτυχή για να μπορέσει να διαπιστώσει πόσο βιώσιμη θεωρείται εξετάζοντας και τους τρεις πυλώνες ταυτόχρονα.

Ένας από τους ακαδημαϊκούς που μελέτησαν το T.B.L. είναι ο Jackson (2008) όπου εξέτασε τις αντιλήψεις των κατοίκων σχετικά με τα αποτελέσματα των εκδηλώσεων σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο στον προορισμό που λαμβάνει μέρος η εκδήλωση. Ωστόσο ο περιορισμός του έγκειται στο γεγονός ότι θα πρέπει μελλοντικές έρευνες να χρησιμοποιούν μεγαλύτερο δείγμα για να γενικευτούν τα αποτελέσματα. Επιπλέον θα πρέπει να γίνουν μελέτες αμέσως μετά από τις εκδηλώσεις, όταν τα αποτελέσματα θα είναι πρόσφατα στο μυαλό των ερωτηθέντων, σε σχέση με τις τηλεφωνικές έρευνες (Jackson, 2008). Επιπλέον οι Gibson κ.α. (2012) εξέτασαν έξι αθλητικές εκδηλώσεις στο πλαίσιο των τριών πυλώνων της βιωσιμότητας, τονίζοντας την μεγάλη έλλειψη που επικρατεί στην βιβλιογραφία, για τις εκδηλώσεις μικρής κλίμακας αλλά και για το πόσο μια τέτοια

εκδήλωση μπορεί να αποτελεί μορφή βιώσιμης ανάπτυξης. Τέλος η Laing (2017) αναφέρεται στα ερευνητικά κενά και στις μελλοντικές έρευνες που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν αναφορικά με τις εκδηλώσεις, τα φεστιβάλ και τον τουρισμό εκδηλώσεων. Ένα από τα σημεία που τονίζει ότι υπάρχει έλλειψη εμπειρικής έρευνας είναι το κομμάτι του βιώσιμου τουρισμού των εκδηλώσεων το οποίο ανάγεται στους τρεις πυλώνες του T.B.L. Η περαιτέρω ανάλυση και εμβάθυνση σχετικά με την βιωσιμότητα των εκδηλώσεων και την ευρύτερη βιβλιογραφία που επικρατεί στον συγκεκριμένο κλάδο θα αναλυθεί παρακάτω.

Με όλα τα παραπάνω επιβεβαιώνεται πως η έρευνα αναφορικά με τις εκδηλώσεις άρχισε να αναπτύσσεται πρόσφατα και υπάρχουν αρκετά κενά που σχετίζονται με της μικρής κλίμακας εκδηλώσεις. Πιο συγκεκριμένα γίνεται κατανοητό πως υπάρχει έλλειψη βιβλιογραφίας και εμπειρικής μελέτης αναφορικά με τον βιώσιμο τουρισμό των μικρών κλίμακας εκδηλώσεων και πως αυτός επηρεάζει την τοπική κοινωνία σε επίπεδο οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό καθώς και πως επηρεάζεται στο σύνολο η τουριστική εξέλιξη της.

1.3 Σκοπός στόχοι και συνεισφορά

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι να πραγματοποιήσει εμβάθυνση στις έννοιες των γεγονότων και εκδηλώσεων δίνοντας περισσότερη έμφαση στις μικρής κλίμακας εκδηλώσεις. Κύριος στόχος είναι να πραγματοποιηθεί μια εμπειρική έρευνα που θα αναλύει το T.B.L. ενός μικρής κλίμακας γεγονότος εξετάζοντας και τους τρεις πυλώνες του ταυτόχρονα. Με αυτόν τον τρόπο η έρευνα κατορθώνει να συνεισφέρει στην βιβλιογραφία, αφού όπως έχει αναφερθεί λίγες είναι οι έρευνες που εστιάζουν στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις μιας μικρής κλίμακας εκδήλωσης. Έτσι μπορεί να γίνει κατανοητό αν μια μικρής κλίμακας εκδήλωση μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμη, στηριζόμενη στην συγκεκριμένη έρευνα, αλλά και στην σύγκριση που θα πραγματοποιηθεί με αντίστοιχες του κλάδου.

1.4 Διάρθρωση της εργασίας

Η συγκεκριμένη εργασία χωρίζεται σε πέντε κύρια κεφάλαια: Αρχικά ξεκινάει με την εισαγωγή, όπου και πραγματοποιείται αποσαφήνιση της ορολογίας που πλαισιώνουν τα γεγονότα και οι εκδηλώσεις. Παράλληλα πραγματοποιείται και μια αναφορά για τα μικρής κλίμακας γεγονότα έχοντας ως βάση το Triple Bottom Line

(T.B.L.). Στην συνέχεια ακολουθεί το δεύτερο κεφάλαιο στο οποίο πραγματοποιείται η βιβλιογραφική ανασκόπηση των όρων των εκδηλώσεων και γεγονότων έτσι όπως έχουν αναφερθεί στην διεθνή κλαδική βιβλιογραφία. Το κεφάλαιο αυτό χωρίζεται σε 4 υποκεφάλαια που εμβαθύνουν στους ορισμούς των εκδηλώσεων, στα ενδιαφερόμενα μέρη μιας εκδήλωσης, στις κατηγοριοποιήσεις των εκδηλώσεων και τέλος γίνεται ανάλυση των μικρής κλίμακας εκδηλώσεων υπό το πρίσμα του T.B.L. Στο τέλος του κεφαλαίου παρουσιάζονται τα ερευνητικά ερωτήματα που θέτει η συγκεκριμένη έρευνα προς απάντηση. Το τρίτο κεφάλαιο αναλύει την μεθοδολογία που πραγματοποιήθηκε για την συγκεκριμένη εμπειρική έρευνα. Περιγράφει την ερευνητική μέθοδο, τον τρόπο συγκρότησης του δείγματος καθώς και το όργανο συλλογής δεδομένων. Το τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα ευρήματα της έρευνας με απεικονίσεις γραφημάτων και πινάκων. Τέλος στο τελευταίο και πέμπτο κεφάλαιο, πραγματοποιείται ανάλυση των αποτελεσμάτων και σύγκρισή τους με αντίστοιχες έρευνες του κλάδου. Επιπλέον παρουσιάζονται οι περιορισμοί και μελλοντική έρευνα για τον συγκεκριμένο κλάδο.

Κεφάλαιο Δεύτερο: Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

2.1 Ορισμοί

Ο τουρισμός είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο το οποίο έχει απασχολήσει την διεθνή επιστημονική κοινότητα τις τελευταίες δεκαετίες, επισημαίνοντας τον μεγάλο αντίκτυπο που έχει στην κοινωνία από οικονομική, κοινωνική αλλά και περιβαλλοντική πτυχή. Στην ανάπτυξη του τουρισμού συμβάλουν από μεριά τους τα γεγονότα (events) και οι ειδικές εκδηλώσεις τουρισμού (special events tourism). Σε αυτό το σημείο θα γίνουν διακριτές υπό το εννοιολογικό πλαίσιο οι συγκεκριμένες έννοιες.

Μεγάλη συμβολή στον τομέα των γεγονότων έδωσε ο Getz με το άρθρο του “Event tourism: *Definition, evolution, and research*. Tourism Management”. Ο Getz (2008) αναφέρεται για τα γεγονότα ως:

“Τα προγραμματισμένα γεγονότα είναι χωροχρονικό φαινόμενο και το καθένα είναι μοναδικό λόγω των αλληλεπιδράσεων μεταξύ του περιβάλλοντος των ανθρώπων και των συστημάτων διαχείρισης συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων σχεδιασμού και του προγράμματος.” (Getz, 2008 σελ 404).

Με αυτόν τον ορισμό γίνεται κατανοητό πως τα γεγονότα γενικότερα έχουν την ικανότητα από την φύση τους να περιλαμβάνουν μεγάλο φάσμα δραστηριοτήτων, το οποίο χρήζει ιδιαίτερης επιστημονικής προσοχής και θα αναλυθεί παρακάτω. Έναν ορισμό που επιβεβαιώνει το ευρύ φάσμα των γεγονότων αναφέρει η ιστοσελίδα EventEducation.com, η οποία δραστηριοποιείται στον χώρο των εκδηλώσεων. Αναφέρει πως μια εκδήλωση μπορεί να ανάγεται ανάλογα με τον σκοπό της σε διάφορες κατηγορίες που κοινό μέρος έχουν τις συγκεντρώσεις ανθρώπων και των αντίστοιχων φορέων. Τα γεγονότα σύμφωνα με τον Goldblatt (2002) αποτελούν έναν μοναδικό συνδυασμό εορτασμών και τελετών, τα οποία έχουν σαν απώτερο στόχο να δημιουργήσουν αίσθημα ικανοποίησης στον θεατή και στον συμμετέχοντα.

Αναφορικά με τις ειδικές εκδηλώσεις τουρισμού, ο Getz (2016) τις χαρακτηρίζει ως σπάνια γεγονότα, τα οποία λαμβάνουν μέρος εκτός των συνηθισμένων διαδικασιών. Πιο συγκεκριμένα κατηγοριοποιούνται από πλευράς ζήτησης και προσφοράς. Από την πλευρά της ζήτησης, θα πρέπει να γίνει κατανοητό ποιοι είναι αυτοί που ταξιδεύουν, έχοντας ως απώτερο στόχο την παρακολούθηση

των γεγονότων που δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή. Από την πλευρά της προσφοράς, οι προορισμοί θα πρέπει να δημιουργούν και να προωθούν τα γεγονότα έτσι ώστε να ανταποκρίνονται σε πολλαπλούς στόχους βασισμένοι πάντα στο προϊόντικό χαρτοφυλάκιο. Για τις ειδικές εκδηλώσεις έχει αναφερθεί και ο Matthews (2008), ο οποίος αναφέρει πως χαρακτηρίζονται από συγκεντρώσεις ανθρώπων που σκοπό έχουν τον εορτασμό, την ενθάρρυνση, την εκπαίδευση, την συζήτηση και αυτές διαφοροποιούνται στην διάρκεια τους. Επιπλέον οι Allen κ.α. (2008) αναφέρονται στις ειδικές εκδηλώσεις για να περιγράψουν συγκεκριμένες τελετές, παρουσιάσεις ή γιορτές, οι οποίες σχεδιάζονται συνειδητά και δημιουργούνται για να σηματοδοτήσουν συγκεκριμένες καταστάσεις ή να πετύχουν συγκεκριμένους οικονομικούς, κοινωνικούς ή πολιτιστικούς στόχους.

Είναι φυσικό οι ειδικές εκδηλώσεις τουρισμού να χαρακτηρίζονται από εποχικότητα, αφού στηρίζονται αποκλειστικά στον τουρισμό. Για αυτόν τον λόγο θα πρέπει οι D.M.O. (Destination Management Organizations) να είναι κατάλληλα ενημερωμένοι και προετοιμασμένοι για το χαρτοφυλάκιο των γεγονότων. Σύμφωνα με τους Pereira κ.α. (2015) ο λόγος για τον οποίο θα πρέπει να υπάρξει ανάπτυξη του χαρτοφυλακίου ανάγεται στο γεγονός ότι το ενδιαφερόμενο μέρος (stakeholder) μπορεί να διατηρήσει ή να “χτίσει” το αντίκτυπο μιας εκδήλωσης στην μάρκα (brand name) ενός προορισμού. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με την διοργάνωση εκδηλώσεων κατά την διάρκεια όλου του χρόνου, δημιουργώντας συνέργειες με άλλα ενδιαφερόμενα μέλη.

Συνήθως οι προορισμοί που βασίζονται κυρίως στον εποχιακό τουρισμό, πραγματοποιούν μια αργή συγκέντρωση των επισκεπτών στην αρχή. Στην συνέχεια ακολουθεί μια μεγάλη εισροή των επισκεπτών κατά την κορύφωση της εποχής, φτάνοντας έτσι στο τέλος του εποχιακού τουρισμού με τους επισκέπτες να φθίνουν σε αριθμό. Αντιθέτως στις εκδηλώσεις τουρισμού, οι προορισμοί βιώνουν μια μαζική εισροή των επισκεπτών μια βδομάδα πριν το γεγονός και ακολουθεί μια μαζική έξοδο των επισκεπτών μετά το γεγονός (Jackson, 2008). Για αυτόν τον λόγο πολλοί προορισμοί συμμετέχουν στις εκδηλώσεις τουρισμού για να “χτυπήσουν” την χαμηλή ζήτηση κατά την διάρκεια της εποχής που δεν πραγματοποιούνται επισκέψεις. (Ryan κ.α., 1998).

Οι Task κ.α. (2015) εισάγουν την έννοια της μόχλευσης των γεγονότων (event leverage) και πως αυτή εστιάζει στους τρόπους με τους οποίους μπορούν να πραγματοποιηθούν οικονομικοί, κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι. Αυτοί οι

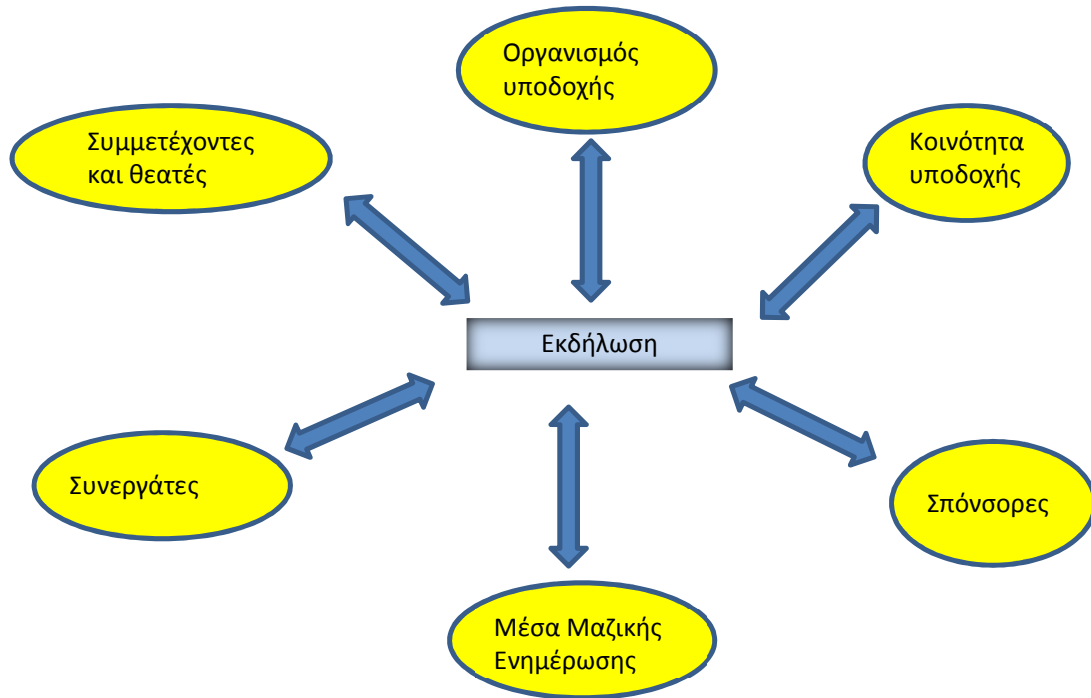
στόχοι δύνανται να αποκτηθούν μέσω της ενσωμάτωσης του μείγματος προϊόντος της κοινότητας στις αντίστοιχες εκδηλώσεις. Επομένως γίνεται κατανοητό πως ο στρατηγικός σχεδιασμός μιας εκδήλωσης είναι απαραίτητος για να επιτευχθούν τα πλέον ορθά αποτελέσματα. Αναφορικά με την στρατηγική ανάπτυξη των γεγονότων, οι Jago κ.α. (2000) επισημάνουν την σημαντικότητα που πρέπει να δίνεται σε αυτήν την ανάπτυξη καθώς έτσι μπορούν να αντιμετωπιστούν προβλήματα και να δοθούν λύσεις σχετικά με τα αποτελέσματα που πραγματοποιούν τα γεγονότα. Πιο συγκεκριμένα, χάρη στην στρατηγική ανάπτυξη μπορεί να αναπτυχθεί η οικονομική ευημερία, η αστική αναγέννηση, πολιτιστικοί και κοινωνικοί στόχοι καθώς και το μάρκετινγκ που πλαισιώνει τον ιδιωτικό τομέα.

2.2 Τα ενδιαφερόμενα μέρη (Stakeholders)

Ένα πολύ σημαντικό και κομβικό σημείο είναι αυτό της ανάλυσης των ενδιαφερόμενων μελών ή αλλιώς *stakeholders analysis*, το οποίο χρίζει ιδιαίτερης προσοχής, όχι μόνο κατά τον σχεδιασμό μιας εκδήλωσης αλλά και κατά την διάρκεια της και στο τέλος της (Erber, 2009). Ένα χαρακτηριστικό των μικρής κλίμακας γεγονότων αναφορικά με τα ενδιαφερόμενα μέλη ανάγεται στο γεγονός ότι είναι λιγότερο εμπορικά, περισσότερο κοινωνικά ενδυναμωμένα και πιο αξιόπιστα στους τοπικούς *stakeholders* (Bogdanova, 2015).

Μια εκδήλωση θα πρέπει να διαχειριστεί ως ένα ξεχωριστό προϊόν, το οποίο θα έχει την ικανότητα να ικανοποιήσει συγκεκριμένες ανάγκες από διαφορετικά εμπλεκόμενα μέλη (Jönsson κ.α., 2014). Οι *stakeholders* αποτελούνται από διαφορετικά μέρη που κάθε ένα από αυτά φέρει και διαφορετική ευθύνη και πολλές φορές είναι πιθανόν να έχουν διαφορετικούς στόχους και ανησυχίες για το αποτέλεσμα (Getz, 2008). Τα ενδιαφερόμενα μέλη περιγράφονται συνοπτικά στην Εικόνα 2.1. Οι Fotiadis κ.α. (2016) αναφέρονται σχετικά με τα ενδιαφερόμενα μέλη και σχολιάζουν ότι υπάρχει κοινό ενδιαφέρον από τους διοργανωτές των γεγονότων αλλά και από τους φορείς που διαχειρίζονται την προβολή του προορισμού, καθώς είναι win-win το σενάριο του να γίνει με επιτυχία ένα γεγονός αφού κερδίζουν και οι δύο εμπλεκόμενες πλευρές.

Εικόνα 2.1: Τα ενδιαφερόμενα μέλη μιας εκδήλωσης. (Κατσανίδης, 2011)

Η κοινότητα υποδοχής διαδραματίζει και αυτή καθοριστικό ρόλο. Πιο συγκεκριμένα, μπορεί να είναι υπεύθυνη για την μεγιστοποίηση του κοινωνικού αντίκτυπου που δύναται να έχει ένα γεγονός μέσω των δραστηριοτήτων των εθελοντών ή όταν οι αθλητικοί σύλλογοι της κοινότητας δίνουν την συμμετοχή τους σε παρόμοιου τύπου γεγονότα (Hover κ.α., 2016). Το κοινωνικό αντίκτυπο βέβαια δεν είναι πάντα θετικό καθώς υπάρχουν περιπτώσεις όπου η κοινότητα υποδοχής δεν επιθυμεί την διοργάνωση ενός γεγονότος, καθώς θεωρεί ότι καταστρέφει την αυθεντικότητα και τον πολιτισμό του τόπου. Για αυτόν τον λόγο η σύμφωνη γνώμη της κοινωνίας είναι κρίσιμης σημασίας για την διοργάνωση εκδηλώσεων και γεγονότων. Επιπλέον, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν και οι σπόνσορες, χορηγώντας με χρηματικό κεφάλαιο ή με υλικό εξοπλισμό τις δραστηριότητες του γεγονότος. Ο τελικός σκοπός βέβαια είναι η προβολή και διαφήμιση τους, έτσι ώστε να βγουν κερδισμένες όλες οι εμπλεκόμενες πλευρές (Erber, 2009).

Τέλος σημαντικό ρόλο καθορίζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και γενικότερα τα Μ.Μ.Ε. Μέσα από την προβολή και την διαφήμιση ένα γεγονός μπορεί να αποκτήσει την κατάλληλη φήμη, διαμορφώνοντας εξωτερικά και εσωτερικά κίνητρα. Αυτά τα κίνητρα, σύμφωνα με τον Getz (2008), τείνουν να προσδιορίζουν

την διαδικασία λήψης της τελικής απόφασης του δυνητικού πελάτη για να λάβει συμμετοχή στο συγκεκριμένο γεγονός. Πιο συγκεκριμένα, τα εσωτερικά κίνητρα σχετίζονται κυρίως με την κατηγορία της διασκέδασης, της ψυχαγωγίας και της συμμετοχής που θέλει να πραγματοποιήσει ένα ενδιαφερόμενο μέλος σε ένα γεγονός. Μερικά τέτοια παραδείγματα είναι η συμμετοχή ερασιτεχνών αθλητών σε αθλητικά γεγονότα, οι λάτρεις της μουσικής που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε μουσικά γεγονότα καθώς και οι όσοι επιθυμούν να πραγματοποιήσουν πολιτιστικό τουρισμό (Getz, 2016).

Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις τα εσωτερικά κίνητρα είναι αυτά που επικρατούν στον άνθρωπο, ωστόσο υπάρχει και η άλλη κατηγορία κινήτρων που διαδραματίζουν ρόλο στις αποφάσεις ενός επισκέπτη, αυτά είναι τα εξωτερικά κίνητρα.

Τα εξωτερικά κίνητρα, ανάγονται κυρίως σε κίνητρα που θα ωθήσουν ένα ενδιαφερόμενο μέλος να κάνει κάποια επιχειρηματική κίνηση. Πιο συγκεκριμένα, αυτά τα κίνητρα γίνονται ορατά κυρίως σε επιχειρηματικά γεγονότα ή αλλιώς M.I.C.E. (Meetings, incentives, conferences, exhibitions) τα οποία καθοδηγούνται κυρίως από την ανάγκη ενός ανθρώπου λάβει μέρος σε αυτού του είδους τις εκδηλώσεις, είτε για λόγους επαγγελματικής ανάπτυξης, είτε γιατί είναι αναγκαία η συμμετοχή λόγω της δουλειάς που κατέχει ο δυνητικός επισκέπτης.

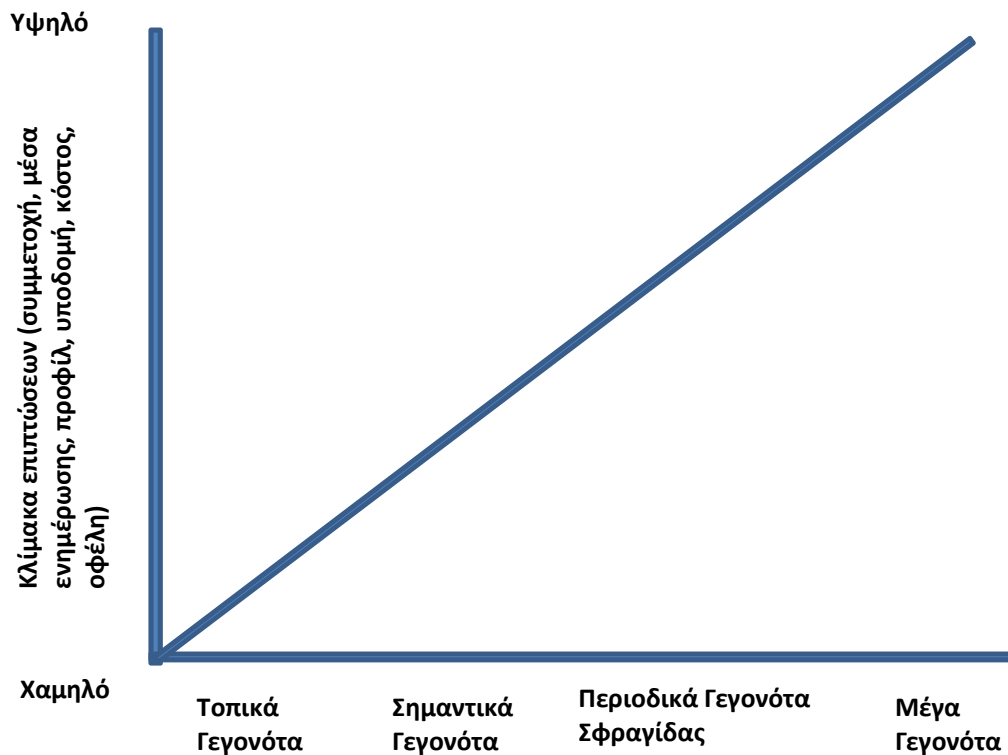
Επομένως τα ενδιαφερόμενα μέλη θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν ορθά τα συγκεκριμένα κίνητρα, για να μπορέσουν να μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπο που θα έχει ένα γεγονός σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (Getz, 2008· 2016).

2.3 Κατηγοριοποιήσεις εκδηλώσεων

Αφού έγιναν διακριτές οι έννοιες των γεγονότων, των ειδικών τουριστικών εκδηλώσεων καθώς και των ενδιαφερόμενων μελών, παρακάτω θα γίνει μια βασική καταγραφή αναφορικά με τις κατηγοριοποιήσεις των γεγονότων, που έχουν καταγραφεί στην διεθνή κλαδική βιβλιογραφία.

Οι πιο πολλοί συγγραφείς ανάγουν τα γεγονότα σε δύο βασικές κατηγορίες: αυτά που διαχωρίζονται βάση μεγέθους (Εικόνα 2.2) και αυτά με βάση το περιεχόμενο (Πίνακας 2.1 & Εικόνα 2.3).

Εικόνα 2.2: Το χαρτοφυλάκιο των γεγονότων βάση μεγέθους (Allen κ.α.,2008)

2.3.1. Βάση μεγέθους

Α. Τα **Περιστασιακά Μέγα Γεγονότα (Mega Events)** χαρακτηρίζονται από την μεγάλη οικονομική συνεισφορά που παρέχουν στο μέρος υποδοχής και προσελκύουν την προσοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Σύμφωνα με τον Getz (2005) τα μέγα γεγονότα περιλαμβάνουν μεγάλα γεγονότα όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες και το Παγκόσμιο πρωτάθλημα FIFA. Ο λόγος για τον οποίο αυτά τα γεγονότα αποφέρουν τεράστια οικονομικά οφέλη στην χώρα υποδοχής αναγράφεται από τους Allen κ.α. (2008), όπου οι επισκέπτες ξεπερνάνε τους 1 εκατομμύρια τουρίστες και το κεφάλαιο για να χτίσει μια μεγαλούπολη ένα τέτοιο γεγονός υπολογίζεται τουλάχιστον στα 500 εκατομμύρια δολάρια. Για αυτόν τον λόγο τα συγκεκριμένα γεγονότα θεωρούνται ως ένα "Must See Event". Επιπλέον ο Hall (1992) τοποθετεί στην κατηγορία των μέγα γεγονότων τις παγκόσμιες εκθέσεις και τα παγκόσμια πρωταθλήματα κυπέλλων, τα οποία θεωρεί ότι στοχεύουν στην παγκόσμια τουριστική αγορά. Χαρακτηρίζονται "Μέγα" λόγω της μεγάλης συμμετοχής που έχουν, της στόχευσης, του επιπέδου της δημόσιας

χρηματοδότησης, των πολιτικών επιπτώσεων, της έκτασης που έχουν στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και των επιπτώσεων που έχουν στην χώρα υποδοχής από οικονομική και κοινωνική άποψη. Τέλος, ο Getz (2016) στο χαρτοφυλάκιο του τοποθετεί τα μέγα γεγονότα στην κορυφή αναφέροντας πως έχουν υψηλή τουριστική ζήτηση και υψηλή αξία.

Β. Τα **Περιοδικά Γεγονότα Σφραγίδας (Periodic Hallmark Events)** έχουν καταγραφεί στην διεθνή βιβλιογραφία και έχουν περιγραφεί από διαφορετικές έννοιες. Πιο συγκεκριμένα ο Ritchie (1984) τα χαρακτηρίζει ως μεγάλης σημασίας γεγονότα, τα οποία χαρακτηρίζονται από τον βαθμό επαναληψιμότητας τους και την περιορισμένη διάρκεια. Κύριο στόχο έχουν την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης, την αύξηση της ελκυστικότητας αλλά και την κερδοφορία ενός τουριστικού προορισμού. Ο Getz (2005) από την μεριά του αναφέρεται στα γεγονότα σφραγίδας περιγράφοντας ένα γεγονός το οποίο διέπεται από αρχές που τονίζουν τον πολιτισμό, την παράδοση, την ποιότητα και την ελκυστικότητα του προορισμού στον οποίο θα πραγματοποιηθεί. Μερικά τέτοια παραδείγματα είναι το καρναβάλι στο Ρίο Ντε Τζανέιρο, το Kentucky Derby στις ΗΠΑ και το Chelsea Flower Show στην Βρετανία. Τέλος ο Getz (2008) αναφέρει πως τα γεγονότα σφραγίδας δεν μπορούν να υπάρξουν ανεξάρτητα από την κοινότητα υποδοχής τους και έχουν υψηλή τουριστική ζήτηση και υψηλή αξία.

Γ. Τα **Σημαντικά Γεγονότα (Major Events)** σύμφωνα με τους Allen κ.α. (2008, σελ 14) είναι:

“Σημαντικά γεγονότα που είναι ικανά, από την κλίμακα τους και από το ενδιαφέρον των μέσων μαζικής ενημέρωσης, να προσελκύσουν σημαντικό αριθμό επισκεπτών, την προσοχή των ΜΜΕ και να αποφέρουν οικονομικά οφέλη”.

Γίνεται έτσι αντιληπτό το όφελος που έχουν αυτά τα γεγονότα για την κοινότητα υποδοχής, ωστόσο δεν θεωρούνται τόσο υψηλής ζήτησης και αξίας όσο τα μέγα και τα γεγονότα σφραγίδας.

Δ. Τέλος, τα **Τοπικά ή Κοινοτικά Γεγονότα (Local ή Community Events)** θεωρούνται τοπικές εκδηλώσεις (ή και περιφερειακές) οι οποίες καταλαμβάνουν το κατώτερο επίπεδο αναφορικά με την κλιμάκωση των γεγονότων βάση μεγέθους. Σύμφωνα με τον Getz (2016) αυτά τα γεγονότα είναι χαμηλής τουριστικής ζήτησης και χαμηλής αξίας, αφού μόνο ορισμένα από αυτά έχουν την απαραίτητη ικανότητα και δυνατότητα να ανταποκριθούν στην ανταγωνιστική κοινωνία. Για αυτόν τον λόγο ανταποκρίνονται κυρίως στις τοπικές κοινωνίες προωθώντας έτσι την πολιτιστική

κληρονομιά που κρύβει ο τόπος τους και την αυθεντικότητα που διέπουν τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων κοινωνιών. Σύμφωνα με τους Allen κ.α. (2008) αυτού του είδους τα γεγονότα έχουν σαν στόχο την αύξηση του κοινωνικού αντίκτυπου όπως είναι η διασκέδαση, η ψυχαγωγία, η αύξηση του αισθήματος της κοινότητας και ομαδικότητας. Περισσότερη έμφαση θα δοθεί στην συγκεκριμένη κατηγορία στην πορεία καθώς το σημείο που τονίζει η παρούσα έρευνα είναι τα μικρής κλίμακας γεγονότα, τα οποία υπάγονται στα τοπικά ή κοινοτικά γεγονότα.

2.3.2. Βάση περιεχομένου

Μια άλλη κατηγοριοποίηση των γεγονότων είναι αυτή βάση του τύπου ή περιεχομένου. Η κύρια κατηγοριοποίηση ανάγεται κατά κύριο λόγο σύμφωνα με τον Getz (2005) σε οχτώ σημεία (Πίνακας 2.1.).

Έτσι έχουμε:

1. Πολιτιστικά γεγονότα
2. Πολιτικά γεγονότα
3. Γεγονότα σχετιζόμενα με την τέχνη και την διασκέδαση
4. Επιστημονικά και εκπαιδευτικά γεγονότα
5. Αθλητικά γεγονότα
6. Ιδιωτικά γεγονότα
7. Γεγονότα εμπορικού και επιχειρηματικού τομέα
8. Γεγονότα αναψυχής

Με την διάκριση των γεγονότων σε 8 κατηγορίες μπορεί κάποιος να αντιληφθεί πως η στόχευση ποικίλει, ανάλογα με το αντικείμενο που κάποιο ενδιαφερόμενο μέλος επιθυμεί να ασχοληθεί. Σύμφωνα με τον Βασιλειάδη (2014) τα γεγονότα έχουν την ικανότητα να διέπονται από διαφορετικότητα αναφορικά με τον σκοπό και την ιδέα της ανάπτυξής τους. Κάποια από αυτά είναι φτιαγμένα για δημόσιες εορτές, ενώ άλλα χρησιμοποιούνται για λόγους ψυχαγωγίας, κοινωνικής αλληλεπίδρασης και δημιουργία γνώσης. Για να μπορέσουν όμως αυτά τα γεγονότα να καταφέρουν τον στόχο τους θα πρέπει να υπάρξουν οι κατάλληλες υποδομές και το πλέον ορθό σύστημα διαχείρισης που τα ενδιαφερόμενα μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν στην κοινότητα που θα υποδεχθεί ένα γεγονός.

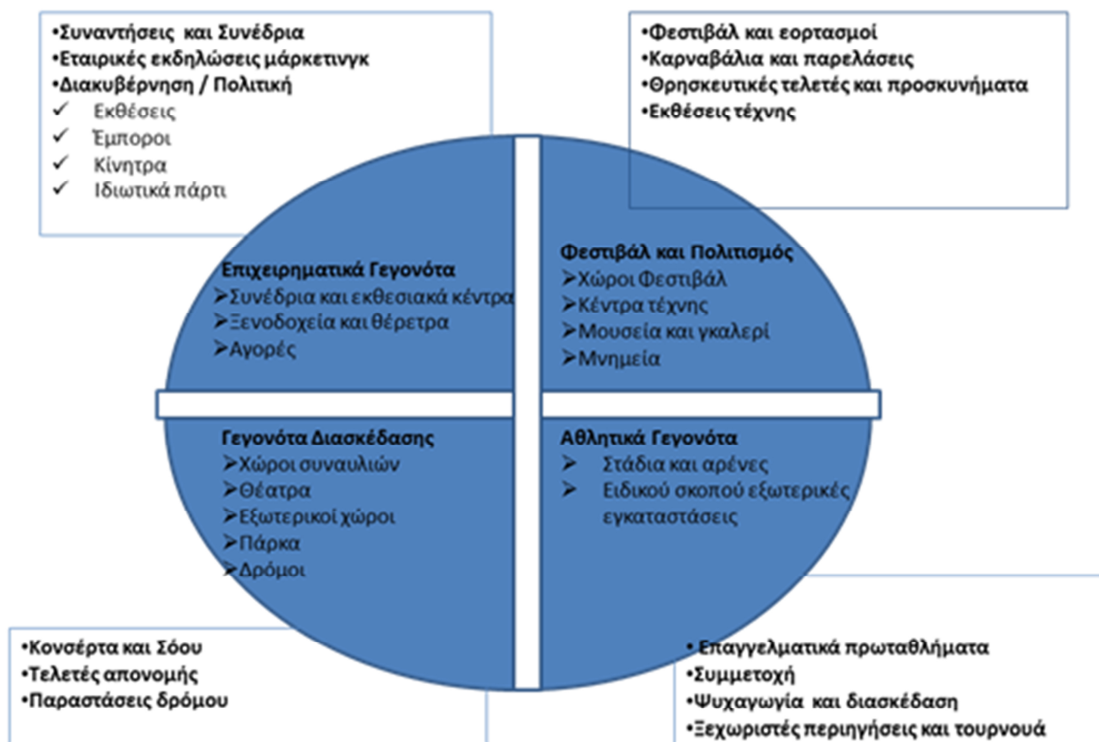
Πίνακας 2.1: Κατηγοριοποίηση των γεγονότων βάση περιεχομένου (Getz, 2005· Βασιλειάδης, 2014)

<p>Πολιτιστικές Εκδηλώσεις -Φεστιβάλ (π.χ. Τραγουδιού, ταινιών μικρού μήκους, βιβλίου, Biennale) -Καρναβάλια (π.χ. Ξάνθης, Πατρών) -Εορτασμοί (π.χ. Δημήτρια, 25^η Μαρτίου) -Θρησκευτικά γεγονότα (π.χ. Εορτή Θεοφανίων, Πάσχα)</p>	<p>Τέχνες και ψυχαγωγία -Συναυλίες (Συναυλίες τραγουδιστών, συγκροτημάτων) -Τελετές επιβραβεύσεων (διαγωνισμοί τραγουδιού πχ Eurovision)</p>	<p>Αθλητικά Γεγονότα Συναγωνισμού -Ερασιτέχνης/επαγγελματίας αγώνα δρόμου όπως λαϊκός Δρόμος και Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών) -Θεατής/συμμετέχων (π.χ. Θεατής σε αγώνα F1 και συμμετέχων σε αγώνα καρτ</p>	<p>Επιχειρήσεις και Εμπόριο -Συναντήσεις, συνεδριάσεις και συνέδρια (π.χ. συνάντηση μελών εταιρείας σε ξενοδοχείο -Παρουσιάσεις καταναλωτών και βιομηχανικών αγαθών (π.χ. παρουσιάσεις προϊόντων σε ξενοδοχείο) -Αγορές αγαθών (π.χ. παζάρια) και εκθέσεις (όπως οι γενικές και κλαδικές εκθέσεις π.χ. της ΔΕΘ HELEXPO)</p>
<p>Εκδηλώσεις Πολιτικού Περιεχομένου -Σύνοδοι Κορυφής στις Βρυξέλλες) -Προεδρική/ βασιλική δραστηριότητα (Χαιρετισμός προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κάρολου Παπούλια στη Σόφια) -Πολιτικά γεγονότα (π.χ. συνεντεύξεις, συνεδριάσεις, ανακοινώσεις, ομιλίες) -VIP επισκέψεις (π.χ. επισκέψεις πρωθυπουργών, θρησκευτικών ηγετών)</p>	<p>Εκπαιδευτικές και Επιστημονικές Εκδηλώσεις -Συνέδρια (π.χ. Ιατρικό συνέδριο) -Σεμινάρια (π.χ. επιστημονικό σεμινάριο σε τεχνικές έρευνας) -Κλινικά πειράματα- ανακοινώσεις (π.χ. εργαστηριακό πείραμα)</p>	<p>Ιδιωτικά Γεγονότα -Γάμοι -Πάρτι -Κοινωνικές δραστηριότητες</p>	<p>Εκδηλώσεις Αναψυχής -Αθλητισμός ή παιχνίδια διασκέδασης (π.χ. διαγωνισμούς μοντελισμού)</p>

Στη συνέχεια, ο Getz (2016) ανασχημάτισε τις κατηγοριοποιήσεις, δημιουργώντας τέσσερις κύριες κατηγορίες. Σύμφωνα με τον ίδιο, αυτές οι κατηγορίες αφορούν τις εκδηλώσεις τουρισμού και των αντίστοιχων εγκαταστάσεων τους (Venues). Έτσι γίνονται διακριτές σύμφωνα με την Εικόνα 2.3 οι εξής κατηγορίες:

1. Επιχειρηματικά γεγονότα
2. Φεστιβάλ και πολιτισμός
3. Γεγονότα διασκέδασης
4. Αθλητικά γεγονότα

Εικόνα 2.3:Τυπολογία των σχεδιασμένων γεγονότων και των κτηρίων. Μια προσέγγιση του τουρισμού των εκδηλώσεων (Getz, 2016)

Αρχικά, τα **Επιχειρηματικά γεγονότα** ή αλλιώς M.I.C.E. (Meetings, Incentives, Conventions and Exhibitions) λαμβάνουν ένα ξεχωριστό πλαίσιο στην κατηγορία των εκδηλώσεων τουρισμού, αφού το ενδιαφέρον των συγκεκριμένων γεγονότων είναι τόσο έντονο σε μεγαλουπόλεις, με αποτέλεσμα σχεδόν κάθε μεγάλη πόλη να έχει εντυπωσιακά συνεδριακά και εκθεσιακά κέντρα, τα οποία δίνουν μεγάλη αξία και κύρος (Getz,2016). Με αυτόν τον τρόπο γίνεται αντιληπτό πως η συγκεκριμένη κατηγορία γεγονότων προαπαιτεί την ύπαρξη εγκαταστάσεων, είτε μικρότερα είτε μεγαλύτερα. Τα οικονομικά οφέλη από την πραγματοποίηση επιχειρηματικών γεγονότων είναι τεράστια και η πραγματοποίησή τους χρήζει ιδιαίτερης προσοχής. Τα μεγάλα οικονομικά οφέλη αναλύουν οι Allen κ.α. (2008) οι οποίοι αναφέρουν πως στην Αυστραλία το 2003 πραγματοποιήθηκαν 316.000 γεγονότα, με 22,8 εκατομμύρια συμμετοχές, πραγματοποιώντας θέσεις εργασίας της τάξεως των 214.000 θέσεων.

Η επόμενη κατηγορία είναι τα **Φεστιβάλ και πολιτιστικά γεγονότα** τα οποία σύμφωνα με τον Getz (2008) μπορεί να συσχετιστούν με τον πολιτιστικό τουρισμό, καθώς το αντικείμενο τους αποτελείται από τα φεστιβάλ, τις θρησκευτικές εκδηλώσεις, την τέχνη και τις θεατρικές παραστάσεις. Τα φεστιβάλ και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις σύμφωνα με τον Hall (1992) έχουν την ικανότητα να προσφέρουν σύντομες εμπειρίες που πηγάζουν από τις τοπικές κοινωνίες και διαφοροποιούνται στο περιεχόμενο, αφού υπάρχει μεγάλη ποικιλομορφία που τις χαρακτηρίζει. Ακόμα οι Allen κ.α. (2008) αναφέρονται στα φεστιβάλ ως μια σημαντική έκφραση της ανθρώπινης δραστηριότητας, η οποία συνεισφέρει στην κοινωνική και πολιτισμική ζωή της κοινωνίας. Η σύνδεση των συγκεκριμένων γεγονότων με τον τουρισμό είναι μεγάλη, κάνοντας έτσι μοναδική την κοινότητα υποδοχής. Σε αντίθεση με τα επιχειρηματικά γεγονότα τα Φεστιβάλ δεν απαιτούν κάποια συγκεκριμένη ύπαρξη εγκαταστάσεων. Για την λειτουργία τους είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν πάρκα, δρόμοι, θέατρα, αίθουσες συναυλιών και άλλους παρόμοιους δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους (Getz, 2016).

Στην συνέχεια γίνονται αντιληπτές οι δύο τελευταίες κατηγορίες, τα **γεγονότα διασκέδασης και τα αθλητικά γεγονότα**. Τα αθλητικά γεγονότα σύμφωνα με τους Bowdin κ.α. (2006) μπορούν να προσελκύσουν αρκετούς συμμετέχοντες αλλά και θεατές, να τραβούν την προσοχή των M.M.E. καθώς και να αποφέρουν στην κοινότητα υποδοχής μεγάλα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη. Τα συγκεκριμένα γεγονότα σύμφωνα με τους Allen κ.α. (2008) είναι από τα πιο αρχαία που έχουν διατηρηθεί μέσα στα χρόνια (π.χ. Ολυμπιακοί Αγώνες). Θεωρούνται ταχείες αναπτυσσόμενες βιομηχανίες που έχουν την ικανότητα να προσελκύουν τουρίστες και για αυτόν τον λόγο τοποθετούνται στο χαρτοφυλάκιο των εκδηλώσεων τουρισμού. Τα αθλητικά γεγονότα επιπλέον απαιτούν ειδικές εγκαταστάσεις όπως είναι τα αθλητικά κέντρα, οι αρένες και τα στάδια.

Τέλος τα γεγονότα διασκέδασης σχεδιάζονται κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα και χρησιμοποιούν πολλές και διαφορετικές εγκαταστάσεις ανάλογα με το είδος της εκδήλωσης. Μερικά τέτοια παραδείγματα είναι η απονομή βραβείων, χορευτικές εκδηλώσεις, κονσέρτα και παραστάσεις δρόμου (Getz, 2016).

Όπως έγινε διακριτό, υπάρχει μεγάλη ποικιλομορφία αναφορικά με τις κατηγορίες των γεγονότων. Ο λόγος για τον οποίο συμβαίνει αυτό ανάγεται σε τέσσερις κύριες αιτίες. Η πρώτη σχετίζεται με τα δημογραφικά στοιχεία, ένα τέτοιο παράδειγμα είναι ότι ο πληθυσμός σε πολλές δυτικές χώρες γερνάει απότομα και για

αυτόν τον λόγο έχουν πολύ ελεύθερο χρόνο και οικονομική ευημερία για να συμμετάσχουν σε γεγονότα που είναι διαμορφωμένα για τις προτιμήσεις τους. Ένας δευτερός λόγος ανάγεται στο γεγονός ότι υπάρχει ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας, η οποία καθιστά την ανθρώπινη επαφή μη αναγκαία, συγκριτικά πάντα με παλαιότερες δεκαετίες. Για αυτόν τον λόγο πολλοί άνθρωποι συμμετάσχουν σε γεγονότα για να αυξήσουν την επαφή τους με την κοινωνία και να κοινωνικοποιηθούν και οι ίδιοι. Ο τρίτος λόγος σχετίζεται με την αύξηση των οικονομιών των κρατών και την αυξητική τάση των ανθρώπων στον τουρισμό και την διασκέδαση. Τέλος ο τέταρτος λόγος είναι ο χρόνος και πιο συγκεκριμένα ο ελεύθερος χρόνος που διαθέτει, κυρίως ο δυτικός κόσμος. Η “κοινωνία του ελεύθερου χρόνου” είναι ο παράγοντας χάρη στον οποίο τα γεγονότα έχουν ανθίσει τις τελευταίες δεκαετίες καθώς οι άνθρωποι διεκδικούν περισσότερα διαλείμματα μέσα στον χρόνο πραγματοποιώντας έτσι περισσότερες αποδράσεις (Westerbeek κ.α., 2006· Goldblatt, 2000).

2.4. Μικρής Κλίμακας Εκδηλώσεις και Γεγονότα (Small Scale Events)

2.4.1 Χαρακτηριστικά των μικρής κλίμακας γεγονότων

Το κύριο μέρος της συγκεκριμένης έρευνας θα μελετήσει τα μικρής κλίμακας γεγονότα και εκδηλώσεις, τα οποία κατατάσσονται στο χαμηλότερο επίπεδο των εκδηλώσεων αναφορικά με την ζήτηση και τον τουριστικό χαρακτήρα τους (Getz, 2008).

Τα μικρής κλίμακας γεγονότα μπορούν να οριστούν ως γεγονότα τα οποία παρέχουν σχετικά μικρό αντίκτυπο στην χώρα υποδοχής, έχουν περιορισμένη προσοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης, συνήθως πραγματοποιούνται ετήσια και πολλές φορές ο αριθμός των συμμετεχόντων ξεπερνάει σε αριθμό τους θεατές (Gibson κ.α., 2012). Τα συγκεκριμένα γεγονότα έχουν αναγνωριστεί ότι μπορούν να παρέχουν στην κοινότητα υποδοχής την δυνατότητα να αναπτύξει τις ικανότητες της στον τομέα του τουρισμού. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί φιλοξενώντας μικρής κλίμακας γεγονότα αλλά και με την πραγματοποίηση συνεργειών, όπου μπορούν να μεγιστοποιήσουν οικονομικά αλλά και κοινωνικά οφέλη. Όλα αυτά βέβαια θα πρέπει

να πραγματοποιηθούν με την προσέγγιση του χαρτοφυλακίου των γεγονότων και με την συνεργασία όλων των ενδιαφερόμενων μελών (Pereira, 2015).

Μια κατηγορία των μικρής κλίμακας γεγονότων είναι και τα αθλητικά γεγονότα τα οποία σύμφωνα με τον Higham (1999) συνεπάγονται με εποχιακούς αθλητικούς διαγωνισμούς (π.χ. ice hockey, μπάσκετ, ποδόσφαιρο), διεθνείς αθλητικές εκδηλώσεις και εγχώριους διαγωνισμούς. Χαρακτηριστικό των συγκεκριμένων γεγονότων είναι πως λόγω της οντολογικής τους διάστασης δεν χρειάζονται καινούριες εγκαταστάσεις και δραστηριοποιούνται στους ήδη υπάρχοντες χώρους, με χαμηλή συμμετοχή της δημόσιας χρηματοδότησης δημιουργώντας πιστούς πελάτες.

2.4.2 Triple Bottom Line Analysis (TBL) ενός μικρής κλίμακας γεγονός

Αφού έγιναν διακριτές οι έννοιες και οι κατηγοριοποιήσεις των γεγονότων, σε αυτό το σημείο θα επισημανθεί η μοναδικότητα της συγκεκριμένης έρευνας καθώς θα πραγματοποιηθεί μια εμβάθυνση στο T.B.L. μιας μικρής κλίμακας εκδήλωσης. Η μοναδικότητα έγκειται στο γεγονός ότι οι περισσότερες έρευνες είχαν σαν επίκεντρο τους μόνο τον οικονομικό αντίκτυπο ή μόνο το κοινωνικό. Λίγες είναι οι έρευνες που συνδέουν και τους τρεις πυλώνες του T.B.L. αναφορικά με τα μικρής κλίμακας γεγονότα αλλά και την ταυτόχρονη εξέτασή τους (Laing, 2017).

Το T.B.L. αναλύθηκε πρώτα από τον Elkington (1997) και αφορά την ανάλυση της βιωσιμότητας, η οποία βασίζεται σε τρεις κύριους πυλώνες: οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό (Εικόνα 2.4). Ο UNWTO (2004) κάνει αναφορά για τον βιώσιμο τουρισμό και τους τρεις πυλώνες ως εξής:

"Τουρισμός που λαμβάνει πλήρως υπόψη τις τρέχουσες μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του, αντιμετωπίζοντας τις ανάγκες των επισκεπτών, της βιομηχανίας, του περιβάλλοντος και των κοινοτήτων υποδοχής"

Αναφορικά με την σύνδεση μιας μικρής κλίμακας εκδήλωσης και του T.B.L., έχουν υπάρξει λίγες έρευνες που να τονίζουν την σημασία που έχει ο βιώσιμος τουρισμός και το πώς μια μικρής κλίμακας εκδήλωση μπορεί να θεωρηθεί ως μια μορφή βιώσιμης ανάπτυξης. Σχετικά με το τελευταίο, οι Gibson κ.α. (2012) στην έρευνα τους πρότειναν ότι ένα μικρής κλίμακας αθλητικό γεγονός μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προωθήσει τον βιώσιμο τουρισμό. Γενικά έχει αποδειχθεί πως αν ένα γεγονός που φιλοξενείται σε μια κοινωνία, συμβαδίζει με τις εγκαταστάσεις και

τον πολιτισμό που κρύβει η κοινότητα υποδοχής, τότε αυτό θα έχει θετικά αποτελέσματα και στους τρεις πυλώνες του T.B.L. (Fotiadis κ.α., 2016).

Επιπλέον οι Daniels κ.α. (2003) αναφέρουν ότι η διοργάνωση μιας τέτοιας εκδήλωσης έχει την ικανότητα να δημιουργήσει αξία για τους τοπικούς κατοίκους και να υποστηρίξει παράλληλα την βιομηχανία του τουρισμού. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της υποστήριξης των τοπικών βιομηχανιών και μέσα από την ενθάρρυνση των ανθρώπων να συμμετάσχουν σε μικρής κλίμακας γεγονότα. Ο συνδυασμός αυτών συνάδει με τις αρχές του T.B.L. καθώς το αντίκτυπο που θα επιφέρει ένα τέτοιο γεγονός θα επηρεάσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων σε κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

Εικόνα 2.4: Triple Bottom Line, πηγή:
<https://www.slideshare.net/manumelwin/triple-bottom-line-approach-in-achieving-responsible-growth-a-case-study-of-itc-international-business>

Στον πίνακα 2.1 μπορεί να γίνει διακριτός ο τρόπος με τον οποίο έχει χρησιμοποιηθεί το T.B.L. στην ακαδημαϊκή κοινότητα αναφορικά πάντα με την διαχείριση μιας εκδήλωσης υπό το πρίσμα της βιωσιμότητας. Παρακάτω θα ακολουθήσει περιγραφή των επιστημονικών έργων που έχουν χρησιμοποιήσει το T.B.L.

Οι Rozier κ.α (2016) δημιούργησαν ένα εργαλείο που βασίζονταν στο Triple Bottom Line (T.B.L.) μελετώντας τους τρεις πυλώνες ενός γεγονότος στην Νότια Καρολίνα. Σύγκριναν δύο χρονολογίες (2009 και 2010) που έλαβε μέρος και ανακάλυψαν πως το οικονομικό αντίκτυπο είχε μειωθεί. Αυτό έγινε διακριτό από τον αριθμό των θέσεων απασχόλησης και το σύνολο των φορολογικών εσόδων που είχε. Το κοινωνικό αντίκτυπο είχε αυξηθεί καθώς αυξήθηκε η συμμετοχή, τα επίπεδα ικανοποίησης, ο αριθμός των εθελοντών και το επίπεδο περηφάνιας που ένιωθαν για τον τόπο που δραστηριοποιούταν το γεγονός. Τέλος θετική κατάληξη είχε και το περιβαλλοντικό κομμάτι καθώς ήταν αυξημένος ο αριθμός των ανακυκλώσιμων πλαστικών κατά την διάρκεια της εκδήλωσης. Οι Andersson & Lundberg (2013) μέτρησαν το αντίκτυπο μιας τριήμερης μουσικής εκδήλωσης, υπό το πρίσμα του T.B.L. Δημιούργησαν ένα μοντέλο στο οποίο αποτυπώνεται η νομισματική αξία των τριών πυλώνων και καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι ο περιβαλλοντικός πυλώνας πρέπει να ενδυναμωθεί για να μπορέσει ένα γεγονός να ανταποκρίνεται στις αρχές που ορίζει το T.B.L. Ωστόσο λίγη έρευνα έχει γίνει για τον συγκεκριμένο πυλώνα και τονίζεται ότι πρέπει να υπάρχουν περισσότερες έρευνες που να εστιάζουν στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Ο Getz (2009) με την σειρά του προσπαθεί να συνδέσει τα γεγονότα με την δημόσια πολιτική και το καταφέρνει χρησιμοποιώντας κλαδικές έρευνες που βασίζονται στον τομέα των εκδηλώσεων γενικότερα. Αυτό που κάνει μοναδική την έρευνα του είναι ότι εντάσσει σε αυτό το πλαίσιο την βιωσιμότητα που μπορεί να επιτευχθεί και από τους τρεις πυλώνες. Αναφέρει πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί το μοντέλο T.B.L. και προτείνονται στόχοι, πρωτοβουλίες και μέτρα απόδοσης για κάθε έναν από τους τρεις πυλώνες του.

Στην συνέχεια οι Brien και Chalip (2007) στηρίχθηκαν στις αρχές του T.B.L. για να δημιουργήσουν ένα μοντέλο για την αύξηση του κοινωνικού αντίκτυπου που δύναται να έχει ένα γεγονός. Για να πετύχουν τον σκοπό τους βασίστηκαν στην κλαδική βιβλιογραφία επισημαίνοντας πως γενικότερα μια εκδήλωση, για όποιον σκοπό και αν έχει δημιουργηθεί, μπορεί να οδηγήσει σε ένα κοινό αίσθημα κοινότητας μεταξύ των συμμετεχόντων, τόσο των τουριστών και επισκεπτών, όσο και των μόνιμων κατοίκων.

Επιπλέον, συμβολή στην ανάπτυξη του T.B.L. έκανε ο Sherwood (2007) ο οποίος θέλησε να επιφέρει μια ισορροπία μεταξύ των πυλώνων (οικονομικός, κοινωνικός και περιβαλλοντικός) και των αντίκτυπων που έχουν σε ένα γεγονός. Για

να το κατορθώσει αυτό ανέλυσε 85 έρευνες που εξέταζαν τις επιπτώσεις που είχαν οι εκδηλώσεις στην Αυστραλία. Ακόμα με την χρήση των case studies και με την μέθοδο των Δελφών, πρότεινε ορισμένους δείκτες που θα ανάγονταν στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις των εκδηλώσεων. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις ερευνώνται ως επί των πλείστων και το περιβαλλοντικό κομμάτι δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο.

Συνεισφορά στην κλαδική βιβλιογραφία έκανε και ο Hede (2007), ο οποίος ασχολήθηκε κυρίως με την ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholder analysis). Στην έρευνα του βρήκε πως τα ενδιαφερόμενα μέρη ποικίλουν για μια εκδήλωση και κάθε ένα από αυτά έχει συγκεκριμένες στάσεις προς τους τρεις πυλώνες του T.B.L. Πιο συγκεκριμένα, οι κυβερνήσεις, οι κάτοικοι και συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ενδιαφερόντουσαν για το οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο των εκδηλώσεων. Ωστόσο οι χορηγοί, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, οι επιχειρήσεις και οι ιδιωτικοί υπάλληλοι τους ενδιέφερε μόνο η οικονομική και κοινωνική πτυχή, παραμελώντας την περιβαλλοντική. Ακόμα βρήκε πως οι εθελοντές και όσοι συμμετείχαν στις εκδηλώσεις εστίαζαν κυρίως στον κοινωνικό αντίκτυπο, ενώ υπήρχαν άλλοι ενδιαφερόμενοι που εστίαζαν μόνο στον οικονομικό.

Οι Fredline κ.α. (2005) χρησιμοποίησαν το T.B.L. για να μετρήσουν το αντίκτυπο μιας εκδήλωσης, προτείνοντας μια τεχνική η οποία θα εξέταζε τους τρεις αυτούς πυλώνες ολιστικά. Με αυτόν τον τρόπο εξέταζαν τον συνδυασμό μεταξύ των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων καθώς και τις διαφορές που χαρακτηρίζουν αυτούς τους πυλώνες. Το αποτέλεσμα της συγκεκριμένης τεχνικής αποτυπώνει τις επιπτώσεις που δύναται να έχει στο σύνολο ένα γεγονός. Ωστόσο ενώ το οικονομικό αντίκτυπο μπορεί να υπολογιστεί εύκολα με την ποσοτικοποίηση του, το κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο δεν μπορούν να αποτυπωθούν τόσο εύκολα με ποσοτικά δεδομένα. Αυτό που προτείνετε από τους συγγραφείς είναι να προσδιοριστούν ξανά οι δείκτες των τριών πυλώνων σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέλη μιας εκδήλωσης, που ασχολούνται με τον σχεδιασμό και την διοίκηση.

Παρακάτω θα ακολουθήσει ένας επιμερισμός των τριών πυλώνων του T.B.L. έτσι όπως έχει βρεθεί στην διεθνή βιβλιογραφία για να μπορέσει να γίνει κατανοητός ο ρόλος που διαδραματίζει ένα μικρής κλίμακας γεγονός στην τοπική οικονομία, κοινωνία και περιβάλλον.

Πίνακας 2.2: Δημοσιευμένα επιστημονικά έργα για την διαχείριση γεγονότων και εκδηλώσεων με κύρια χρήση τους το Triple Bottom Line (TBL)

Όνοματεπώνυμο	Έτος	Τίτλος	Μέθοδος Έρευνας	Συμπεράσματα
Rozier, S., Stacy, R., Andrea, S., & Wayne, W.	2016	Measuring the Economic, Social, and Environmental Impacts of Special Events	Δημιουργήθηκε ένα TBL μοντέλο πραγματοποιώντας έρευνα και στατιστική ανάλυση μιας εκδήλωσης (πρωτογενής έρευνα)	Η μέθοδος του TBL μπορεί να παρέχει σημαντικές γνώσεις στους μάντζερ των εκδηλώσεων και να τους βοηθήσει στο να σχεδιάζουν και να προσαρμόζουν μελλοντικές εκδηλώσεις
Andersson, T. D., & Lundberg, E	2013	Commensurability and sustainability: triple impact assessments of a tourism event	Δημιούργησαν ένα μοντέλο μετρώντας την νομισματική αξία που έχει μια εκδήλωση υπό το πρίσμα του TBL. Δύο έρευνες έγιναν: 1η στους επισκέπτες και η 2η στους κατοίκους. Ακολούθησε στατιστική ανάλυση εκδήλωσης (πρωτογενής έρευνα)	Σε νομισματικούς όρους το οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο έχουν την ίδια βαρύτητα, ωστόσο το περιβαλλοντικό κομμάτι δεν δίνεται σημασία και δεν επενδύονται χρήματα για να γίνει ένα γεγονός περισσότερο βιώσιμο για το περιβάλλον.
Getz, D	2009	Policy for sustainable and responsible festivals and events: Institutionalization of a new paradigm	Βιβλιογραφική επισκόπηση (δευτερογενής έρευνα)	Η αξία ενός γεγονότος και οι επιπτώσεις του θα πρέπει να αξιολογούνται υπό το πρίσμα του TBL. Για τις τρεις διαστάσεις του προτείνονται στόχοι, πολιτικές πρωτοβουλίες και μέσα για να μετρηθούν οι αποδόσεις.
O'Brien, D., & Chalip, L.	2007	Sport events and strategic leveraging: Pushing towards the triple bottom line	Βιβλιογραφική επισκόπηση (δευτερογενής έρευνα)	Είναι δυνατή η μόχλευση των γεγονότων μέσω των τριών πυλώνων του TBL και γίνονται απληγπές οι συνέργειες που μπορεί να δημιουργηθούν στους τρεις πυλώνες. Καταλήγουν ότι υπάρχουν προκλήσεις για τα διεθνή γεγονότα, συμπεριλαμβανομένου και της μόχλευσης τους.
Sherwood, P.	2007	A triple bottom line evaluation of the impact of special events: The development of indicators	Βιβλιογραφική επισκόπηση, case studies με στατιστική ανάλυση και χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των Δελφών (πρωτογενής έρευνα)	Το οικονομικό αντίκτυπο χρησιμοποιούσαν κυρίως στις εκδηλώσεις και έχει ερευνηθεί καλά. Το κοινωνικό αντίκτυπο αναπτύξετε με πιο έντονους ρυθμούς ενώ το περιβαλλοντικό χρησιμοποιήθηκε λιγότερο και δεν ήταν ακόμα αναπτυγμένο για τα γεγονότα
Hede, A.-M.	2007	Managing special events in the new era of the triple bottom line.	Θεωρία των ενδιαφερόμενων μερών-βιβλιογραφική επισκόπηση (δευτερογενής έρευνα)	Οι κυβερνήσεις και οι κάτοικοι ενδιαφέρονταν και για τους τρεις πυλώνες, ενώ χορηγοί, MME και επιχειρήσεις μόνο για τον οικονομικό και κοινωνικό .
Fredline, E., Raybould, M., Jago, L., & Deery, M.	2005	Triple bottom line event evaluation: A proposed framework for holistic event evaluation	Βιβλιογραφική επισκόπηση (δευτερογενής έρευνα)	Δημιουργήθηκε ένα εργαλείο για την εκτίμηση των αποτελεσμάτων ενός γεγονότος. Ωστόσο τα τρία επίπεδα του TBL είναι διαφορετικά και ενώ μπορεί να γίνει ποσοτικοποίηση του οικονομικού αντίκτυπου, δεν μπορεί να γίνει το ίδιο για το κοινωνικό και περιβαλλοντικό.

2.4.2.1 Το οικονομικό αντίκτυπο μιας μικρής κλίμακας εκδήλωσης (Economic Impact)

Αρχικά, για τον βιώσιμο τουρισμό και το T.B.L., ο πυλώνας της οικονομίας αναφέρεται στις επιπτώσεις που έχουν τα γεγονότα στην οικονομική ευημερία που διέπει την κοινότητα υποδοχής. Η ευημερία δημιουργείται μέσω των θέσεων εργασίας που δύναται να δημιουργηθούν λόγω των γεγονότων αλλά και από τα χρήματα που προέρχονται από τους επισκέπτες και μένουν στην κοινότητα υποδοχής (Heather 2011, Rozier κ.α., 2016).

Τα μικρής κλίμακας γεγονότα, που έχουν τουριστικό υπόβαθρο, μπορούν να παράγουν περισσότερα οικονομικά οφέλη στις μικρές κοινωνίες, αφού ένα από τα χαρακτηριστικά τους είναι ότι δεν χρησιμοποιούν κεφάλαιο για εξοπλισμό, αντιθέτως χρησιμοποιούν τις ίδιες εγκαταστάσεις που διαθέτουν. Για αυτόν τον λόγο τα οικονομικά οφέλη που φέρνουν στην τοπική οικονομία μπορούν και αποσβέσουν το κόστος για την διεξαγωγή μιας τέτοιας εκδήλωσης (Veltri κ.α., 2009, Taks κ.α., 2015). Αναφορικά με την οικονομική δυνατότητα των συγκεκριμένων γεγονότων ο Ziakas (2014) τονίζει την σημαντικότητά τους καθώς σε σύγκριση με τα μέγα γεγονότα, που πραγματοποιούνται σπάνια και έχουν προσωρινό χαρακτήρα, τα μικρής κλίμακας γεγονότα λαμβάνουν μέρος πιο συχνά και μπορούν να δημιουργήσουν στην κοινότητα υποδοχής τις κατάλληλες ικανότητες για την διατήρηση του αντίκτυπου που δύναται να δημιουργηθεί.

Τα οικονομικά οφέλη που μπορεί να αποφέρουν πηγάζουν κατά κύριο λόγο από ανθρώπους που ταξιδεύουν για να παρακολουθήσουν ή να συμμετάσχουν στα συγκεκριμένα γεγονότα και ανάγονται κυρίως σε στέγαση, σίτιση, τρόποι μεταφοράς και γενικότερα αγορών που πραγματοποιούν στην τοπική κοινωνία (Pereira, 2015). Οι Gibson κ.α. (2012) αναφέρουν πως γίνονται περισσότερο σημαντικά αυτά τα γεγονότα χάρη στην τουριστική τους δραστηριότητα, καθώς όπως καταγράφηκε προηγουμένως, έχουν την ικανότητα να τονίζουν την τοπική οικονομία. Με αυτόν τον τρόπο επηρεάζουν τόσο οικονομικά αλλά και κοινωνικά την περιοχή, δημιουργώντας έτσι οικονομική ευημερία.

Γενικά, επικρατεί η τάση οι οικοδεσπότες να τάσσονται υπέρ των θετικών αποτελεσμάτων που φέρουν τα μικρής κλίμακας γεγονότα αναφορικά με την οικονομική ανάπτυξη που δημιουργείται και οι επισκέπτες να γνωρίζουν για την

συνεισφορά που προσφέρουν στην τοπική κοινωνία μέσω της συμμετοχής τους και την αλληλεπίδραση που πραγματοποιούν (Jackson, 2008).

Σε αυτό το σημείο, έχοντας πραγματοποιήσει μια βιβλιογραφική εμβάθυνση αναφορικά με το οικονομικό αντίκτυπο των μικρής κλίμακας εκδηλώσεων διατυπώνεται παρακάτω το αντίστοιχο ερευνητικό ερώτημα αναφορικά με το case study που θα αναλυθεί:

“Τα μικρής κλίμακας γεγονότα μπορούν και επιδρούν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων;”

2.4.2.2. Το κοινωνικό αντίκτυπο μιας μικρής κλίμακας εκδήλωσης (Social Impact)

Ο δεύτερος πυλώνας του T.B.L. είναι ο κοινωνικός πυλώνας και στην συγκεκριμένη περίπτωση πως τα μικρής κλίμακας γεγονότα μπορούν και καθορίζουν από την πλευρά τους τον κοινωνικό αντίκτυπο που παράγουν.

Γενικότερα τα γεγονότα, πόσο μάλλον αυτά που έχουν τουριστικό υπόβαθρο, τείνουν να επηρεάζουν άλλες φορές θετικά και άλλες αρνητικά την περιοχή που δραστηριοποιούνται. Αυτό συμβαίνει διότι ο μόνιμος πληθυσμός είναι πάντα σε μια συνεχή κατάσταση μαζικής εισόδου και εξόδου των επισκεπτών και αυτό επηρεάζει την ζωή των κατοίκων είτε άμεσα είτε έμμεσα (Rothman, 1978). Ο κύριος λόγος για τον οποίο μπορεί να πραγματοποιηθεί ένα μικρής κλίμακας γεγονός μπορεί να είναι οικονομικός, ωστόσο δεν παύει να παράγει και κοινωνικό αντίκτυπο όπως είναι αύξηση της περηφάνιας της κοινότητας, η ποιότητα ζωής και η τόνωση του πνεύματος (Heather, 2011` Fotiadis, 2016` Rozier κ.α., 2016).

Έχουν γίνει διάφορες έρευνες για το ποιοι παράγοντες αυξάνουν το κοινωνικό αντίκτυπο μιας μικρής κλίμακας εκδήλωση. Κάποιες από αυτές τις έρευνες κάνουν αναφορά πως η χρησιμοποίηση των εθελοντών για την διεξαγωγή του γεγονότος έχει την ικανότητα να μεγιστοποιεί το κοινωνικό αντίκτυπο. Σε αυτήν την κατηγορία ανήκουν και οι αντιλήψεις των τουριστών, τα κίνητρα και η ικανοποίηση των μόνιμων κατοίκων αλλά και των επισκεπτών (Fotiadis, 2016` Jackson, 2008` Heather, 2011` Pereira, 2015). Επομένως γίνεται κατανοητό πόσο ευρύς είναι ο κοινωνικός πυλώνας.

Ωστόσο ο συγκεκριμένος πυλώνας σύμφωνα με τους Taks κ.α. (2015) περιλαμβάνει και άλλα στοιχεία. Πιο συγκεκριμένα, στον κοινωνικό πυλώνα εντάσσονται και οι σχέσεις που πραγματοποιούνται μεταξύ των ενδιαφερόμενων

μελών που κατέχουν εξουσία, η αστική ανανέωση και το ανθρώπινο κεφάλαιο. Σε αυτό το σημείο ο Taks κ.α., (2015) προτείνει στρατηγικές για να υπάρξει αύξηση των κοινωνικών επιπτώσεων οι οποίες περιλαμβάνουν το μανάτζμεντ των σχέσεων των διοργανωτών, το άμεσο μανάτζμεντ, την κινητοποίηση της κοινότητας και τις συνέργειες με τις τοπικές επιχειρήσεις. Τέλος οι Taks κ.α. (2015) καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα μικρής κλίμακας αθλητικά γεγονότα επιτρέπουν την δημιουργία ισχυρού κοινωνικού δικτύου, πραγματοποιώντας σύνδεση μεταξύ των επισκεπτών και των μόνιμων κατοίκων, κάτι που με ένα μέγα γεγονός δεν θα γινόταν.

Σύμφωνα με τον Heather (2011) πρέπει να δοθεί έμφαση και στα δημογραφικά στοιχεία έτσι ώστε να υπάρξει ορθή στόχευση και να γίνουν αντιληπτά τα θετικά αποτελέσματα μιας εκδήλωσης στην κοινωνία. Πιο συγκεκριμένα, έχει σημειωθεί σε μικρής κλίμακας αθλητικό γεγονός ότι όσο πιο μικρή είναι σε ηλικία οι αθλητές, τόσο πιο πολλοί ταξιδεύουν μαζί τους. Επίσης οι περισσότεροι άνθρωποι ταξιδεύουν με αθλητές γυναικείου φύλου και το 63% των γεγονότων που πραγματοποιούνται είναι για νεαρές ηλικίες.

Έχοντας εντυπώσει στο πλαίσιο των κοινωνικών αντίκτυπων που δύναται να έχει μια μικρής κλίμακας εκδήλωση στην τοπική κοινωνία, διατυπώνεται αντίστοιχο το ακόλουθο ερευνητικό ερώτημα αναφορικά με το case study:

“Τα μικρής κλίμακας γεγονότα μπορούν και επιδρούν σημαντικά στην κοινωνία μιας τοπικής κοινότητας;”

2.4.2.3. Το περιβαλλοντικό αντίκτυπο μιας μικρής κλίμακας εκδήλωσης (Environmental Impact)

Ο τρίτος και τελευταίος πυλώνας του T.B.L. αφορά το περιβάλλον που δραστηριοποιείται ένα γεγονός και κατά πόσο το γεγονός το επηρεάζει θετικά ή αρνητικά. Γενικότερα στην βιβλιογραφία δεν έχει αναπτυχθεί ο συγκεκριμένος τομέας, δηλαδή πόσο μια μικρής κλίμακας εκδήλωση επηρεάζει το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται.

Σε αυτόν τον τομέα ο Higham (1999) είχε αναφερθεί ότι ένα μικρής κλίμακας γεγονός συμβαδίζει με την έννοια της βιωσιμότητας και την διατήρηση του περιβάλλοντος συγκριτικά με ένα μέγα γεγονός το οποίο τείνει να λειτουργεί σε βάρος του. Η αιτία ανάγεται κυρίως στο ότι το μικρής κλίμακας γεγονός φέρνει στον χώρο του έναν συγκεκριμένο αριθμό επισκεπτών, μη μολύνοντας τόσο το περιβάλλον και χρησιμοποιώντας τις ήδη υπάρχουσες εγκαταστάσεις. Την έννοια

της βιώσιμης ανάπτυξης αναφορικά με το περιβάλλον την εισήγαγε η Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (WCED, 1987) περιγράφοντας πως είναι η ανάπτυξη που αντιμετωπίζει τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να εμποδίζει την δυνατότητα στις επόμενες γενιές να αντιμετωπίζουν τις δικιές τους ανάγκες. Για τον βιώσιμο τουρισμό κάνει αναφορά ο UNWTO (1993) ο οποίος αναφέρει πως η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη θα πρέπει να αντιμετωπίζει τις ανάγκες των τωρινών τουριστών και των περιοχών που τους υποδέχονται, ενώ παράλληλα θα πρέπει να προστατεύει και να ενισχύει το περιβάλλον για το μέλλον.

Ο Jackson (2008) αναφέρεται σε ορισμένους δείκτες που δύνανται να επηρεάσουν το περιβάλλον κατά την διάρκεια ενός γεγονότος. Πιο συγκεκριμένα μερικούς από τους δείκτες είναι ο συνωστισμός, η ηχορύπανση, τα σκουπίδια και η καταστροφή της περιουσίας. Επιπλέον, ο Heather (2011) αναφέρεται στα μικρής κλίμακας γεγονότα και τα θεωρεί φιλικά για το περιβάλλον καθώς χρησιμοποιούνται υπάρχουσες εγκαταστάσεις και το διοξειδίο του άνθρακα είναι σε χαμηλά επίπεδα συγκριτικά με τα μέγα γεγονότα. Αυτό βέβαια συμβαίνει διότι τα μικρής κλίμακας γεγονότα στοχεύουν στην τοπική κοινωνία και σε περιφερειακούς επισκέπτες.

Επομένως έγινε αντιληπτός ο ρόλος που διαδραματίζουν τα μικρής κλίμακας γεγονότα στο περιβάλλον της τοπικής κοινότητας. Το ερευνητικό ερώτημα, που θα αναλυθεί μέσω του case study είναι το εξής:

“Τα μικρής κλίμακας γεγονότα μπορούν και επιδρούν σημαντικά στο φυσικό περιβάλλον της τοπικής κοινότητας;”

Κεφάλαιο Τρίτο: Μεθοδολογικό Πλαίσιο Έρευνας

3.1 Ερευνητική Μέθοδος

Για την ορθή διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας πραγματοποιήθηκε η ερευνητική μέθοδος της μελέτης περίπτωσης (Case Study Research) και πιο συγκεκριμένα η μελέτη περίπτωσης ήταν το Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης-Yedi Kule Conquest. Συνολικά από τις τέσσερις εναλλακτικές στρατηγικές συλλογής πρωτογενών δεδομένων (δειγματοληπτική έρευνα, παρατήρηση και το πείραμα), επιλέχθηκε η μελέτη περίπτωσης καθώς υπερτερεί των υπόλοιπων τριών. Αυτό συμβαίνει διότι σκοπός της είναι η ανάπτυξη θεωρίας με βάση την εμπειρική πραγματικότητα και ταυτόχρονα ο δυνητικός ερευνητής είναι ικανός να χρησιμοποιήσει συνδυασμό πηγών και οργάνων για την συλλογή των δεδομένων (Hartley, 1995). Επιπρόσθετα αποσκοπεί στην ερμηνεία ενός πολύπλοκου φαινομένου που λαμβάνει μέρος στις πραγματικές συνθήκες, και η ερευνητική διαδικασία διέπεται από αυξημένο βαθμό κυκλικότητας αλλά και στοχαστικότητας αναφορικά με τα ερευνητικά ερωτήματα, τις ερευνητικές υποθέσεις και την συλλογή των δεδομένων (Δημητριάδη, 2000).

Με αυτόν τον τρόπο γίνεται κατανοητό πως ένα φαινόμενο που άπτεται της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής πραγματικότητας μπορεί να προσεγγιστεί και να ερευνηθεί με την συγκεκριμένη μέθοδο.

3.2 Συγκρότηση Δείγματος

Η μελέτη περίπτωσης έλαβε μέρος στις 10 Ιουνίου 2018, η οποία ήταν και η τελευταία μέρα του τριήμερου Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης, όπου και θα πραγματοποιούταν ο αγώνας δρόμου Yedi Kule Conquest στην περιοχή της Άνω Πόλης στην Θεσσαλονίκη. Επιλέχθηκε η συγκεκριμένη ημερομηνία καθώς είναι η τελευταία μέρα της εκδήλωσης και μπορεί να υπάρξει μια συνολική αποτίμηση των συμμετεχόντων για το αντίκτυπο που δύναται να έχει η συγκεκριμένη εκδήλωση, στην οικονομία, στην κοινωνία και στο περιβάλλον της τοπικής κοινότητας.

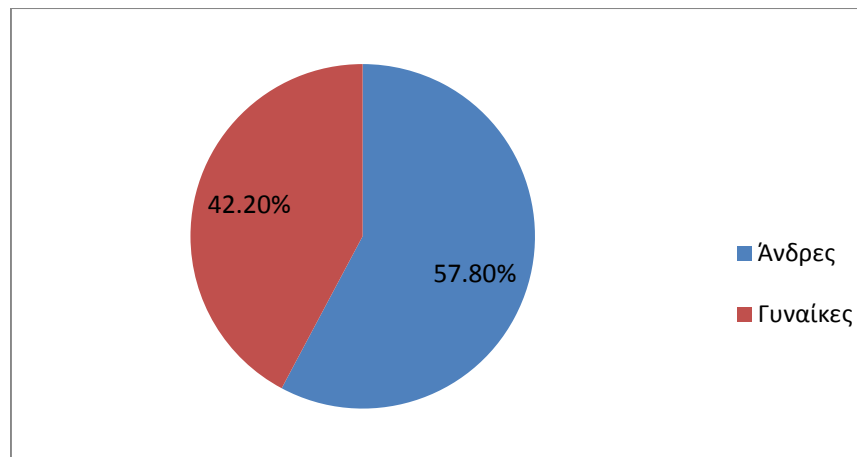
Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μοιράζοντας ερωτηματολόγια (βλ όργανα συλλογής δεδομένων) στους θεατές και στους αθλητές της εκδήλωσης, ξεχωρίζοντας έτσι τους παθητικούς (θεατές) από τους ενεργητικούς (αθλητές) συμμετέχοντες. Στην αρχή υπήρχε μια επεξήγηση με εισαγωγικό σημείωμα για τον σκοπό της έρευνας,

τον χρόνο που θα κρατούσε, την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών (μέσω της εχεμύθειας και ανωνυμίας τους) καθώς και τους υπευθύνους (ο ερευνητής και ο επόπτης καθηγητής). Η συμμετοχή των ερωτηθέντων στην συγκεκριμένη έρευνα ήταν εθελοντική και πραγματοποιήθηκε από τον ερευνητή και από εθελοντές του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Πριν μοιραστούν τα ερωτηματολόγια στους συμμετέχοντες της εκδήλωσης, είχε πραγματοποιηθεί μια πιλοτική έρευνα σε 10 πολίτες για να ελεγχθεί το ερωτηματολόγιο αναφορικά με την κατανόηση των ερωτήσεων και τον χρόνο που θα χρειαζόταν κάποιος για να το συμπληρώσει. Οι ερωτήσεις, ως επί των πλείστων ήταν κατανοητές από τους ερωτώμενους και δεν πραγματοποιήθηκαν ουσιαστικές αλλαγές και ο χρόνος ανταπόκρισής τους ήταν κατά μέσο όρο στα τρία λεπτά και σαράντα δευτερόλεπτα. Οι απαντήσεις των συγκεκριμένων ερωτηθέντων δεν εντάχθηκαν στο συνολικό δείγμα της εκδήλωσης.

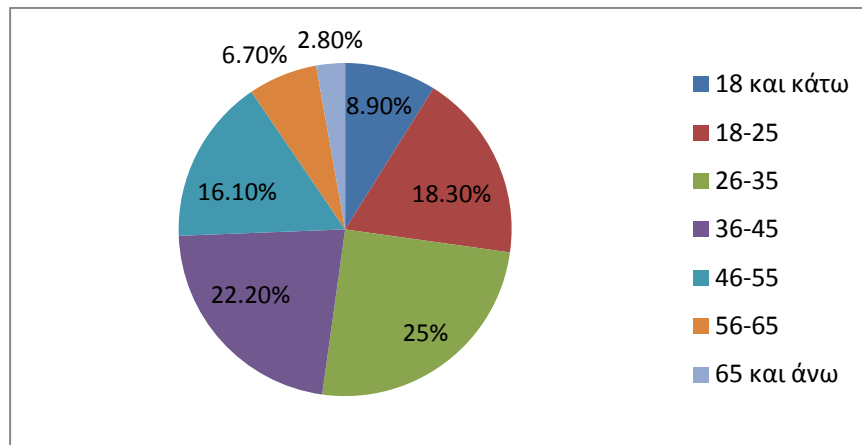
Αναφορικά με το δείγμα, στο σύνολό του αποτελούταν από 180 έγκυρα ερωτηματολόγια. Αναλυτικά όλα τα ποσοστά και τα αντίστοιχα γραφήματα, εικόνες και πίνακες είναι τοποθετημένα στα παραρτήματα για περαιτέρω μελέτη. Σχετικά με το ποσοστό των ανδρών ανάγεται σε 57,8% το οποίο αντιστοιχεί σε 104 συμμετέχοντες και το αντίστοιχο των γυναικών είναι 42,2 και αντιστοιχεί σε 74 συμμετέχοντες.

Γράφημα 1.1 Φύλο

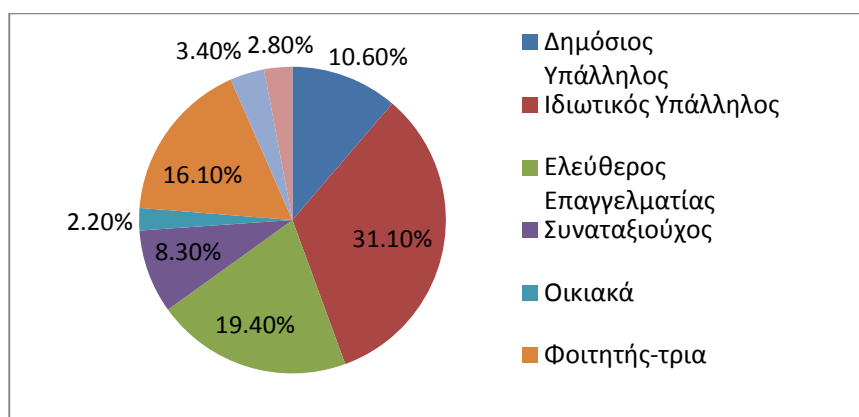
Σχετικά με την ηλικιακή ομάδα το μεγαλύτερο ποσοστό (25%) αντιστοιχούσε στις ηλικίες 26-35 ετών, οι οποίοι ανάγονται συνολικά σε 45 συμμετέχοντες. Η δεύτερη σε μεγαλύτερη ομάδα ήταν αυτή των 36-45 ετών που αντιστοιχούν σε 40 συμμετέχοντες και η τρίτη μεγαλύτερη είναι η 18-25 που αντιστοιχεί σε 33.

Γράφημα 1.2 ηλικιακή κατηγορία

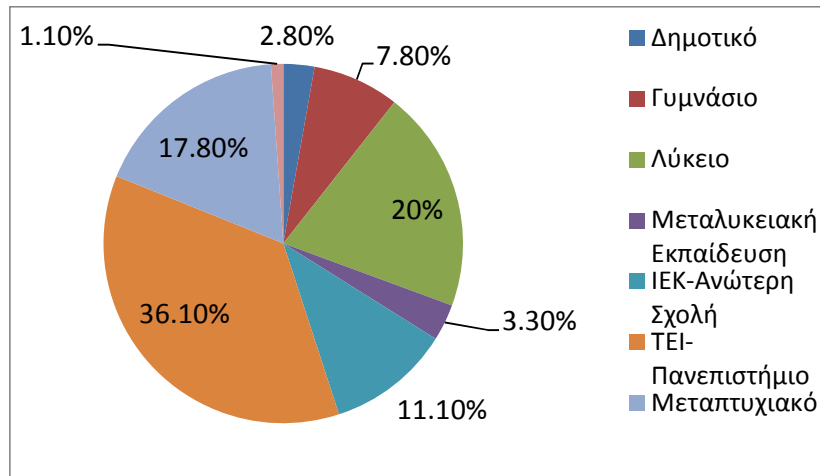
Στην συνέχεια, η πλειονότητα των συμμετεχόντων δήλωσαν ανύπαντροι με ποσοστό 55,6% (n=100) και η αμέσως επόμενη κατηγορία ήταν οι παντρεμένοι με ποσοστό 30,6% (n=55) (βλ Παράρτημα 2). Αναφορικά με το επάγγελμα, οι περισσότεροι συμμετέχοντες ήταν ιδιωτικοί υπάλληλοι με ποσοστό 31,1% (n=56) και αμέσως μετά οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι δημόσιοι υπάλληλοι με ποσοστά 19,4% (n=35) και 10,6% (n=19).

Γράφημα 1.4 Κατηγορία επαγγέλματος.

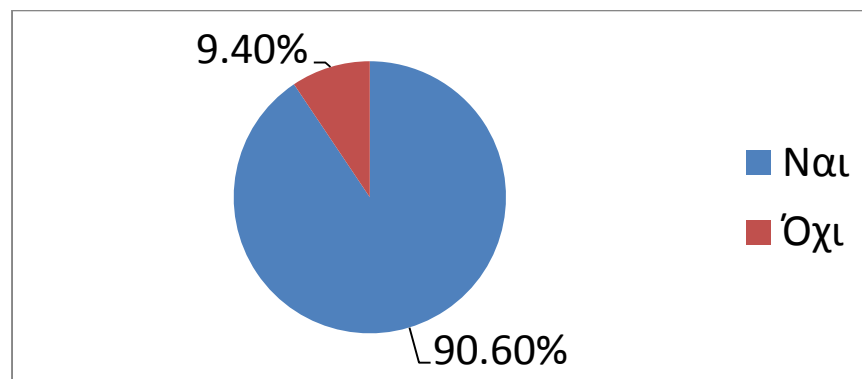
Σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο, η μεγαλύτερη συμμετοχή ανήκει σε απόφοιτους πανεπιστημίου και λυκείου με ποσοστά 36,1% (n=65) και 20% (n=36) αντίστοιχα. Τρίτο σε συμμετοχή είναι το μορφωτικό επίπεδο του μεταπτυχιακού το οποίο αντιστοιχεί σε 17,8% (n=32) συμμετέχοντες

Γράφημα 1.5 Μορφωτικό επίπεδο

Αναφορικά με το εισόδημα (βλ Παράρτημα 2), το μεγαλύτερο ποσοστό (31,1%) κατείχαν εισόδημα μεταξύ 501€-1000€. Τέλος σχετικά με την συμμετοχή το ποσοστό που δηλώνει ως κάτοικος Θεσσαλονίκης είναι 90,6% και αυτό αντιστοιχεί συνολικά σε 163 συμμετέχοντες

Γράφημα 1.7 Κάτοικος Θεσσαλονίκης

3.3 Όργανα Συλλογής Δεδομένων

Το κύριο όργανό για την συλλογή δεδομένων ήταν η δόμηση ερωτηματολογίου, χάρη στο οποίο βασίστηκε η συγκεκριμένη πρωτογενής έρευνα. Το Triple Bottom Line βασίζεται σε τρεις πυλώνες, τον οικονομικό, το κοινωνικό και το περιβαλλοντικό και για αυτόν τον λόγο οι ενότητες του ερωτηματολογίου ανάγονται σε αυτούς τους πυλώνες. Οι ερωτήσεις (items) συνολικά ήταν 23 και ήταν χωρισμένες σε τέσσερις ενότητες:

1. Μέρος Πρώτο: Δημογραφικά στοιχεία (9 Items).
2. Μέρος Δεύτερο: Οικονομικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης (3 Items).
3. Μέρος Τρίτο: Κοινωνικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης (7 Items).
4. Μέρος Τέταρτο: Περιβαλλοντικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης (4 Items).

Οι ερωτήσεις ως επί το πλείστον ήταν κλειστού τύπου εκτός των δημογραφικών στοιχείων όπου υπήρχε μια υπο-ερώτηση αναφορικά από ποιο σημείο της Ελλάδας ή του Εξωτερικού έχουν έρθει και μια στο περιβαλλοντικό μέρος όπου ρωτούνταν με ποιον τρόπο συνέβαλε το Φεστιβάλ για την ευαισθητοποίηση του πολιτών για το φυσικό περιβάλλον. Το ερωτηματολόγιο για την αναλυτική μελέτη του είναι τοποθετημένο στο Παράρτημα 1 καθώς και τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας (Παράρτημα 2 & 3).

Παρακάτω θα γίνει αντιληπτός ο τρόπος με τον οποίον μετρήθηκαν οι έννοιες του οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντίκτυπου.

3.3.1 Οικονομικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης

Οι περισσότερες έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί αφορούσαν τον οικονομικό αντίκτυπο που είχαν οι εκδηλώσεις και τα γεγονότα στην τοπική οικονομία. Πιο συγκεκριμένα υπήρχαν τρεις ερωτήσεις που αφορούσαν τον οικονομικό αντίκτυπο, ρωτώντας τους συμμετέχοντες για την διανυκτέρευσή τους, που δαπάνησαν κυρίως τα χρήματά τους και κατά προσέγγιση πόσα χρήματα δαπάνησαν. Για τις απαντήσεις των ερωτώμενων χρησιμοποιήθηκαν κλίμακες που είχαν χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενες δημοσιευμένες έρευνες (Hover κ.α., 2016´

Fotiadis κ.α., 2016· Rozier κ.α., 2016· Pereira κ.α., 2015· Heather, 2011· Sherwood, 2007). Οι κλίμακες ήταν κλειστού τύπου εκ των οποίων η μια ήταν διχοτομική και οι υπόλοιπες ήταν ερωτήσεις που έπρεπε να επιλεγεί μια μεταξύ πολλών αμοιβαίως αποκλειόμενων εναλλακτικών απαντήσεων.

3.3.2 Κοινωνικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης

Για τις κοινωνικές επιπτώσεις έχουν γραφτεί αρκετές έρευνες, όχι όμως τόσες συγκριτικά με τις οικονομικές. Για την μέτρηση τους χρησιμοποιήθηκαν έξι ερωτήσεις με 5βάθμια κλίμακα Likert μετρώντας τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σε θέματα που άπτονται των κοινωνικών επιπτώσεων μιας εκδήλωσης (Hover κ.α. 2016· Rozier κ.α., 2016· Andersson κ.α., 2013· Sherwood, 2007· Fredline κ.α., 2005). Οι ερωτήσεις αφορούσαν θέματα όπως η ευαισθητοποίηση για τον πολιτισμό που μπορεί να συνέβαλε το γεγονός, πόσο θα πρότειναν στους συγγενείς ή φίλους το συγκεκριμένο γεγονός, αν παρέχει ψυχαγωγικές και εκπαιδευτικές εμπειρίες, αν έγινε καλύτερο μέρος η τοπική κοινότητα χάρη στην εκδήλωση, αν η εκδήλωση αυξάνει την συμμετοχή της κοινωνίας και των πολιτών και κατά πόσο το συγκεκριμένο γεγονός είναι πηγή περηφάνιας για την τοπική κοινωνία. Επιπλέον στις κοινωνικές επιπτώσεις εντάσσεται και η ερώτηση σχετικά με την επαναληψιμότητα, πόσες φορές δηλαδή είχα πάρει μέρος ο ερωτώμενος.

3.3.3 Περιβαλλοντικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης

Για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις η βιβλιογραφία μέχρι και σήμερα είναι περιορισμένη αναφορικά με τις εκδηλώσεις και πιο συγκεκριμένα για μικρής κλίμακας εκδηλώσεις και γεγονότα. Οι πιο πολλές έρευνες εστιάζουν σε μέγα γεγονότα και τις επιπτώσεις τους που έχουν στο περιβάλλον και για αυτόν τον λόγο η συγκεκριμένη έρευνα μπορεί να καλύψει το κενό (gap) που υπάρχει στην βιβλιογραφία για τα μικρής κλίμακας γεγονότα. Για την μέτρηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων χρησιμοποιήθηκαν 4 ερωτήσεις εκ των οποίων οι τρεις ήταν κλειστού τύπου και η τέταρτη ανοιχτού. Πιο συγκεκριμένα ρωτήθηκαν για την ποιότητα οργάνωσης της εκδήλωσης αναφορικά με την καθαριότητα του περιβάλλοντος (πχ αρκετοί κάδοι ανακύκλωσης, καθαρό περιβάλλον κτλ), αν υπήρχαν περιπτώσεις ηχορύπανσης και κατά πόσο η συγκεκριμένη εκδήλωση συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση τους για τον σεβασμό του περιβάλλοντος (Hover κ.α. 2016· Rozier κ.α., 2016· Heather, 2011· Jackson, 2008· Sherwood, 2007).

Κεφάλαιο Τέταρτο: Αποτελέσματα

Για την ανάγκη της διπλωματικής εργασίας και την εξασφάλιση της επιστημονικής συνοχής τα αποτελέσματα χωρίστηκαν σε τρεις ενότητες που αντιπροσωπεύουν του τρεις πυλώνες του Triple Bottom Line. Έτσι τα αποτελέσματα χωρίζονται σε οικονομικές επιπτώσεις, κοινωνικές επιπτώσεις και περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

4.1 Οικονομικές Επιπτώσεις

Αρχικά με τις οικονομικές επιπτώσεις, οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για την διανυκτέρευση τους κατά την διάρκεια του 3ημερου Φεστιβάλ και η πλειοψηφία τους (88,9%, n=160) απάντησαν πως διανυκτέρευσαν σπίτι τους (βλ. γράφημα 4.1.1.).

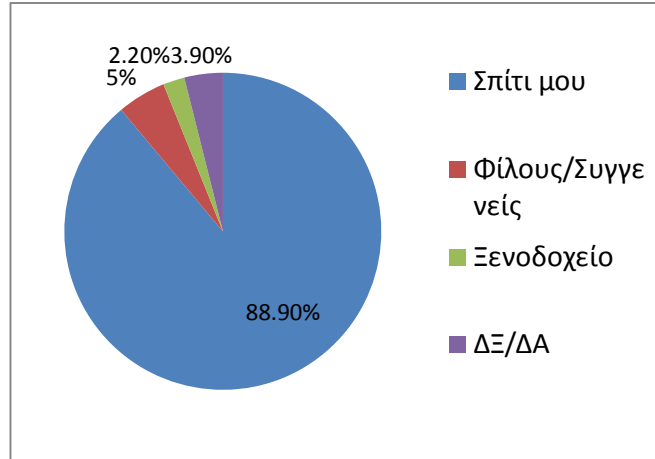
Πίνακας 4.1 Περιγραφικά στοιχεία οικονομικών επιπτώσεων

	N	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μέσος Όρος	Διάμεσος	Τυπική Απόκλιση
Διανυκτέρευση 1=Σπίτι σας, 2= Σε φίλους/συγγενείς, 3=Σε ξενώνα, 4= Σε ξενοδοχείο, 5=ΔΞ/ΔΑ	180	1	5	1,27	1	0,896
Έξοδα κατά την διάρκεια των εκδηλώσεων 1=Ναι, 0=Όχι	163	0	1	0,29	0,00	0,457
Έξοδα εκτός των εκδηλώσεων (ταβέρνες, καφέ) 1=Ναι, 0=Όχι	162	0	1	0,41	0,00	0,494
Έξοδα εκτός των εκδηλώσεων (καύσιμα, παρκινγκ) 1=Ναι, 0=Όχι	162	0	1	0,28	0,00	0,452
Έξοδα εκτός των εκδηλώσεων (υπηρεσίες μετακίνησης) 1=Ναι, 0=Όχι	162	0	1	0,29	0,00	0,455
ΔΞ/ΔΑ 5=Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	18	5	5	5	5	0,000
Συνολικές Δαπάνες 1=50€, 2=50€-100€, 3=100€-200€, 4=200€ και άνω, 5=ΔΞ/ΔΑ	180	1	5	2,06	1	1,658

Η συγκεκριμένη απάντηση γίνεται κατανοητή και από τον μέσο όρο, καθώς οι περισσότεροι έτειναν να απαντούν στην κατηγορία «Σπίτι μου» (βλ Πίνακας 4.1). Λίγοι είναι αυτοί που φιλοξενήθηκαν από συγγενείς και φίλους (5%, n=9) και ακόμα

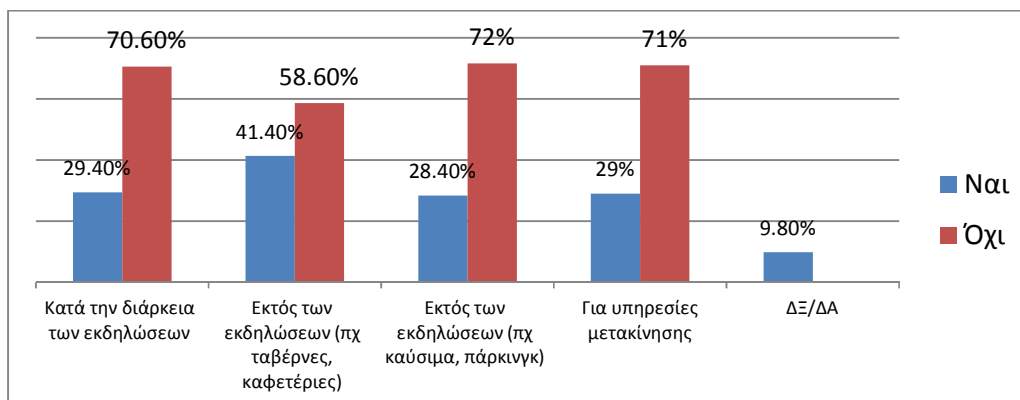
λιγότεροι όσοι διανυκτέρευσαν σε ξενοδοχείο (2,2%, n=4). Τέλος ένα ποσοστό απόκρισης 3,9% δεν απάντησε στην συγκεκριμένη ερώτηση.

Γράφημα 4.1.1. Διανυκτέρευση κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ

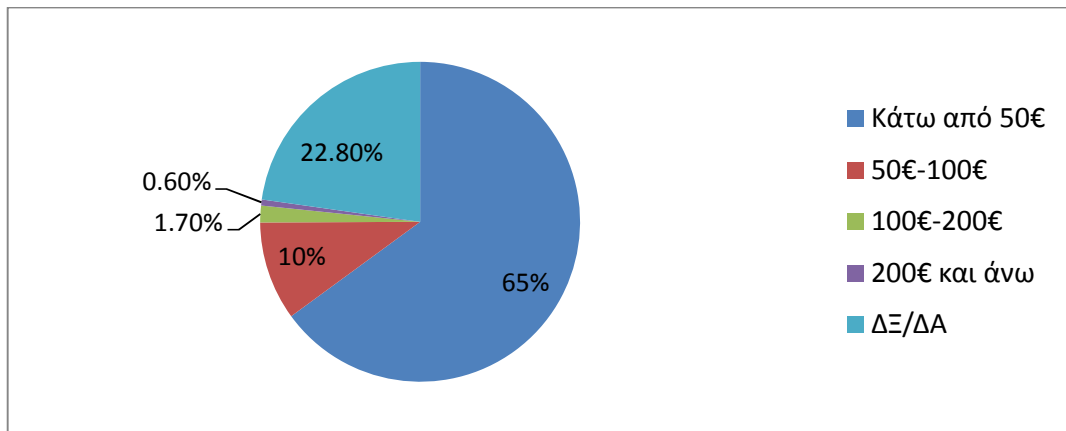
Κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ οι συμμετέχοντες γενικά δεν ξόδεψαν πολλά χρήματα. Αυτό φαίνεται από το γράφημα 4.1.2. όπου γίνεται διακριτό ότι κατά την διάρκεια των εκδηλώσεων το 70,6% (n=115) των συμμετεχόντων δεν ξόδεψε χρήματα ενώ το 29,4% (n=48) ξόδεψε. Ανάμεσα τις κατηγορίες των ταβερνών-καφετεριών, των καυσίμων-παρκινγκ και τις υπηρεσίες μετακίνησης, οι συμμετέχοντες δαπάνησαν περισσότερα χρήματα για την κατηγορία ταβέρνες-καφετέριες με ποσοστό 41,4% (n=67) να δηλώνει κατάφαση στην συγκεκριμένη δαπάνη (βλ. γράφημα 4.1.2) ενώ το 58,6% (n=95) απάντησε αρνητικά. Τέλος ένα ποσοστό απόκρισης 9,8% δεν απάντησε στην συγκεκριμένη ερώτηση.

Γράφημα 4.1.2. Έξοδα κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ

Τέλος για τις οικονομικές επιπτώσεις, οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για τις συνολικές δαπάνες που πραγματοποίησαν κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ. Τα αποτελέσματα φαίνονται να συμφωνούν με αυτά της προηγούμενης ερώτησης καθώς οι περισσότεροι συμμετέχοντες ανέφεραν πως ξόδεψαν 50€ και κάτω, με ποσοστό απόκρισης 65% (n=117). Ένα 10% (n=18) ανέφερε πως ξόδεψε από 50€ έως 100€ και το 22,8% (n=41) δεν απάντησε στην συγκεκριμένη ερώτηση (βλ γράφημα 4.1.3.)

Γράφημα 4.1.3. Συνολικές δαπάνες κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ

4.2 Κοινωνικές Επιπτώσεις

Τις κοινωνικές επιπτώσεις, το αντίκτυπο που είχε το συγκεκριμένο Φεστιβάλ στην κοινωνία και τους ανθρώπους γενικότερα μπορεί να γίνει αντιληπτό από τον πίνακα 4.2.1. όπου δίνονται τα περιγραφικά στοιχεία που επιδεικνύουν αυτές τις επιπτώσεις. Πιο συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες τείνουν να πιστεύουν πως το Φεστιβάλ συνέβαλε αρκετά στην ευαισθητοποίησή τους για τον πολιτισμό του Επταπυργίου. Αυτό φαίνεται τόσο από τον μέσο όρο των απαντήσεων αλλά και από το ποσοστό των συμμετεχόντων που δήλωσαν πως συνέβαλε αρκετά (43,9% βλ. Παράρτημα 2).

Γενικότερα υπάρχει η τάση οι ανταποκριθέντες να συμφωνούν στον θετικό αντίκτυπο του συγκεκριμένου Φεστιβάλ. Αυτό μπορεί να γίνει αντιληπτό και από τις υπόλοιπες απαντήσεις τις σχετικά με τις δείκτες που καθορίζουν τις κοινωνικές επιπτώσεις.

Πίνακας 4.2.1. Περιγραφικά στοιχεία κοινωνικών επιπτώσεων

	N	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μέσος Όρος	Διάμεσος	Τυπική Απόκλιση
Αν το Φεστιβάλ συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση για τον πολιτισμό του Επταπυργίου (Κλίμακα 1-6)	180	1	6	3,76	4	1,050
Θα πρότεινα στους συγγενείς και φίλους το Φεστιβάλ (Κλίμακα 1-6)	180	1	6	4,29	4	0,862
Το Φεστιβάλ παρέχει ψυχαγωγικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες (Κλίμακα 1-6)	180	2	6	4,32	5	0,837
Η περιοχή του Επταπυργίου καλυτέρευσε ως αποτέλεσμα του Φεστιβάλ (Κλίμακα 1-6)	180	1	6	4,00	4	0,975
Το Φεστιβάλ αυξάνει την συμμετοχή της κοινωνίας και των πολιτών (Κλίμακα 1-6)	180	1	5	4,15	4	0,794
Το Φεστιβάλ είναι πηγή περηφάνιας για την περιοχή της Άνω Πόλης (Κλίμακα 1-6)	180	1	6	4,23	4	0,956
1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Μάλλον διαφωνώ, 3 Ουδέτερο, 4 Μάλλον Συμφωνώ, 5=Συμφωνώ απόλυτα, 6= Δεν ξέρω/Δεν απαντώ						
Επαναληψιμότητα συμμετοχής 1=Πρώτη φορά, 2=Δεύτερη φορά, 3=Τρίτη Φορά, 4=Τέταρτη φορά	180	1	4	1,36	1	0,640

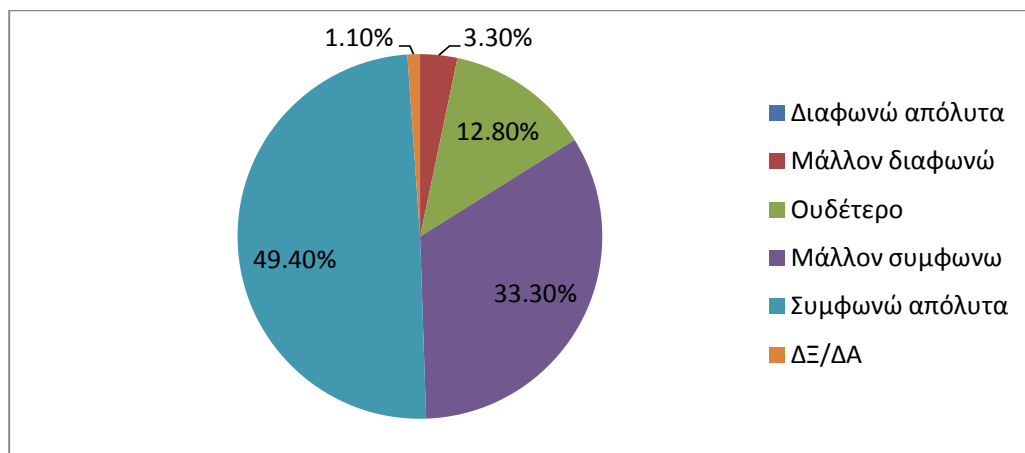
Στην ερώτηση αν θα πρότεινε ο συμμετέχων το Φεστιβάλ σε συγγενείς και φίλους υπάρχει μια γενικότερη απόλυτη συμφωνία (48,3%) και αντίστοιχα μια απλή συμφωνία (31,7%). Γενικότερα τα ποσοστά της διαφωνίας είναι χαμηλά (βλ πίνακα 4.2.2.).

Πίνακας 4.2.2. Θα πρότεινα σε φίλους και συγγενείς στο Φεστιβάλ

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Διαφωνώ απόλυτα	1,1%	2
Μάλλον διαφωνώ	0,6%	1
Ουδέτερο	17,2%	31
Μάλλον συμφωνώ	31,7%	57
Συμφωνώ απόλυτα	48,3%	87
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	1,1%	2

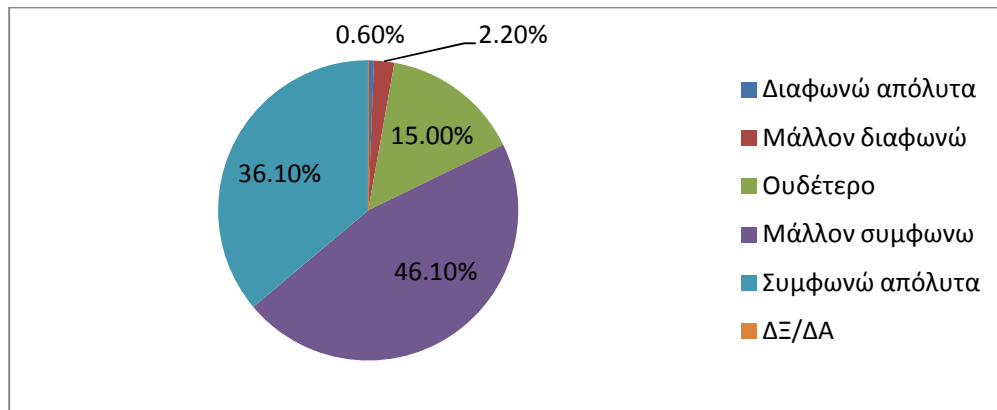
Θετική είναι και η στάση των συμμετεχόντων αναφορικά με τις ψυχαγωγικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες που προσφέρει το Φεστιβάλ αλλά και με την βελτίωση του Επταπυργίου ως αποτέλεσμα του Φεστιβάλ. Πιο συγκεκριμένα σχεδόν οι μισοί (49,4%) συμφωνούν απόλυτα ότι υπάρχει εκπαιδευτική και ψυχαγωγική πτυχή του συγκεκριμένου Φεστιβάλ και οι υπόλοιποι 33,3% απλά συμφωνούν (βλ γράφημα 4.2.1). Ακόμα το 33,3%, το οποίο αντιστοιχεί σε 60 συμμετέχοντες, συμφωνεί απόλυτα ότι η περιοχή του Επταπυργίου καλυτέρευσε ως αποτέλεσμα του Φεστιβάλ και ένα ποσοστό 35 % απλά συμφωνεί (βλ Παράρτημα 2).

Γράφημα 4.2.1. Παροχή εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες αναφέρουν ότι το Φεστιβάλ είναι ο λόγος που η κοινωνία γενικότερα και οι πολίτες συμμετέχουν σε κοινωνικά δρώμενα, όπως είναι η συγκεκριμένη εκδήλωση, καθώς το 36,1% που αντιστοιχεί σε 65 συμμετέχοντες συμφωνεί απόλυτα και το 46,1% απλά συμφωνεί (βλ Γράφημα 4.2.2). Στις κοινωνικές επιπτώσεις ανήκει και το αίσθημα περηφάνιας που μπορεί να έχει κάποιος ως αποτέλεσμα μιας εκδήλωσης. Στην συγκεκριμένη ερώτηση, το μεγαλύτερο ποσοστό (47,8%) τείνει να συμφωνεί απόλυτα και ένα μικρότερο ποσοστό (32,8%) απλά να συμφωνεί (βλ Παράρτημα 3).

Γράφημα 4.2.2. Αύξηση συμμετοχής της κοινωνίας και των πολιτών

Σχετικά με την συμμετοχή (βλ Παράρτημα 2), οι περισσότεροι συμμετέχοντες (n=131) δήλωσαν ότι ήταν η πρώτη φορά που πήραν μέρος στο συγκεκριμένο Φεστιβάλ με ποσοστό 72,8%, δεύτερη φορά πήραν μέρος 35 συμμετέχοντες με ποσοστό 19,4% και τρίτη φορά πήραν μέρος 13 συμμετέχοντες (7.2%). Επιπλέον στον πίνακα 4.2.3. γίνεται διακριτό και το σύνολο των εθελοντών-αθλητών κατά τα χρονικά έτη 2016-2017-2018. Οι συγκεκριμένοι αριθμοί συγκεντρώθηκαν αφού ήρθε σε επικοινωνία ο ερευνητής με τους φορείς διοργάνωσης της συγκεκριμένης εκδήλωσης. Οι εθελοντές σχετίζονται και με τις τρεις ημέρες που διήρκησε η εκδήλωση, ενώ οι αθλητές μόνο την τελευταία μέρα όπου έλαβε μέρος το Yedi Kule Conquest. Αυτό που φαίνεται είναι να υπάρχει μια σταδιακή άνοδος των αθλητών από το 2016 στο 2017, ωστόσο το 2018 υπήρχε μια πτώση στον συνολικό αριθμό των αθλητών. Αυτό βέβαια δεν ισχύει για τους εθελοντές, όπου ο συνολικός αριθμός από το 2017 στο 2018 είχε μια σημαντική αύξηση κατά 334%, καθώς το 2017 υπήρχαν 75 εθελοντές ενώ το 2018 οι εθελοντές ήταν 326.

Πίνακας 4.2.3. Συνολικός αριθμός αθλητών-εθελοντών κατά έτος

Έτος	2016	2017	2018
Αθλητές	238	276	208
Εθελοντές	54	75	326
Ποσοστό των αθλητών σε σχέση με το δείγμα (n=180)		-	41.34%

4.3 Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις

Στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι συμμετέχοντες στην έρευνα κατά κύριο λόγο τείνουν να θεωρούν πως το συγκεκριμένο Φεστιβάλ επηρεάζει με θετικό και όχι αρνητικό τρόπο στο περιβάλλον. Αυτό φαίνεται από την οργάνωση που έχει το Φεστιβάλ για την καθαριότητα των χώρων. Πιο συγκεκριμένα ρωτήθηκε από τους διοργανωτές τον συνολικό αριθμό των κάδων (βιολογικών και ανακύκλωσης) που υπήρχαν κατά την διάρκεια των εκδηλώσεων. Όπως φαίνεται στον πίνακα 4.3.1. υπήρχαν αρκετοί κάδοι, σε ετήσια βάση, τόσο βιολογικοί αλλά και ανακύκλωσης.

Πίνακας 4.3.1. Συνολικός αριθμός κάδων (βιολογικών και ανακυκλώσιμων)

Έτος	2016	2017	2018
Αριθμός βιολογικών κάδων	8	8	10
Αριθμός ανακυκλώσιμων κάδων	4	4	4

Για την οργάνωση του χώρου αναφορικά με την καθαριότητα, θετική τάση δείχνουν και οι απαντήσεις των ερωτηθέντων όπως φαίνεται και στον πίνακα 4.3.2. Οι συμμετέχοντες τέθηκαν να απαντήσουν σε μια κλίμακα από το 1 έως το 10 πόσο οργανωμένο ήταν το Φεστιβάλ αναφορικά με την καθαριότητα. Οι απαντήσεις τους δείχνουν πως υπάρχει μια σχετικά καλή οργάνωση (Μέσος όρος 7,36).

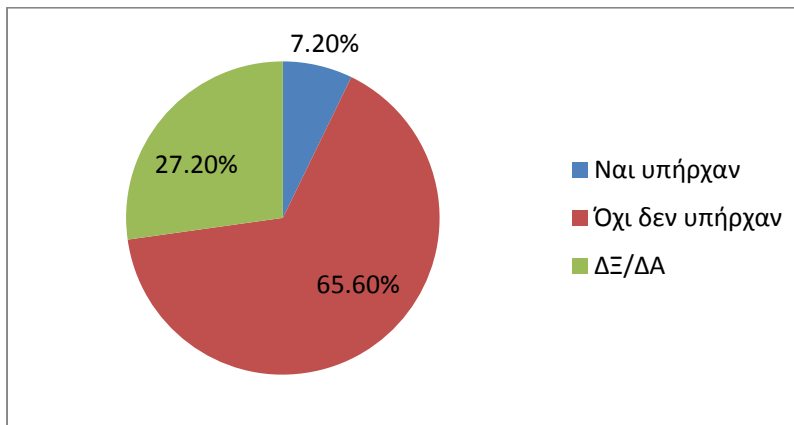
Πίνακας 4.3.2. Περιγραφικά στοιχεία περιβαλλοντικών επιπτώσεων

	N	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μέσος Όρος	Διάμεσος	Τυπική Απόκλιση
Πόσο οργανωμένο ήταν το Φεστιβάλ αναφορικά με την καθαριότητα (Κλίμακα 1-10) 1= Καθόλου οργανωμένο, 10=Τέλεια οργανωμένο	180	4	10	7,36	7	1,397
Υπήρχαν περιπτώσεις ηχορύπανσης 1=Ναι, 2=Όχι, 3=ΔΞ/ΔΑ	180	1	3	2,20	2	0,553
Το Φεστιβάλ συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση μου για το περιβάλλον (Κλίμακα 1-6)	180	1	6	3,80	4	1,022

Στην συνέχεια ρωτήθηκαν σχετικά με την ηχορύπανση, αν δηλαδή υπήρχαν περιπτώσεις όπου κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ υπήρχε διαταραχή στο περιβάλλον γενικότερα λόγω έντονης μουσικής ή μη τήρησης των ωρών κοινής ησυχίας. Τα αποτελέσματα (Γράφημα 4.3) δείχνουν πως το μεγαλύτερο ποσοστό (65,6%) αναφέρει ότι δεν υπήρχαν τέτοιες περιπτώσεις, ενώ 7,2% αναφέρει πως όντως αντιμετώπισαν περιπτώσεις ηχορύπανσης.

Γράφημα 4.3. Ηχορύπανση

Τέλος, οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για το αν το συγκεκριμένο Φεστιβάλ συνέβαλε με οποιοδήποτε τρόπο στην ευαισθητοποίηση τους για το περιβάλλον, κατά πόσο δηλαδή η συγκεκριμένη εκδήλωση άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν το περιβάλλον γενικότερα. Σχεδόν οι μισοί συμμετέχοντες συμφωνούν ότι όντως το Φεστιβάλ συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση τους και όπως φαίνεται στον πίνακα 4.3.3, το 23,9% αναφέρουν ότι συμφωνούν απόλυτα και το 35,6% ότι μάλλον συμφωνούν.

Πίνακας 4.3.3 Συμβολή του Φεστιβάλ στην ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Διαφωνώ απόλυτα	3,3%	6
Μάλλον διαφωνώ	3,3%	6
Ουδέτερο	31,7%	57
Μάλλον συμφωνώ	35,6%	64
Συμφωνώ απόλυτα	23,9%	43
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	2,2%	4

Για να ερμηνευτεί καλύτερα πως συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση τους υπήρξε μια ανοιχτή ερώτηση (για όσους απάντησαν πως συνέβαλε), στην οποία οι συμμετέχοντες έπρεπε να απαντήσουν με ποιον τρόπο πραγματοποιήθηκε αυτό. Συνολικά στην συγκεκριμένη ερώτηση απάντησαν 41 άτομα (από το 180 που ήταν το δείγμα). Κατά κύριο λόγο οι απαντήσεις τους χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία αφορά τους συμμετέχοντες οι οποίοι αναφέρουν πως η ευαισθητοποίηση τους έγινε από το καθαρό περιβάλλον που παρέλαβαν κατά την διάρκεια της τρίτης ημέρας του Φεστιβάλ, όπου λάμβανε μέρος το Yedi Kule Conquest. Σε γενικές γραμμές ανέφεραν πως το καθαρό περιβάλλον, η ύπαρξη πολλών κάδων και η συνεισφορά των εθελοντών αύξησε την ευαισθητοποίησή τους. Η δεύτερη κατηγορία συνδυάζει και τις δύο προηγούμενες ημέρες, μαζί με το Yedi Kule Conquest και αναφέρει κυρίως πως η ευαισθητοποίηση τους προήλθε μέσα από τα μνημεία και τον πολιτισμό που κρύβει το Επταπύργιο και πως θα πρέπει όλοι να συμβάλλουν στο να διατηρηθούν τα μνημεία καθαρά.

Κεφάλαιο Πέμπτο: Συμπεράσματα

5.1 Γενικά συμπεράσματα

Όπως έγινε αντιληπτό, τόσο από την βιβλιογραφική ανασκόπηση, όσο και από την εμπειρική έρευνα, οι εκδηλώσεις και τα γεγονότα έχουν την ικανότητα να παράγουν συγκεκριμένα αποτελέσματα προς την τοπική κοινωνία. Πιο συγκεκριμένα η μελέτη περίπτωσης αντιστοιχεί σε μια κατηγορία γεγονότων, η οποία σύμφωνα με τους Allen κ.α.(2008) χαρακτηρίζεται βάση μεγέθους, ως μικρής κλίμακας γεγονός. Βάση περιεχομένου (Getz, 2016) το Διεθνές Φεστιβάλ μνημείων Θεσσαλονίκης εντάσσεται σε πολιτιστικό γεγονός, ωστόσο μέρος των εκδηλώσεων ήταν και ο αγώνας δρόμου «Yedi Kule Conquest». Επομένως ήταν ένα γεγονός που συνδύαζε πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις, το οποίο στόχευε στην ευαισθητοποίηση του κόσμου για τον πολιτισμό που διέπει την Θεσσαλονίκη και πιο συγκεκριμένα την περιοχή του Επταπυργίου.

Έχοντας ως βάση το συγκεκριμένο γεγονός, τα αποτελέσματα και η αντίστοιχη συμπερασματολογία ανάγονται σε τρεις πυλώνες: Οικονομικά-Κοινωνικά-Περιβαλλοντικά. Το συγκεκριμένο τρίπτυχο έχει δημιουργηθεί για να χαρακτηρίσει την βιωσιμότητα ενός υπό μελέτη φαινομένου και πιο συγκεκριμένα το φαινόμενο αυτό είναι το case study που ερευνήθηκε (Elkington,1997). Τα αποτελέσματα του μετρήθηκαν ποσοτικά και αναλύθηκαν περιγραφικά, έτσι ώστε να διεξαχθούν τα πλέον ορθά συμπεράσματα αναφορικά με τον αντίκτυπο που έχουν οι εκδηλώσεις και τα γεγονότα στην τοπική κοινωνία. Όπως θα αναλυθεί παρακάτω, η συγκεκριμένη εκδήλωση επιβεβαίωσε την γενικότερη βιβλιογραφία που επικρατεί για τον αντίκτυπο των γεγονότων και των εκδηλώσεων στην τοπική κοινωνία. Η συμβολή της συγκεκριμένης έρευνας ανάγεται στο γεγονός ότι μελετάει και τις τρεις πτυχές του T.BL. ταυτόχρονα και όχι αποσπασματικά, όπως πραγματοποιούν οι περισσότερες έρευνες.

Γενικότερα, οι οικονομικές επιπτώσεις δεν ήταν τόσο εμφανείς, λόγω της φύσης των μικρής κλίμακας εκδηλώσεων. Ωστόσο το κοινωνικό αντίκτυπο ήταν σημαντικό και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της συγκεκριμένης εκδήλωσης ήταν εμφανές.

5.1.1 Οικονομικές επιπτώσεις

Οι οικονομικές επιπτώσεις αποτελούν τον πρώτο πυλώνα του Triple Bottom Line (T.B.L.) και όπως έχει γίνει κατανοητό από την γενικότερη κλαδική βιβλιογραφία των εκδηλώσεων, ένα γεγονός μπορεί να παράξει θετικά οικονομικά αποτελέσματα, ανάλογα βέβαια το μέγεθος που έχει (Getz, 2008`2016` Allen κ.α., 2008). Ένα μικρής κλίμακας γεγονός που στοχεύει στην τοπική κοινωνία δεν μπορεί να δημιουργήσει μεγάλα οικονομικά οφέλη. Αυτά ανάγονται κυρίως στο κόστος που πραγματοποίησε κάποιος στην διανυκτέρευση, στα έξοδα κατά την διάρκεια των εκδηλώσεων και στα έξοδα εκτός των εκδηλώσεων (Hover κ.α., 2016` Fotiadis κ.α., 2016` Rozier κ.α., 2016` Pereira κ.α., 2015` Heather, 2011` Sherwood, 2007). Οι οικονομικές επιπτώσεις φαίνονται από τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας μέσα από τους οικονομικούς δείκτες των γεγονότων. Πιο συγκεκριμένα σχεδόν το 89% των συμμετεχόντων διανυκτέρευσαν σπίτια τους και το 65% ξόδεψε κάτω από 50 ευρώ κατά την διάρκεια του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης.

Με αυτόν τον τρόπο γίνεται κατανοητό πώς οι περισσότεροι ξόδεψαν χρήματα ωστόσο, όχι μεγάλα ποσά. Τα έξοδα που πραγματοποίησαν οι συμμετέχοντες και θεατές μπορεί να ήταν λίγα, ωστόσο αποσβένουν το κόστος που δύναται να πραγματοποιηθεί για μια τέτοια εκδήλωση, αφού ένα μικρής κλίμακας γεγονός δεν χρησιμοποιεί κεφάλαιο για εξοπλισμό (Veltri κ.α., 2009` Taks κ.α., 2015).

Επομένως γίνεται κατανοητό πως τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας επιβεβαιώνουν την θεωρία της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και απαντάνε στο ερευνητικό ερώτημα που είχε τεθεί στο κεφάλαιο 2.4.2.1. Πιο συγκεκριμένα το ερευνητικό ερώτημα σχετίζονταν αν τα μικρής κλίμακας γεγονότα μπορούν και επιδρούν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων. Συνοψίζοντας σχετικά με τις οικονομικές επιπτώσεις και το συγκεκριμένο ερευνητικό ερώτημα, μπορεί να θεωρεί πως όντως τα μικρής κλίμακας γεγονότα επιδρούν στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων, ωστόσο όχι σε σημαντικό βαθμό, συγκριτικά με γεγονότα διαφορετικής κατηγοριοποίησης βάση μεγέθους.

5.1.2 Κοινωνικές επιπτώσεις

Αναφορικά με τις κοινωνικές επιπτώσεις, αποτελούν τον δεύτερο πυλώνα του T.B.L. Μπορεί οι οικονομικές επιπτώσεις να είναι ορατές σε βραχυπρόθεσμο μέλλον για την τοπική κοινότητα που φιλοξενεί ένα γεγονός, ωστόσο οι κοινωνικές επιπτώσεις έχουν πιο μεσοπρόθεσμο χαρακτήρα. Από την βιβλιογραφία φαίνεται

πως το κοινωνικό αντίκτυπο μιας εκδήλωσης σχετίζεται με υποκειμενικά κριτήρια όπως η περηφάνια, η ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων και θεατών και οι εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές ευκαιρίες που δύνανται να παρέχει (Hover κ.α., 2016` Rozier κ.α., 2016` Andersson κ.α., 2013` Sherwood, 2007` Fredline κ.α., 2005).

Στην συγκεκριμένη έρευνα οι κοινωνικοί δείκτες απαρτίζονταν από 7 items (βλ κεφάλαιο 3.3) και δείχνουν κατά πόσο το συγκεκριμένο γεγονός θεωρείται πως επιδρά στην τοπική κοινωνία. Πράγματι από τα αποτελέσματα της έρευνας αλλά και από αντίστοιχες του κλάδου έρευνες, το κοινωνικό αντίκτυπο γίνεται αντιληπτό και παράγει συγκεκριμένα αποτελέσματα στην τοπική κοινωνία. Όλοι οι κοινωνικοί δείκτες φαίνεται πως συμφωνούν με πρόσφατες μελέτες (Rozier κ.α., 2016). Από τους κοινωνικούς δείκτες αυτοί με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμφωνίας ήταν ότι το Φεστιβάλ παρέχει ψυχαγωγικές δραστηριότητες και ότι αποτελεί πηγή περηφάνιας για την Άνω Πόλη. Επιπλέον, η χρησιμοποίηση εθελοντών τείνει να μεγιστοποιεί τον κοινωνικό αντίκτυπο των εκδηλώσεων (Fotiadis ,2016` Jackson, 2008). Στην συγκεκριμένη περίπτωση αυτό φαίνεται να επιβεβαιώνεται καθώς όπως δείχνουν τα αποτελέσματα, το 2018 έχει υπάρξει μια αύξηση κατά 334% των εθελοντών για την εκδήλωση, σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Έχοντας έτσι ως βάση τα αποτελέσματα της εκδήλωσης, μπορεί να απαντηθεί το ερευνητικό ερώτημα σχετικά με το κοινωνικό αντίκτυπο των μικρής κλίμακας εκδηλώσεων. Γίνεται έτσι αντιληπτό πως όντως τα μικρής κλίμακας γεγονότα έχουν την ικανότητα να επιδρούν σημαντικά στην κοινωνία παράγοντας θετικά αποτελέσματα σε πολλά επίπεδα της κοινωνίας.

5.1.3 Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Ο τρίτος και τελευταίος πυλώνας του T.B.L. αποτελεί το περιβαλλοντικό στοιχείο και πιο συγκεκριμένα πόσο το συγκεκριμένο γεγονός μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμο υπό την οπτική σκοπιά του περιβάλλοντος. Αναλυτικότερα, όπως σημειώθηκε παραπάνω ένα μικρής κλίμακας γεγονός έχει την τάση να τείνει προς την περιβαλλοντική βιωσιμότητα της περιοχής στην οποία εδράζεται, καθώς δεν χρησιμοποιούνται καινούριες εγκαταστάσεις και θεωρούνται φιλικό προς το περιβάλλον.

Πράγματι, τα ευρήματα της έρευνας συνάδουν με την θεωρία που έχει αναπτυχθεί για τα μικρής κλίμακας γεγονότα και το πώς επηρεάζουν την τοπική κοινότητα αναφορικά με το περιβάλλον (Hearther,2011` Jackson, 2008). Αρχικά θα

πρέπει να σημειωθεί πως υπήρχε αρκετός αριθμός καδών, τόσο βιολογικών όσο και ανακυκλώσιμων (βλ Κεφάλαιο 4), προσφέροντας έτσι την δυνατότητα στους επισκέπτες και συμμετέχοντες της εκδήλωσης να διατηρήσουν καθαρό τον χώρο, τις εγκαταστάσεις αλλά και τα μνημεία που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή. Το γεγονός ότι υπήρχε αρκετός αριθμός καδών φαίνεται και από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων αναφορικά με το επίπεδο οργάνωσης του Φεστιβάλ που σχετιζονταν με την καθαριότητα. Επιπροσθέτως, κατά την διάρκεια της τριήμερης εκδήλωσης δεν χρησιμοποιήθηκαν καινούριες εγκαταστάσεις και δεν επικρατούσε γενικότερα οποιαδήποτε επιβάρυνση του περιβάλλοντος, δίνοντας έτσι την δυνατότητα ο επισκέπτης να απολαύσει την φυσικότητα των εγκαταστάσεων.

Με αυτό τον τρόπο γίνεται αντιληπτό πως η συγκεκριμένη εκδήλωση θεωρείται βιώσιμη περιβαλλοντικά, απαντώντας έτσι στο ερευνητικό ερώτημα σχετικά με το αν επιδρούν τα μικρής κλίμακας γεγονότα επιδρούν σημαντικά στο περιβάλλον της τοπικής κοινωνίας.

5.2 Περιορισμοί και μελλοντική έρευνα

Με την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης έρευνας θα την επιστημονικά ορθό να διατυπωθούν οι περιορισμοί που την διέπουν, έτσι ώστε να υπάρχει μια ολοκληρωμένη εικόνα και να προταθούν οι αντίστοιχες βελτιώσεις για μελλοντική έρευνα.

5.2.1 Περιορισμοί

Η έρευνα μελετούσε το αντίκτυπο που είχε το Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης στην τοπική κοινωνία υπό το πρίσμα του T.B.L. Ένας από τους περιορισμούς της έρευνας είναι ότι κρατούσε μόνο τρεις μέρες και εστίαζε κυρίως στον πολιτισμό που κρύβει η περιοχή της Άνω Πόλης της Θεσσαλονίκης. Αυτό συνεπάγεται πως οι περισσότεροι επισκέπτες δεν είχαν την δυνατότητα να αξιολογήσουν την Θεσσαλονίκη γενικότερα και επομένως τα αποτελέσματα της έρευνας αφορούν μια συγκεκριμένη περιοχή και όχι την ευρύτερη πόλη. Για αυτόν τον λόγο τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας δεν μπορούν να γενικευτούν. Ένας δεύτερος περιορισμός σχετίζεται με το ποσοστό των αθλητών που απάντησαν στην έρευνα. Πιο συγκεκριμένα η έρευνα πήρε μέρος την τελευταία ημέρα της εκδήλωσης και το ποσοστό απόκρισης των αθλητών σε σχέση με το συνολικό δείγμα (n=180), ήταν 41,34% ενώ το υπόλοιπο ποσοστό αφορούσε τους θεατές.

Τρίτος περιορισμός της έρευνας αφορά τις έρευνες που σχετίζονται με το περιβαλλοντικό αντίκτυπο μιας εκδήλωσης. Οι περισσότερες έρευνες που ασχολούνται με το πώς ένα γεγονός επηρεάζει το περιβάλλον έχουν πάρει ως έρευνα υπόθεσης μέγα γεγονότα ενώ λίγες είναι οι έρευνες που εστιάζουν σε μικρής κλίμακας γεγονότα. Οι έρευνες που μελετάνε τα μέγα γεγονότα χρησιμοποιούσαν εργαλεία για την μέτρηση της ενέργειας, του διοξειδίου του άνθρακα, της ποσότητας νερού που καταναλώθηκε καθώς και τόνους από πλαστικά που ανακυκλώθηκαν. Για τον ερευνητή ήταν δύσκολο να συλλέξει αυτές τις πληροφορίες καθώς δεν είχε τα κατάλληλα μέσα και εργαλεία. Τέλος, ένας ακόμα περιορισμός σχετίζεται με το γεγονός ότι χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα SPSS μόνο για την πραγματοποίηση περιγραφικής στατιστικής και όχι επαγωγικής, μη δίνοντας έτσι την ευκαιρία για παραγοντική ανάλυση.

5.2.2 Μελλοντική έρευνα

Μελλοντικές έρευνες θα πρέπει να εστιάσουν σε εκδηλώσεις που να διαρκούν περισσότερες ημέρες, επηρεάζοντας ολόκληρη την πόλη και όχι μια περιοχή της, συλλέγοντας έτσι μεγαλύτερο δείγμα. Επιπλέον θα πρέπει να πραγματοποιηθούν περισσότερες έρευνες που να μελετάνε ταυτόχρονα και τους τρεις πυλώνες του T.B.L. δίνοντας έμφαση στην περιβαλλοντική πτυχή του, λόγω της έλλειψης ερευνών σε αυτόν τον πυλώνα. Τέλος προτείνεται να πραγματοποιηθούν και επαγωγικές στατιστικές αναλύσεις στο μοντέλο T.B.L. για να μπορέσει να πραγματοποιηθεί μια εμβάθυνση στις σχέσεις που δημιουργούνται μεταξύ των τριών πυλώνων και το αντίκτυπο που έχουν στην τοπική κοινωνία.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- Allen J., O'Toole W., Harris R., McDonnell I. (2008). *Festival & Special Event Management*. Fourth Edition.
- Andersson, T. D., & Lundberg, E. (2013). Commensurability and sustainability: Triple impact assessments of a tourism event. *Tourism management*, 37, 99-109.
- Bogdanova, J. K., & Horbel, C. (2015). *Barriers and Incentives for Environmental Sustainability in Small-scale Action Sport Events: A Multiple Case Study from Bulgaria* (Doctoral dissertation, Syddansk Universitet).
- Bowdin, G. A., McPherson, G., & Flinn, J. (2006). Identifying and analysing existing research undertaken in the events industry: a literature review for People1st. *London: People 1st*.
- Daniels, M. J., & Norman, W. C. (2003). Estimating the economic impacts of seven regular sport tourism events. *Journal of sport tourism*, 8(4), 214-222.
- Elkington, J. (1997). *Cannibals with forks: The TBL of 21st century business*. Oxford: Capstone.
- Event Education, (no date), What is event?, Ηλεκτρονική πηγή: <http://www.eventeducation.com/what-is-event.php>, Τελευταία επίσκεψη: 25/04/2018.
- Fotiadis Anestis, Vassiliadis Chris, Shang-Pao Yeh, (2016) "Participant's preferences for small-scale sporting events: A comparative analysis of a Greek and a Taiwanese cycling event", *EuroMed Journal of Business*, Vol. 11 Issue: 2, pp.232-247.
- Fotiadis, A., Stylos, N., Vassiliadis, C. A., & Huan, T. C. T. (2016, July). AVOCATION TRAVEL: CHOICE OF EVENTS AMONGST AMATEUR (NON-PROFESSIONAL) PARTICIPANTS INVOLVED IN SMALL-SCALE SPORTING EVENTS. In *2016 Global Marketing Conference at Hong Kong* (pp. 1516-1530).
- Fredline, L., Raybould, M., Jago, L., & Deery, M. (2005, July). Triple bottom line event evaluation: A proposed framework for holistic event evaluation. In Allen J. Ed., *Proceedings of International Event Research Conference July*.
- Getz, D., (2005). *Event management and event tourism*, Cognizant Communication Corporation, New York.

- Getz, D., (2008). Event tourism: Definition, evolution, and research. *Tourism management*, 29(3), 403-428.
- Getz, D., (2009). Policy for sustainable and responsible festivals and events: Institutionalization of a new paradigm. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 1(1), 61-78.
- Getz, D., & Page, S. J. (2016). Progress and prospects for event tourism research. *Tourism Management*, 52, 593-631.
- Getz, D., & Page, S. (2016). *Event studies: Theory, research and policy for planned events*. Routledge.
- Gibson, H. J., Kaplanidou, K., & Kang, S. J. (2012). Small-scale event sport tourism: A case study in sustainable tourism. *Sport management review*, 15(2), 160-170.
- Goldblatt, J. (2000). A Future for Event Management: The Analysis of Major Trends Impacting the Emerging Profession in Settings the agenda Proceedings of conference on Event evaluation, research and education, 1–8 Sydney: <http://bussines.edu>.
- Goldblatt, J. (2002). *Special Events: Twenty-First Century Global Event Management*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Hall, M. (1992). *Hallmark tourist events: impacts, management and planning*, London Belhaven.
- Hartley, J. (1995). Case studies in organizational research. In C. Cassell & G. Symo (Eds.), *Qualitative methods in organizational research, a practical guide* (pp. 2018-229). London: Sage
- Heather J. (2011). Small-scale event sport tourism A case study in sustainable tourism.
- Hede, A. M. (2007). Managing special events in the new era of the triple bottom line. *Event Management*, 11(1-2), 13-22.
- Hover, P., Dijk, B., Breedveld, K., van Eekeren, F. J. A., & Slender, H. (2016). *Creating social impact with sport events*. WJH Mulier Instituut.
- Jago, L., Veal, A. J., Allen, J., & Harris, R. (2000). Events beyond 2000: setting the agenda: proceedings of conference on event evaluation, research and education, Sydney, July 2000.
- Jönsson, C., & Lewis, C. C. (2014). Impacts of hosting a sport event in tourism high season. *Recreation and Society in Africa, Asia and Latin America*, 5(1).

- Laing, J. (2017). Festival and event tourism research: Current and future perspectives. *Tourism Management Perspectives*.
- Leonard A. Jackson, (2008) "Residents' perceptions of the impacts of special event tourism", *Journal of Place Management and Development*, Vol. 1 Issue: 3, pp.240-255
- Matthews, D. (2008). *Special Event Production: The Process*. Oxford: Elsevier.
- O'Brien, D., & Chalip, L. (2008). Sport events and strategic leveraging: Pushing towards the triple bottom line. In A. Woodside & D. Martin (Eds.), *Tourism management: Analysis, behavior and strategy* (pp. 318–338). Wallingford, Oxford: CAB International.
- Pereira, E. C., Mascarenhas, M. V., Flores, A. J., & Pires, G. M. (2015). Nautical small-scale sports events portfolio: a strategic leveraging approach. *European Sport Management Quarterly*, 15(1), 27-47.
- Pereira Elsa C.S., (2015). Nautical small-scale sports events portfolio a strategic leveraging approach.
- Ritchie B., J. R., (1984). *Assessing the impact of hallmark events: Conceptual and research issues*. *Journal of travel research*, 23(1), 2-11.
- Rothman, R. (1978), "Residents and transients: a community reaction to seasonal visitors", *Journal of Travel Research*, Vol. 16 No. 3, pp. 8-13.
- Rozier, S., Stacy, R., Andrea, S., & Wayne, W. (2016). Measuring the Economic, Social, and Environmental Impacts of Special Events A Mixed Methods Approach.
- Sherwood, P. (2007). A triple bottom line evaluation of the impact of special events: The development of indicators (Doctoral dissertation, Victoria University).
- Taks, M., Chalip, L., & Green, B. C. (2015). Impacts and strategic outcomes from non-mega sport events for local communities. *European sport management quarterly*, 15(1), 1-6.
- United Nations World Tourism Organization. (1993). Sustainable tourism development: A guide for local planners.
- United Nations World Tourism Organization. (2004). Concepts & definitions: Sustainable development of tourism conceptual definition, Ηλεκτρονική πηγή: <http://sdt.unwto.org/content/about-us-5>, Τελευταία επίσκεψη: 20/04/2018.

- Veltri, F., Miller, J., & Harris, A. (2009). Club sport national tournament: Economic impact of a small event on a mid-size community. *Recreational Sports Journal*, 33, 119–128.
- WCED. (1987). *Our common future*. Oxford: Oxford University Press.
- Westerbeek H., Smith A., Turner P., Emery P., Green C., Van Leeuwen L., (2006). *Managing Sport Facilities and Major Events*.
- Ziakas, V. (2014). *Event portfolio planning and management: A holistic approach*. London: Routledge.

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Βασιλειάδης Χρήστος Α., (2014). *Διαχείριση Μάρκετινγκ Γεγονότων & Εκδηλώσεων*. Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Δημητριάδη Σ Ζ.(2000), *Μεθοδολογία Έρευνας*, INTERBOOKS, Αθήνα
- Καπλανίδης, Κ. (2011). *Το Event Marketing και η εφαρμογή του στα events χορού*, (Διπλωματική).
- Sigrun Erber (2009). *Event marketing: Στρατηγικές συναισθηματικής ταύτισης με μάρκες προϊόντων*. Εκδόσεις Προπομπός

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Αγαπητές κυρίες και αγαπητοί κύριοι, στο πλαίσιο ενός ερευνητικού έργου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας διεξάγουμε μια έρευνα για να προσδιορίσουμε τον αντίκτυπο του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης -Yedi Cule Conquest που έχει στην τοπική κοινωνία.

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω και να σας ενημερώσω πως τα στοιχεία σας θα παραμείνουν απόρρητα και θα χρησιμοποιηθούν μόνο για ερευνητικό σκοπό. Υπεύθυνος για την συγκεκριμένη έρευνα είναι ο μεταπτυχιακός φοιτητής Βασίλειος Δάλλας και ο επόπτης ο καθηγητής Χρήστος Βασιλειάδης.

Θα μπορούσαμε να σας απασχολήσουμε για 3-4 λεπτά για να συμπληρώσετε την συγκεκριμένη έρευνα; Ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας και καλή συνέχεια στην εκδήλωση.

Μέρος 1^ο: Δημογραφικά

Ερώτηση 1.1 Φύλο:

(Απαντήστε βάζοντας ένα **X** στο αντίστοιχο κουτάκι)

Ανδρας ₁	☐
Γυναίκα ₂	☐

Ερώτηση 1.2 Σε ποια ηλικιακή κατηγορία ανήκετε;

18 και κάτω ₁	☐
18-25 ₂	☐
26-35 ₃	☐
36-45 ₄	☐
46-55 ₅	☐
56-65 ₆	☐
65 και άνω ₇	☐
Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ ₈	☐

Ερώτηση 1.3 Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

Ανύπαντρος-η ₁	
Παντρεμένος-η ₂	
Διαζευγμένος-η ₃	
Χήρος-α ₄	
Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ ₅	

Ερώτηση 1.4 Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες επαγγελματιών ανήκει το δικό σας;

Δημόσιος Υπάλληλος ₁	
Ιδιωτικός Υπάλληλος ₂	
Ελεύθερος Επαγγελματίας ₃	
Συνταξιούχος ₄	
Οικιακά ₅	
Φοιτητής/-τρια ₆	
Άνεργος ₇	
Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ ₈	

Ερώτηση 1.5 Το μορφωτικό σας επίπεδο σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες ανήκει;

Δημοτικό ₁	
Γυμνάσιο ₂	
Λύκειο ₃	
Μεταλυκειακή εκπαίδευση (πχ κολέγιο) ₄	
ΙΕΚ – Ανώτερη Σχολή ₅	
ΤΕΙ-Πανεπιστήμιο ₆	
Μεταπτυχιακό ₇	
Διδακτορικό ₈	
Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ ₉	

Ερώτηση 1.6 Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες ανήκει το μηνιαίο καθαρό ατομικό εισόδημα σας:

1€-500€ ₁	
501€-1000€ ₂	
1001€-2000€ ₃	
2000€ και άνω ₄	
Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ ₅	

Ερώτηση 1.7 Είστε κάτοικος νομού Θεσσαλονίκης:

Ναι ₁	
Όχι ₂	

Ερώτηση 1.7.1 Αν όχι, από ποια περιοχή της Ελλάδας ή του εξωτερικού προέρχετε:

Ερώτηση 1.8 Συμμετείχατε στον αγώνα δρόμου ως:

Αθλητής ₁	
Θεατής ₂	

Μέρος 2^ο: Οικονομικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης

Ερώτηση 2.1 Κατά την διάρκεια του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης διανυκτερεύσατε:

(Απαντήστε βάζοντας ένα **X** στο αντίστοιχο κουτάκι)

Στο σπίτι σας ₁	
Σε φίλους/συγγενείς ₂	
Σε ξενώνα ₃	
Σε ξενοδοχείο ₄	
Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ ₅	

Ερώτηση 2.2 Κατά την διάρκεια του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης θα λέγατε πως δαπανήσατε χρήματα;

	Ναι	Όχι
Κατά την διάρκεια των εκδηλώσεων; ₁		
Εκτός των εκδηλώσεων (πχ ταβέρνες, καφετέριες, κτλ); ₂		
Εκτός των εκδηλώσεων (πχ καύσιμα. παρκινγκ, κτλ); ₃		
Για υπηρεσίες μετακίνησης (πχ αστικό, ταξί, κτλ); ₄		
Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ ₅		

Ερώτηση 2.3 Κατά προσέγγιση πόσα δαπανήσατε σε σύνολο (φαγητό, ποτά, εμπορεύματα, ενθύμια, παρκινγκ κτλ) στην περιοχή αυτές τις ημέρες του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης;

50€ και κάτω ₁	
50-100€ ₂	
100-200€ ₃	
200€ και άνω ₄	
Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ ₅	

Μέρος 3ο Κοινωνικές επιπτώσεις του 4^{ου} Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης

Ερώτηση 3.1 Θα ήθελα να μου πείτε παρακαλώ αν το Φεστιβάλ συνέβαλε στο να ευαισθητοποιηθείτε για τον πολιτισμό που κρύβει το Επταπύργιο

Δεν συνέβαλε καθόλου ₁	Μάλλον δεν συνέβαλε ₂	Ουδέτερο ₃	Συνέβαλε αρκετά ₄	Συνέβαλε πολύ ₅	Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ ₆
1	2	3	4	5	

Ερώτηση 3.2 Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση: «Θα πρότεινα στους συγγενείς και φίλους μου να συμμετάσχουν στο συγκεκριμένο Φεστιβάλ»

Διαφωνώ απόλυτα ₁	Μάλλον διαφωνώ ₂	Ουδέτερο ₃	Μάλλον συμφωνώ ₄	Συμφωνώ απόλυτα ₅	Δεν ξέρω/Δεν Απαντώ ₆
1	2	3	4	5	

Ερώτηση 3.3 Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση: «το Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης παρέχει ψυχαγωγικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες στους επισκέπτες και στους κατοίκους»

Διαφωνώ απόλυτα ₁	Μάλλον διαφωνώ ₂	Ουδέτερο ₃	Μάλλον συμφωνώ ₄	Συμφωνώ απόλυτα ₅	Δεν ξέρω/Δεν Απαντώ ₆
1	2	3	4	5	

Ερώτηση 3.4 Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση «Η περιοχή του Επταπυργίου καλυτέρευσε ως αποτέλεσμα του συγκεκριμένου Φεστιβάλ»

Διαφωνώ απόλυτα ₁	Μάλλον διαφωνώ ₂	Ουδέτερο ₃	Μάλλον συμφωνώ ₄	Συμφωνώ απόλυτα ₅	Δεν ξέρω/Δεν Απαντώ ₆
1	2	3	4	5	

Ερώτηση 3.5 Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση: « το Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης αυξάνει την συμμετοχή της κοινωνίας και των πολιτών»

Διαφωνώ απόλυτα ₁	Μάλλον διαφωνώ ₂	Ουδέτερ ο ₃	Μάλλον συμφωνώ ₄	Συμφωνώ απόλυτα ₅	Δεν ξέρω/Δεν Απαντώ ₆
1	2	3	4	5	

Ερώτηση 3.6 Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση: «το Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης είναι πηγή περηφάνιας για την περιοχή της Άνω Πόλης »

Διαφωνώ απόλυτα ₁	Μάλλον διαφωνώ ₂	Ουδέτερ ο ₃	Μάλλον συμφωνώ ₄	Συμφωνώ απόλυτα ₅	Δεν ξέρω/Δεν Απαντώ ₆
1	2	3	4	5	

Ερώτηση 3.7 Σχετικά με την συμμετοχή σας στο Φεστιβάλ, θα λέγατε πως είναι:

Η πρώτη φορά που παίρνετε μέρος; ₁	
Η δεύτερη φορά που παίρνετε μέρος; ₂	
Η τρίτη φορά που παίρνετε μέρος; ₃	
Η τέταρτη φορά που παίρνετε μέρος; ₄	

Μέρος 4^ο Περιβαλλοντικές επιπτώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης

Ερώτηση 4.1 Σε μια κλίμακα από το 1 έως το 10, όπου το 1 σημαίνει καθόλου οργανωμένο και το 10 σημαίνει τέλεια οργανωμένο, πόσο οργανωμένο ήταν το Φεστιβάλ αναφορικά με καθαριότητα του περιβάλλοντος (πχ αρκετοί κάδοι, ανακύκλωση, καθαρό περιβάλλον κτλ)

(Κυκλώστε την απάντηση)

Καθόλου οργανωμένο										Τέλεια οργανωμένο
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Ερώτηση 4.2 Θα λέγατε πως κατά την διάρκεια του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης υπήρχαν περιπτώσεις ηχορύπανσης του περιβάλλοντος;

(Απαντήστε βάζοντας ένα **X** στο αντίστοιχο κουτάκι)

Ναι υπήρχαν ₁	☐
Όχι δεν υπήρχαν ₂	☐
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ ₃	☐

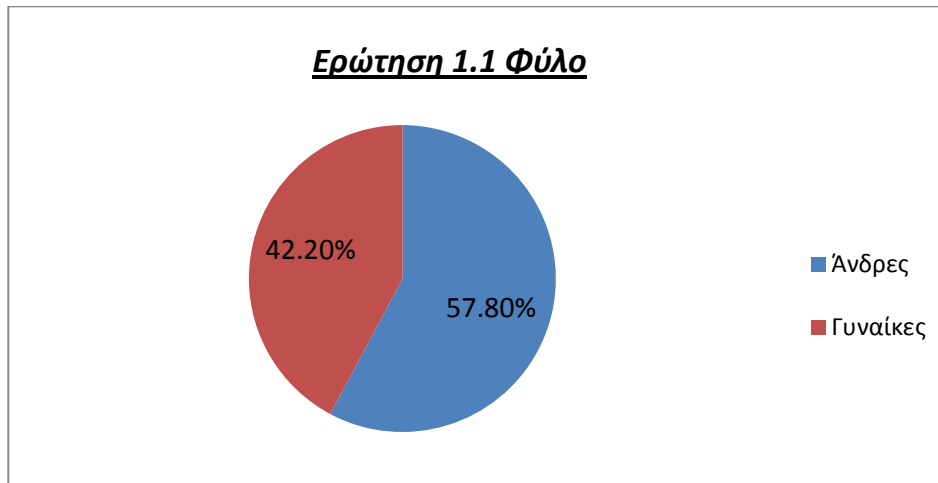
Ερώτηση 4.3 Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση : «Το Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση μου για το περιβάλλον;»

Διαφωνώ απόλυτα ₁	Μάλλον διαφωνώ ₂	Ουδέτερ ₃	Μάλλον συμφωνώ ₄	Συμφωνώ απόλυτα ₅	Δεν ξέρω/Δεν Απαντώ ₆
1	2	3	4	5	

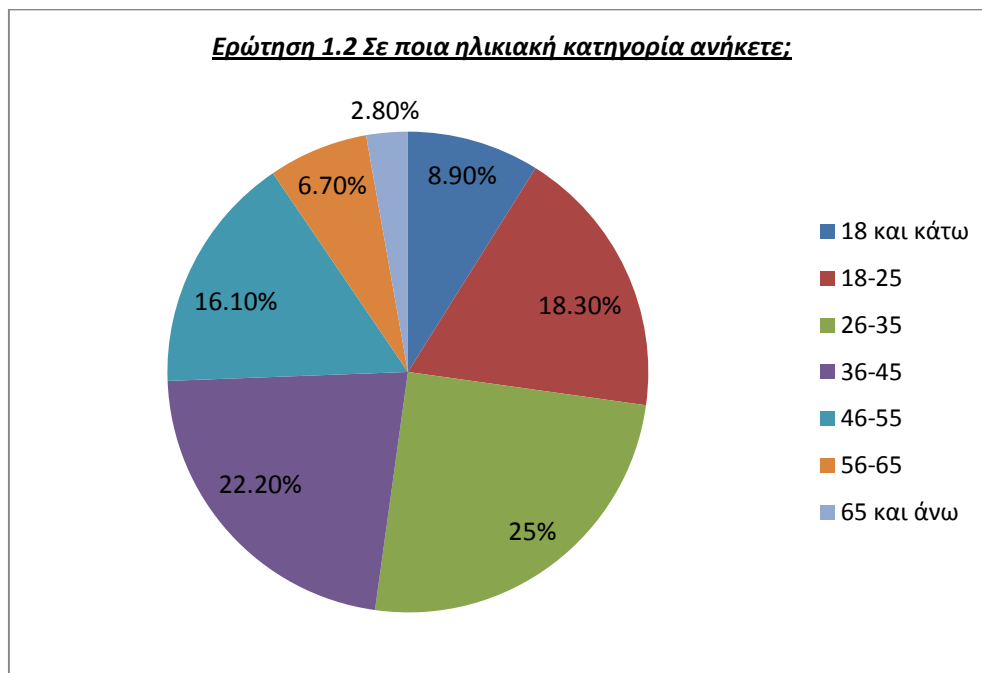
Ερώτηση 4.3.1 Και αν συμφωνείτε, με ποιον τρόπο θεωρείτε ότι συνέβαλε;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΑΠΕΙΚΩΝΙΣΗ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

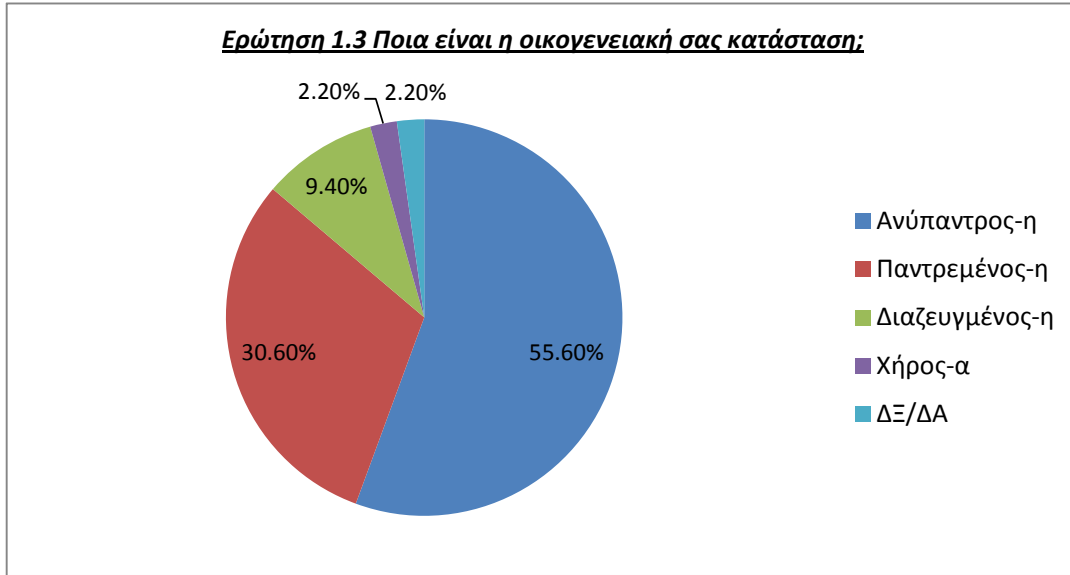
Γράφημα 1.1 Φύλο

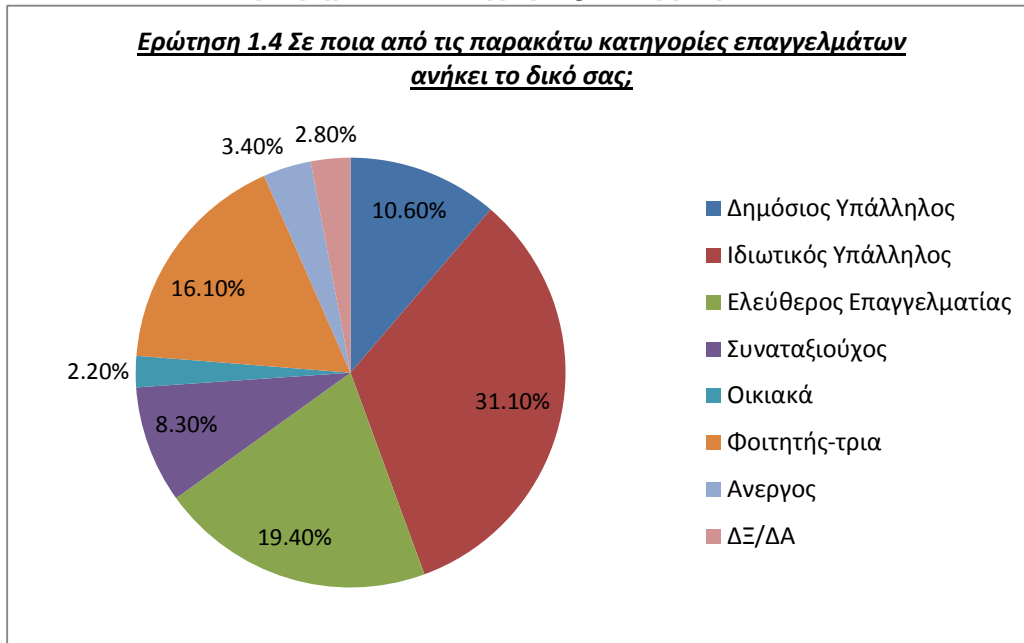
Γράφημα 1.2 Ηλικιακή κατηγορία

Γράφημα 1.3 Οικογενειακή κατάσταση

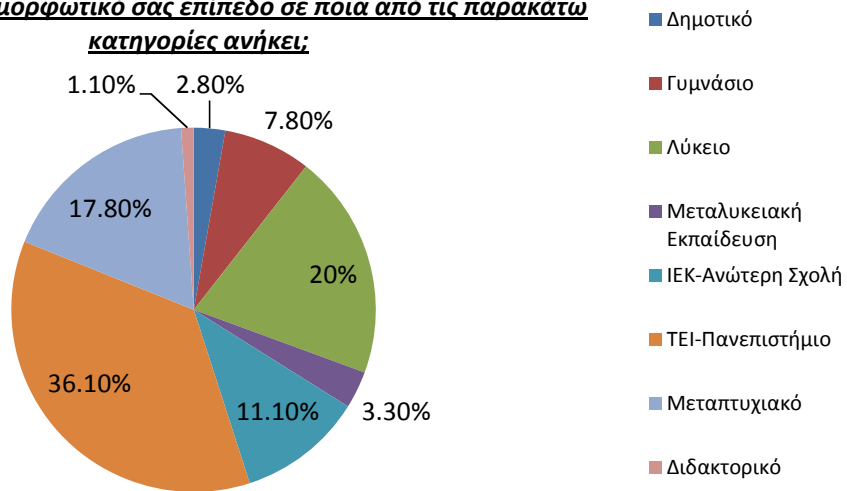

Γράφημα 1.4 κατηγορίες επαγγελματιών

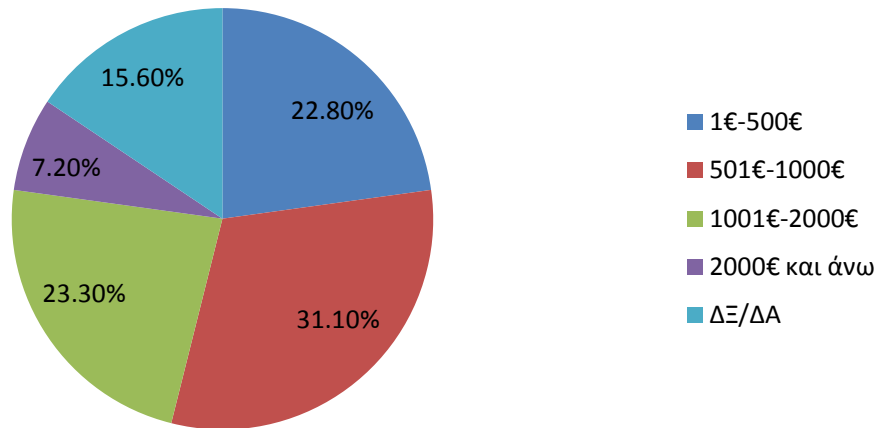
Γράφημα 1.5 Μορφωτικό επίπεδο

Ερώτηση 1.5 Το μορφωτικό σας επίπεδο σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες ανήκει;

Γράφημα 1.6 Μηνιαίο εισόδημα

Ερώτηση 1.6 Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες ανήκει το μηνιαίο καθαρό ατομικό εισόδημα σας;

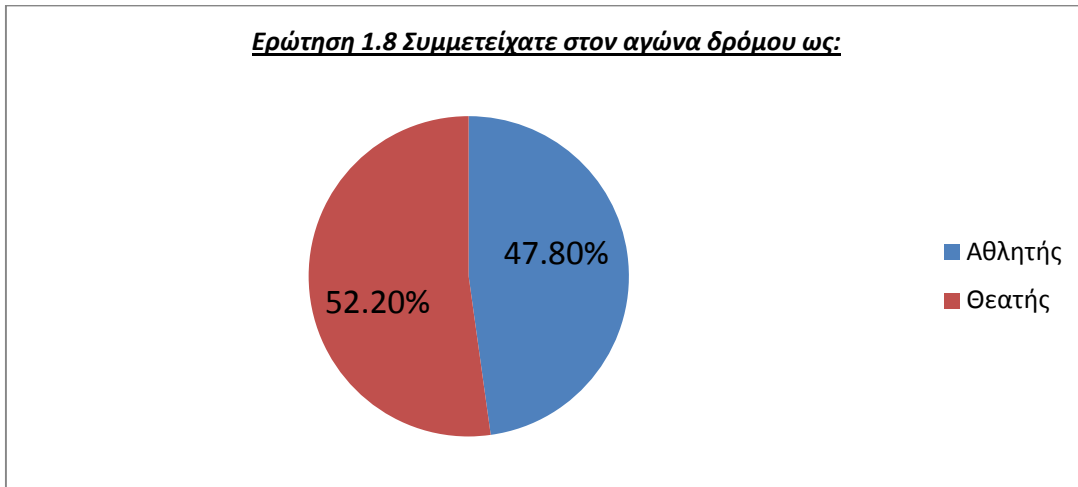
Γράφημα 1.7 Κάτοικος Θεσσαλονίκης

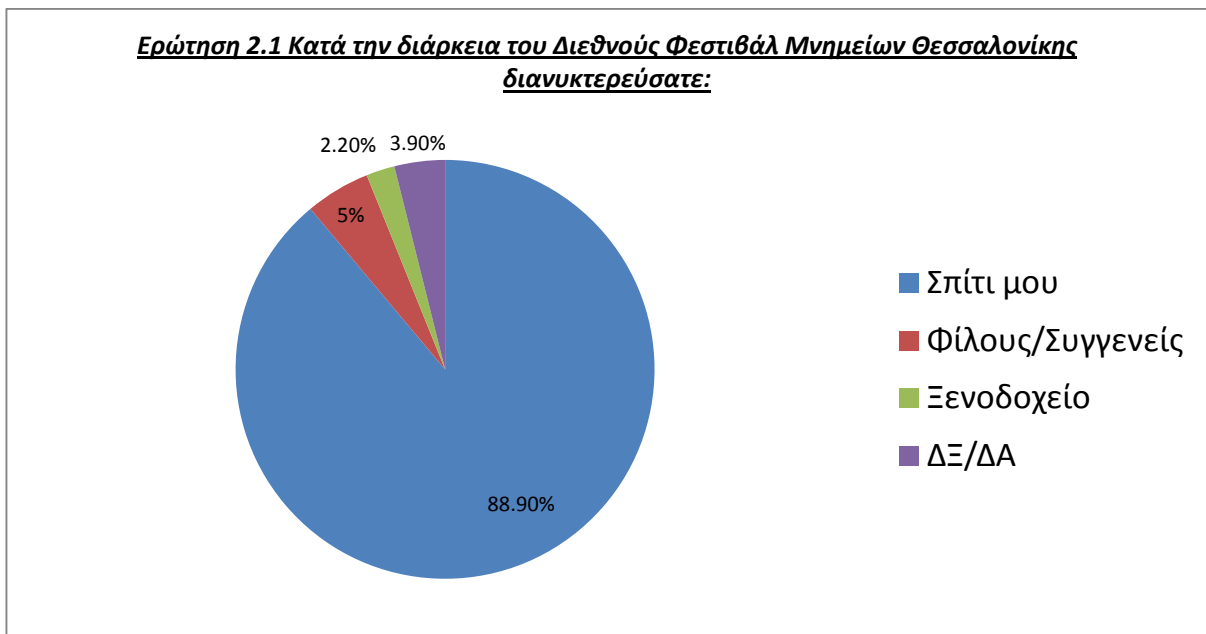
Πίνακας 1.7.1 Εάν όχι Θεσσαλονίκη

Χώρα/Περιοχή	N
Αλβανία	1
Αχαΐα	1
Δράμα	2
Ημαθία	1
Καβάλα	2
Κέρκυρα	2
Κιλκίς	1
Λάρισα	1
Πεντάλοφος	1
Σέρρες	2
Τρίκαλα	1
Χαλκιδική	1
Άλλο	1

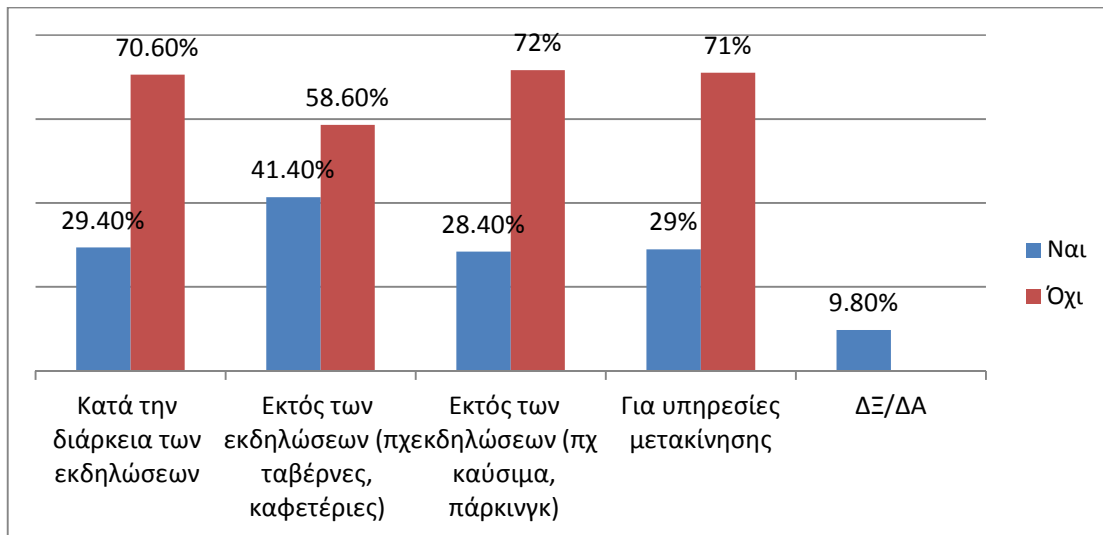
Γράφημα 1.8 Αθλητής ή θεατής

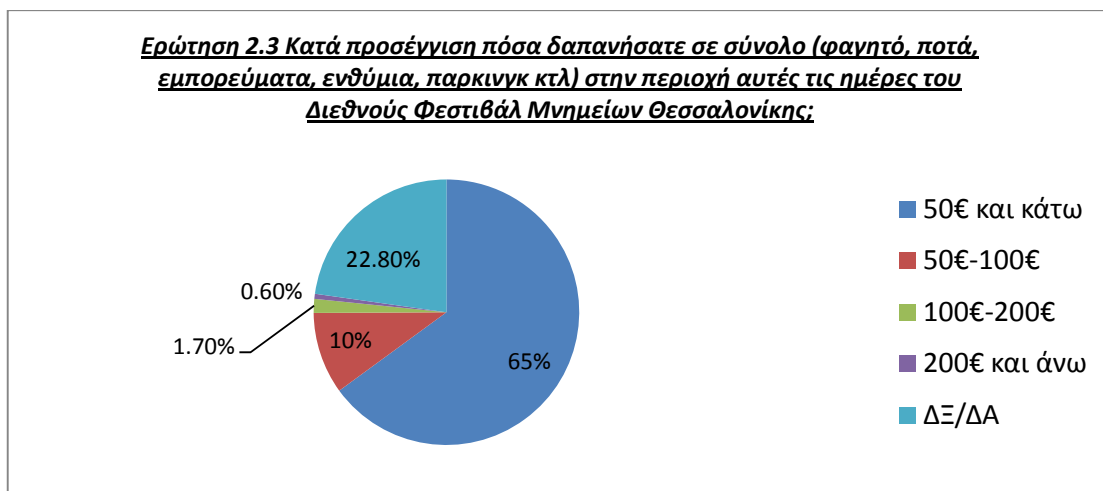
Γράφημα 2.1 Διανυκτέρευση κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ

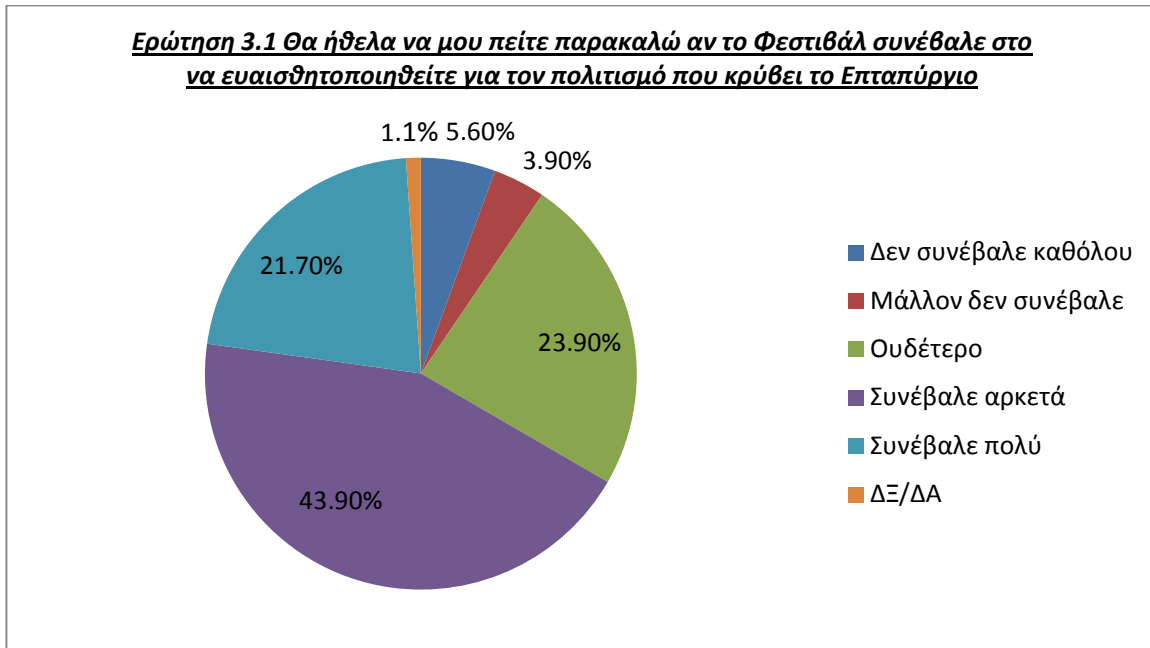
Γράφημα 2.2 Έξοδα κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ

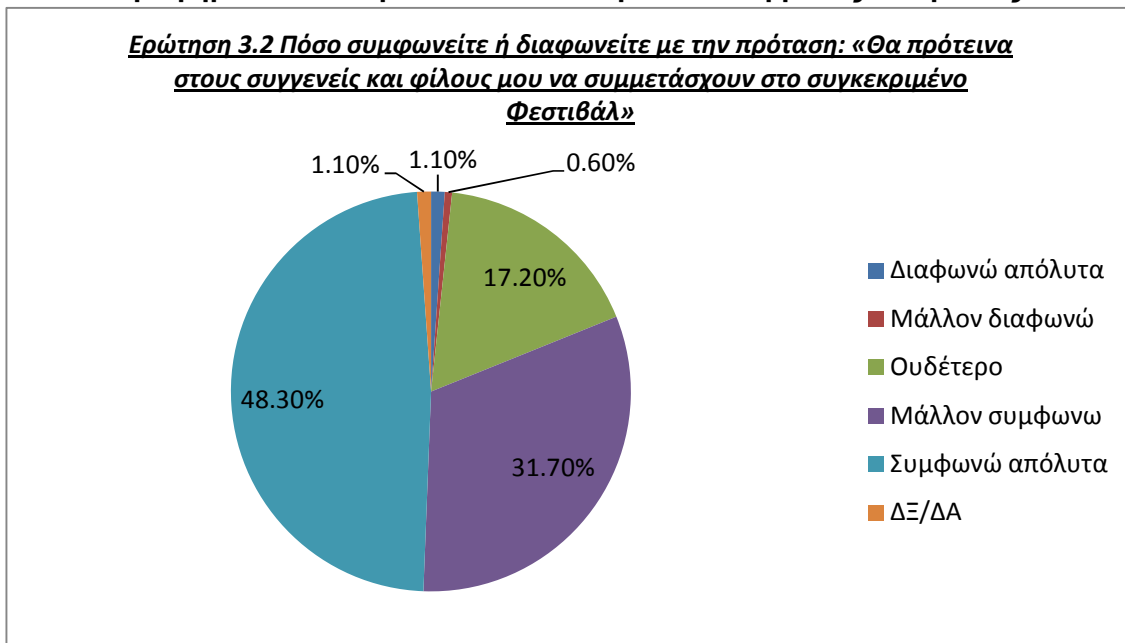
Γράφημα 2.3 Συνολικές δαπάνες

Γράφημα 3.1 Συμβολή στην ευαισθητοποίηση για τον πολιτισμό

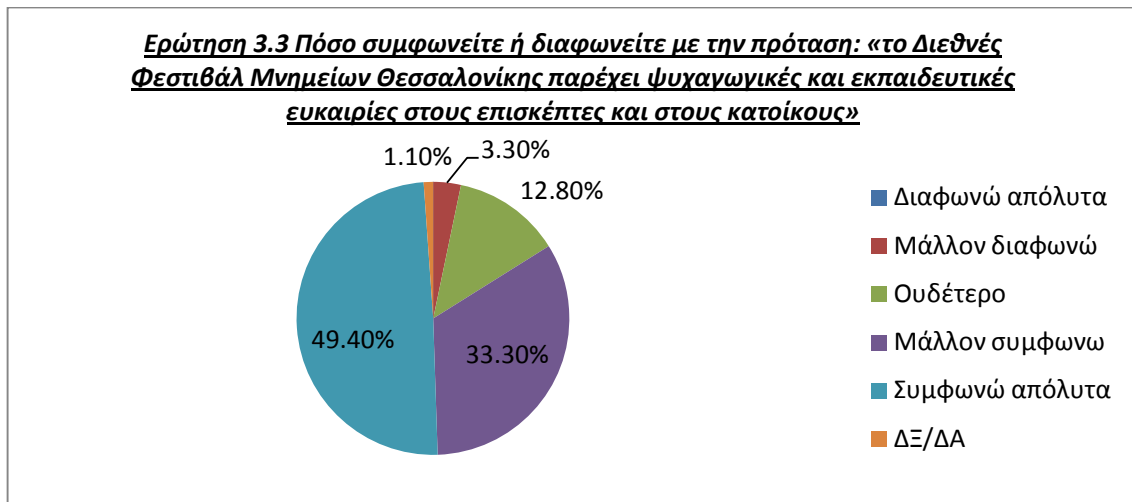

Γράφημα 3.2 Θα πρότεινα το Φεστιβάλ σε συγγενείς και φίλους

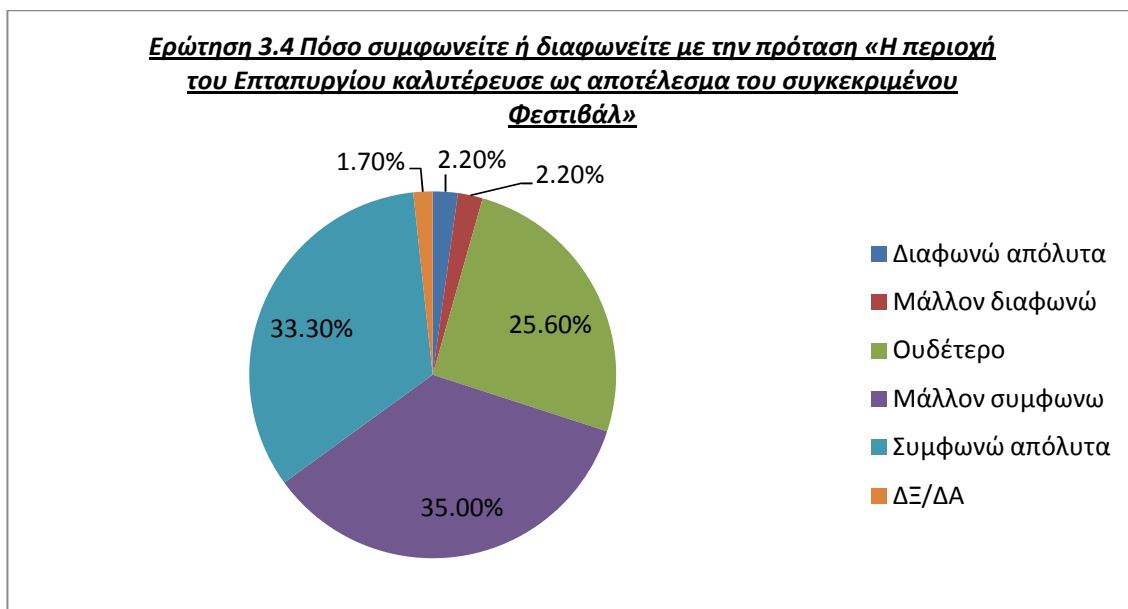

Γράφημα 3.3 Παροχή εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων

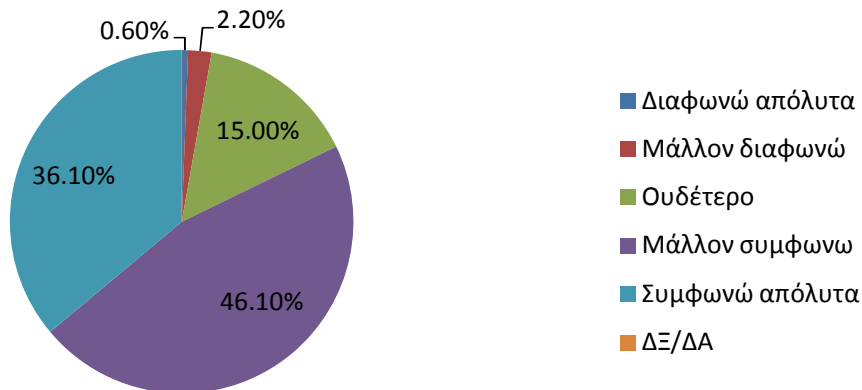

Γράφημα 3.4 Η περιοχή του Επταπυργίου καλυτέρευσε ως αποτέλεσμα του Φεστιβάλ

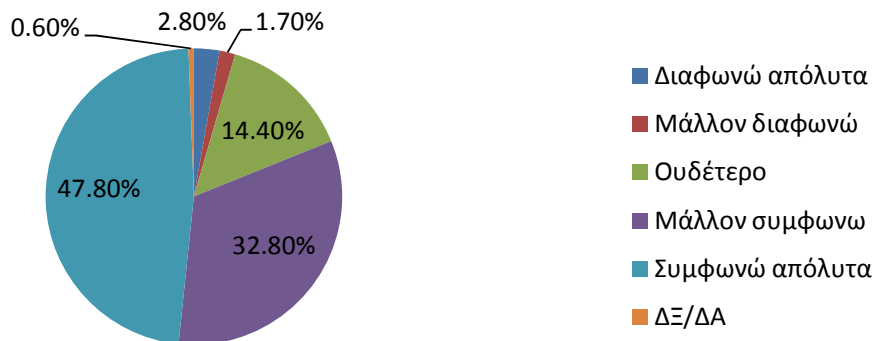
Γράφημα 3.5 Αύξηση συμμετοχής της κοινωνίας και των πολιτών

Ερώτηση 3.5 Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση: « το Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης αυξάνει την συμμετοχή της κοινωνίας και των πολιτών»

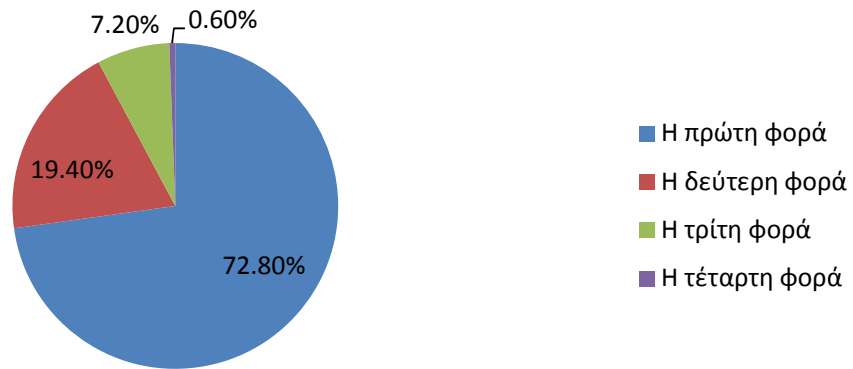
Γράφημα 3.6 Το Φεστιβάλ ως πηγή περηφάνιας

Ερώτηση 3.6 Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση: «το Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης είναι πηγή περηφάνιας για την περιοχή της Άνω Πόλης»

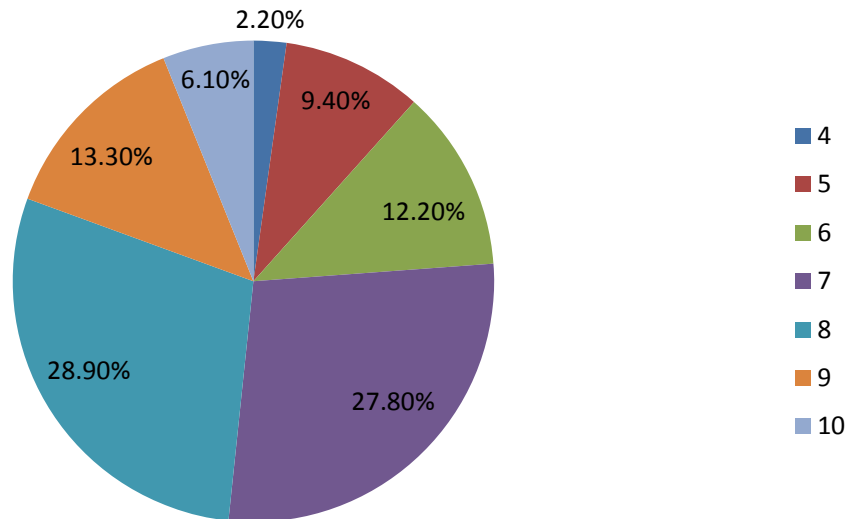
Γράφημα 3.7 Συμμετοχή

Ερώτηση 3.7 Σχετικά με την συμμετοχή σας στο Φεστιβάλ, θα λέγατε πως είναι:

Γράφημα 4.1 Επίπεδο οργάνωσης του Φεστιβάλ για το Περιβάλλον

Ερώτηση 4.1 Σε μια κλίμακα από το 1 έως το 10, όπου το 1 σημαίνει καθόλου οργανωμένο και το 10 σημαίνει τέλεια οργανωμένο, πόσο οργανωμένο ήταν το Φεστιβάλ αναφορικά με καθαριότητα του περιβάλλοντος (πχ αρκετοί κάδοι, ανακύκλωση, καθαρό περιβάλλον κτλ)

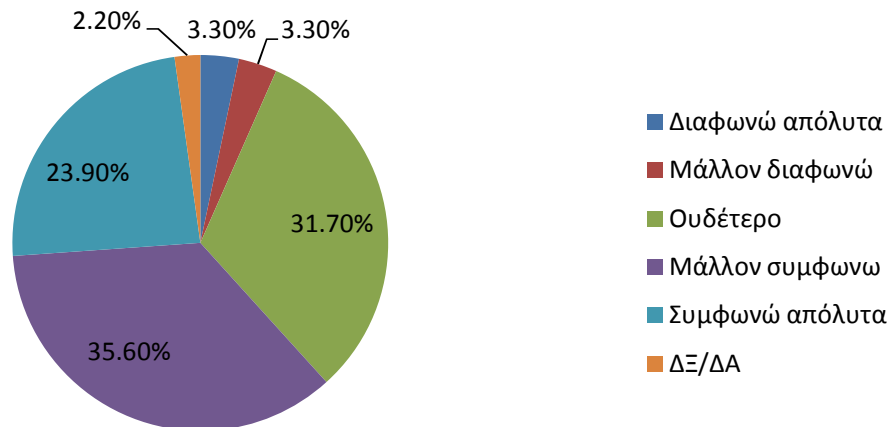
Γράφημα 4.2 Ηχορύπανση

Ερώτηση 4.2 Θα λέγατε πως κατά την διάρκεια του Διεθνούς Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης υπήρχαν περιπτώσεις ηχορύπανσης του περιβάλλοντος;

Γράφημα 4.3 Συμβολή του Φεστιβάλ για την ευαισθητοποίηση του περιβάλλοντος

Ερώτηση 4.3 Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση : «Το Διεθνές Φεστιβάλ Μνημείων Θεσσαλονίκης συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση μου για το περιβάλλον;»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΕ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Πίνακας 1 Περιγραφικά στοιχεία του δείγματος

Χαρακτηριστικά	Δείγμα σε ποσοστό (%)	Αριθμό (N)
1. Φύλο		
Άνδρες	57,8%	104
Γυναίκες	42,2%	76
2. Ηλικιακή κατηγορία		
Κάτω των 18	8,9%	16
18-25	18,3%	33
26-35	25%	45
36-45	22,2%	40
46-55	16,1%	29
56-65	6,7%	12
Άνω των 65	2,8%	5
3. Οικογενειακή κατάσταση		
Ανύπαντρος-η	55,6%	100
Παντρεμένος-η	30,6%	55
Διαζευγμένος-η	9,4%	17
Χήρος-α	2,2%	4
ΔΞ/ΔΑ	2,2%	4
4. Επάγγελμα		
Δημόσιος υπάλληλος	10,6%	19
Ιδιωτικός υπάλληλος	31,1%	56
Ελεύθερος επαγγελματίας	19,4%	35
Συνταξιούχος	8,3%	15
Οικιακά	2,2%	4
Φοιτητής-τρια	16,1%	29
Άνεργος	3,4%	17
ΔΞ/ΔΑ	2,8%	5
5. Μορφωτικό Επίπεδο		
Δημοτικό	2,8%	5
Γυμνάσιο	7,8%	14
Λύκειο	20%	36
Μεταλυκειακή εκπαίδευση	3,3%	6
ΙΕΚ-Ανώτερη σχολή	11,1%	20
ΤΕΙ-Πανεπιστήμιο	36,1%	65
Μεταπτυχιακό	17,8%	32
Διδακτορικό	1,1%	2
6. Κατηγορία εισοδήματος		
1€-500€	22,8%	41
501€-1000€	31,1%	56
1001€-2000€	23,3%	42
2001€ και άνω	7,2%	13
ΔΞ/ΔΑ	15,6%	28
7. Κάτοικος Θεσσαλονίκη		
Ναι	90,6%	163
Όχι	9,4%	17
8. Συμμετοχή		
Αθλητής	47,8%	86
Θεατής	52,2%	94

Οικονομικές επιπτώσεις

Πίνακας 4.1.1. Περιγραφικά στοιχεία οικονομικών επιπτώσεων

	N	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μέσος Όρος	Διάμεσος	Τυπική Απόκλιση
Ερώτηση 2.1 Διανυκτέρευση	180	1	5	1,27	1	0,896
Ερώτηση 2.2 Έξοδα κατά την διάρκεια των εκδηλώσεων	163	0	1	0,29	0,00	0,457
Ερώτηση 2.2 Έξοδα εκτός των εκδηλώσεων (ταβέρνες, καφέ)	162	0	1	0,41	0,00	0,494
Ερώτηση 2.2 Έξοδα εκτός των εκδηλώσεων (καύσιμα, παρκινγκ)	162	0	1	0,28	0,00	0,452
Ερώτηση 2.2 Έξοδα εκτός των εκδηλώσεων (υπηρεσίες μετακίνησης)	162	0	1	0,29	0,00	0,455
Ερώτηση 2.2 ΔΞ/ΔΑ	18	5	5	5	5	0,000
Ερώτηση 2.3 Συνολικές Δαπάνες	180	1	5	2,06	1	1,658

Πίνακας 4.1.2. Διανυκτέρευση κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ

Διανυκτέρευση	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Σπίτι μου	88,9%	160
Φίλους/ Συγγενείς	5%	9
Ξενοδοχείο	2,2%	4
Δεν ξέρω/Δεν Απαντώ	3,9%	7

Πίνακας 4.1.3 Έξοδα κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ

Έξοδα κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ	Ναι	Όχι
Κατά την διάρκεια των εκδηλώσεων	29,40% (n=48)	70,6% (n=115)
Εκτός των εκδηλώσεων (πχ ταβέρνες, καφετέριες)	41,4% (n=67)	58,6% (n=95)
Εκτός των εκδηλώσεων (πχ καύσιμα, παρκινγκ)	28,4% (n=46)	71,6% (n=116)
Για υπηρεσίες μετακίνησης	29% (n=47)	71% (n=115)
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ		9,8% (n=18)

Πίνακας 4.1.4 Συνολικές δαπάνες κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ

Συνολικές δαπάνες	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Κάτω των 50€	65%	117
50€-100€	10%	18
100€-200€	1,7%	3
Πάνω των 200€	0,6%	1
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	22,8%	41

Κοινωνικές Επιπτώσεις

Πίνακας 4.2.1. Περιγραφικά στοιχεία κοινωνικών επιπτώσεων

	N	Ελάχι στο	Μέ γισ το	Μέσος Όρος	Διάμεσ ος	Τυπική Απόκλιση
Αν το Φεστιβάλ συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση για τον πολιτισμό του Επταπυργίου (Κλίμακα 1-6)	180	1	6	3,76	4	1,050
Θα πρότεινα στους συγγενείς και φίλους το Φεστιβάλ (Κλίμακα 1-6)	180	1	6	4,29	4	0,862
Το Φεστιβάλ παρέχει ψυχαγωγικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες (Κλίμακα 1-6)	180	2	6	4,32	5	0,837
Η περιοχή του Επταπυργίου καλυτέρευσε ως αποτέλεσμα του Φεστιβάλ (Κλίμακα 1-6)	180	1	6	4,00	4	0,975
Το Φεστιβάλ αυξάνει την συμμετοχή της κοινωνίας και των πολιτών (Κλίμακα 1-6)	180	1	5	4,15	4	0,794
Το Φεστιβάλ είναι πηγή περηφάνιας για την περιοχή της Άνω Πόλης (Κλίμακα 1-6)	180	1	6	4,23	4	0,956
Επαναληψιμότητα συμμετοχής	180	1	4	1,36	1	0,640

Πίνακας 4.2.2. Στοιχεία αθλητών-εθελοντών

	2016	2017	2018
Αθλητές	238	276	208
Εθελοντές	54	75	326
Ποσοστό απόκρισης αθλητών	41.34%		

Πίνακας 4.2.3. Συμβολή στην ευαισθητοποίηση του πολιτισμού

	Ποσοστό (%)	Αριθμό (N)
Δεν συνέβαλε καθόλου	5.6%	10
Μάλλον δεν συνέβαλε	3.9%	7
Ουδέτερο	23.9%	43
Συνέβαλε αρκετά	43.9%	79
Συνέβαλε πολύ	21.7%	39
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	1,1%	2

Πίνακας 4.2.4 Θα πρότεινα σε φίλους και συγγενείς στο Φεστιβάλ

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Διαφωνώ απόλυτα	1,1%	2
Μάλλον διαφωνώ	0,6%	1
Ουδέτερο	17,2%	31
Μάλλον συμφωνώ	31,7%	57
Συμφωνώ απόλυτα	48,3%	87
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	1,1%	2

Πίνακας 4.2.5. Το Φεστιβάλ παρέχει ψυχαγωγικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Διαφωνώ απόλυτα	-	-
Μάλλον διαφωνώ	3,3%	6
Ουδέτερο	12,8%	23
Μάλλον συμφωνώ	33,3%	89
Συμφωνώ απόλυτα	49,4%	89
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	1,1%	2

Πίνακας 4.2.6 Η περιοχή του επταπυργίου καλυτέρευσε ως αποτέλεσμα του Φεστιβάλ

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Διαφωνώ απόλυτα	2,2%	4
Μάλλον διαφωνώ	2,2%	4
Ουδέτερο	25,6%	46
Μάλλον συμφωνώ	35%	63
Συμφωνώ απόλυτα	33,3%	60
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	1,7%	3

Πίνακας 4.2.7 Το Φεστιβάλ αυξάνει την συμμετοχή της κοινωνίας και των πολιτών

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Διαφωνώ απόλυτα	0,6%	1
Μάλλον διαφωνώ	2,2%	4
Ουδέτερο	15%	27
Μάλλον συμφωνώ	46,1%	83
Συμφωνώ απόλυτα	36,1%	65
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	-	-

Πίνακας 4.2.8 Το Φεστιβάλ είναι πηγή περηφάνιας για την περιοχή της Άνω Πόλης

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Διαφωνώ απόλυτα	2,8%	5
Μάλλον διαφωνώ	1,7%	3
Ουδέτερο	14,4%	26
Μάλλον συμφωνώ	32,8%	59
Συμφωνώ απόλυτα	47,8%	89
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	0,6%	4

Πίνακας 4.2.9 Η συμμετοχή σας στο Φεστιβάλ θα λέγατε πως είναι

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Πρώτη φορά	78,2	131
Δεύτερη φορά	19,4%	35
Τρίτη φορά	7,2%	13
Τέταρτη φορά	0,6%	1

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Πίνακας 4.3.1. Περιγραφικά στοιχεία περιβαλλοντικών επιπτώσεων

	N	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μέσος Όρος	Διάμεσος	Τυπική Απόκλιση
Πόσο οργανωμένο ήταν το Φεστιβάλ αναφορικά με την καθαριότητα	180	4	10	7,36	7	1,397
Υπήρχαν περιπτώσεις ηχορύπανσης	180	1	3	2,20	2	0,553
Το Φεστιβάλ συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση μου για το περιβάλλον	180	1	6	3,80	4	1,022

Πίνακας 4.3.2. Σε κλίμακα 1-10 πόσο οργανωμένο ήταν το Φεστιβάλ αναφορικά με την καθαριότητα

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	2,2%	4
5	9,4%	17
6	12,2%	22
7	27,8%	50
8	28,9%	52
9	13,3%	24
10	6,1%	11

Πίνακας 4.3.3. Υπήρχαν περιπτώσεις ηχορύπανσης κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ;

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Ναι	7,2%	13
Όχι	65,6%	118
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	27,2%	49

Πίνακας 4.3.4. Το φεστιβάλ συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση μου για το φυσικό περιβάλλον

	Ποσοστό (%)	Αριθμός (N)
Διαφωνώ απόλυτα	3,3%	6
Μάλλον διαφωνώ	3,3%	6
Ουδέτερο	31,7%	57
Μάλλον συμφωνώ	35,6%	64
Συμφωνώ απόλυτα	23,9%	43
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	2,2%	4

Πίν
ακα
ς
4.3.
5.
Συν

ολικός αριθμός κάδων (βιολογικών και ανακυκλώσιμων)

Έτος	2016	2017	2018
Αριθμός βιολογικών κάδων	8	8	10
Αριθμός ανακυκλώσιμων κάδων	4	4	4